

Strategia rozwoju miasta i gminy Chociwel

Autorzy: Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego
Urząd Miasta i Gminy Chociwel
Mieszkańcy Gminy Chociwel

Chociwel 2005

SPIS TREŚCI

MIESZKAŃCY GMINY CHOCIWEL.....	1
CHOCIWEL 2005.....	1
1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE, LUDNOŚĆ.....	3
1.1. KRÓTKA CHARAKTERYSTYKA GMINY	3
1.2. DEMOGRAFIA	5
2. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA GMINY (MAPA NR 1).....	7
2.1. ZAOPATRZENIE W WODĘ I SIEĆ WODOCIĄGOWA.....	7
2.2. ODPROWADZANIE ŚCIEKÓW.....	8
2.3. ZAGOSPODAROWANIE ODPADÓW.....	9
2.4. ELEKTROENERGETYKA.....	9
2.5. ZAOPATRZENIE W GAZ I CIEPŁOWNICTWO.....	10
2.6. KOMUNIKACJA.....	10
2.7. TELEKOMUNIKACJA.....	11
3. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA (MAPA NR 1).....	12
3.1. OŚWIATA.....	12
3.2. OCHRONA ZDROWIA, OPIEKA SPOŁECZNA I BEZPIECZEŃSTWO.....	13
3.3. KULTURA.....	14
4. TURYSTYKA.....	16
4.1. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE.....	16
4.2. ŚRODOWISKO KULTUROWE.....	20
4.3. INFRASTRUKTURA TURYSTYCZNA.....	21
5. GOSPODARKA.....	24
5.1. PODMIOTY GOSPODARCZE.....	24
5.2. RYNEK PRACY I BEZROBOCIE	27
5.3. ROLNICTWO I LEŚNICTWO	31
5.4. ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE (MAPA NR 2):.....	34
6. FINANSE MIASTA I GMINY CHOCIWEL.....	35
7. UWARUNKOWANIA I DIAGNOZA STANU ROZWOJU (ANALIZA SWOT).....	37
MOCNE STRONY.....	41
SŁABE STRONY.....	41
SZANSE.....	41
ZAGROŻENIA.....	41
8. CELE STRATEGICZNE W ROZWOJU GMINY.....	43
ZADANIE 1 Kształtowanie i utrzymanie ładu przestrzennego.....	44
ZADANIE 2 Rozwój funkcji turystycznej i rekreacyjnej w gminie Chociwel.....	53
ZADANIE 3 Wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich.....	64
ZADANIE 4 Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej.....	74
ZADANIE 5 Rozwój infrastruktury społecznej (oświata, ochrona zdrowia, opieka społeczna, kultura, bezpieczeństwo).....	88
ZADANIE 6 Rozwój społeczeństwa informacyjnego oraz wzmocnienie tożsamości lokalnej i ponadlokalnej.....	90
ZADANIE 7 Tworzenie warunków zrównoważonego rozwoju.....	93

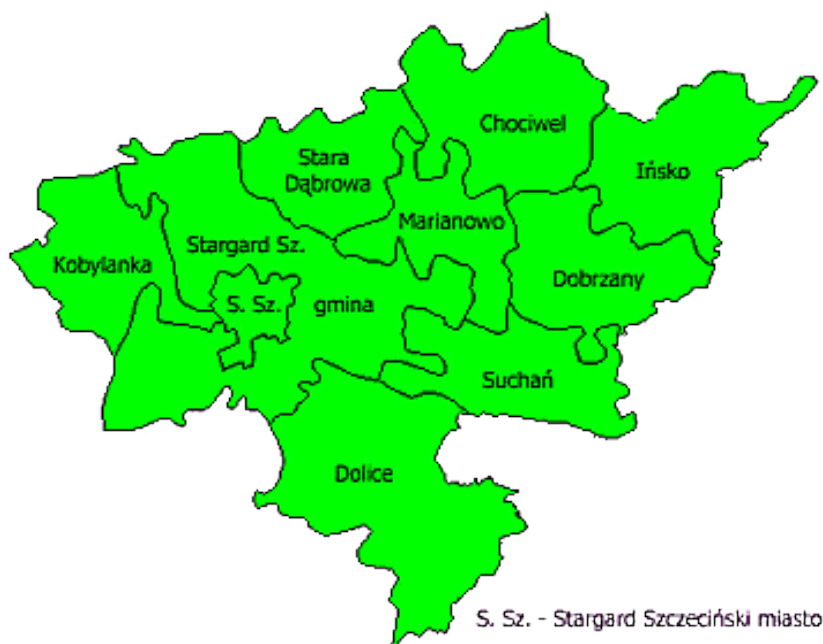

1. Położenie geograficzne, ludność

1.1. Krótką charakterystyka gminy

Gmina Chociwel jest jedną z gmin powiatu stargardzkiego, położonego w województwie zachodniopomorskim. Gmina znajduje się w północno-wschodniej części powiatu stargardzkiego i sąsiaduje z gminami Maszewo, Dobra Nowogardzka i Węgorzyno leżącymi w powiecie goleniowskim i łobeskim, oraz gminami Ińsko, Dobrzany, Marianowo i Stara Dąbrowa, leżącymi w powiecie stargardzkim.

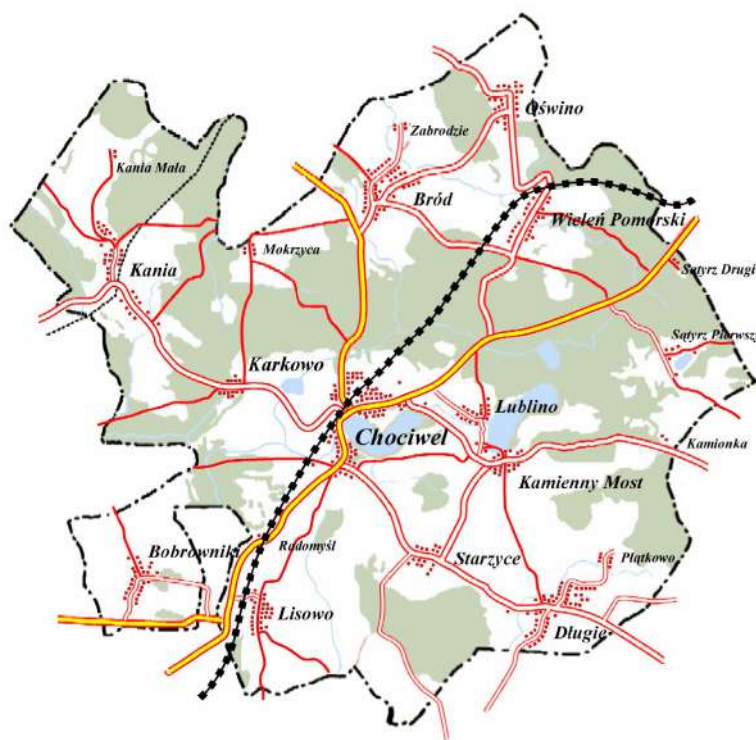
Mapa 1: Gminy powiatu stargardzkiego

Na terenie gminy znajduje się 26 miejscowości oraz 11 sołectw. Oprócz miasta Chociwel, położonego centralnie w gminie i spełniającego rolę stolicy gminy i lokalnego ośrodka rozwoju, sołectwami są wsie: Bobrowniki, Bród, Długie, Oświno, Kamienny Most, Kania, Karkowo, Lisowo, Lublino, Starzyce, Wieleń.

Mapa 2: Plan miasta i gminy Chociwel

Według fizjograficznego podziału Polski terytorium gminy Chociwel leży na skraju Wyżyny Iłńskiej, które jest z kolei częścią makroregionu Pojezierze Zachodniopomorskie, podprowincji Pobreże Południowobałtyckie, prowincji Niż Środkowo-Europejski.

Teren gminy obejmuje 160,57km², a zamieszkuje go 6.277 mieszkańców, z czego 3.363 osoby mieszkają w mieście Chociwel. Gęstość zaludnienia w gminie wynosi 39 osób/km², podczas gdy średnia w województwie to 76 osób/km². Wskaźnik ten jednak nie odbiega znacząco od średniej dla gmin miejsko-wiejskich, który wynosi 46 osób/km².

Tabela 1: Największe miejscowości gminy Chociwel (wrzesień 2004 r.)

Miejscowość	Liczba mieszkańców
Chociwel	3.363
Kania	415
Lisowo	354
Długie	263
Bobrowniki	227
Bród	210
Oświno	153

1.2. Demografia

Gmina Chociwel obejmuje 6.277 mieszkańców¹, z czego 3.363 osoby mieszkają w mieście Chociwel, co stanowi 53,6% ludności. Gęstość zaludnienia w gminie wynosi 39 osób/km², podczas gdy średnia w województwie to 76 osób/km². Wskaźnik ten jednak nie odbiega znacząco od średniej dla gmin miejsko-wiejskich, który wynosi 46 osób/km².

Struktura wiekowa ludności gminy jest dość korzystna z punktu widzenia rozwoju demograficznego i przyszłości gminy. Najliczniejszą grupę stanowią ludzie w wieku produkcyjnym, stanowiący 60,65 % ludności, następnie ludzie młodzi w wieku przedprodukcyjnym, stanowiący prawie 28 % ludności oraz osoby w wieku poprodukcyjnym – 13,11 % mieszkańców gminy.

Tabela 2: Struktura demograficzna gminy Chociwel (*Narodowy Spis Powszechny 2002*)

Wyszczególnienie	Ogółem	Ludność w wieku		
		<i>Przedprodukcyjnym</i>	<i>Produkcyjnym</i>	<i>Poprodukcyjnym</i>
Polska	100%	23,15%	61,80%	15,04%
Woj. zachodniopomorskie	100%	22,60%	63,73%	13,66%
Powiat stargardzki	100 %	23,95 %	63,5 %	12,55 %
Gmina Chociwel	100%	27,86%	60,65%	13,11%

Źródło: Rocznik statystyczny województwa zachodniopomorskiego 2003

Dane zawarte w tabeli wskazują na rozbieżności w strukturze wiekowej mieszkańców gminy, powiatu, województwa oraz kraju. Świadczą o tym wskaźniki udziału poszczególnych grup wiekowych w ogóle mieszkańców. Odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym jest większy w porównaniu ze średnią krajową wojewódzką czy powiatową. Różnica jest dość wyraźna, gdyż przekracza 4 punkty procentowe w przypadku struktury na poziomie krajowym lub wojewódzkim i oscyluje na poziomie 4 punktów procentowych w przypadku średniej na terenie powiatu. Jednocześnie odsetek osób w wieku produkcyjnym jest mniejszy niż średnia w kraju, województwie, powiecie.

Z punktu widzenia rozwoju demograficznego gminy wskaźnik odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym jest korzystny, jednakże z punktu widzenia sytuacji na rynku pracy, przy porównaniu obu wskaźników – ludności w wieku

¹ stan na 09/2004

przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym, sytuacja jest znacznie mniej korzystna z powodu wchodzenia osób z grupy w wieku przedprodukcyjnym do drugiej grupy, co znacząco zwiększy podaż osób na rynku pracy.

Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym jest mniejszy niż średnio w kraju i województwie, natomiast jest on większy niż w powiecie. Mniejszy odsetek osób w wieku poprodukcyjnym to mniejsza liczba osób, które posiadają stałe dochody w postaci rent i emerytur (często stanowiących jedyne źródło dochodu gospodarstwa domowego) regularnie przeznaczanych na konsumpcję dóbr i usług, także tych wytwarzanych na terenie gminy Chociwel.

Tabela 3: Ruch naturalny ludności

Wyszczególnienie	Małżeństwa	Urodzenia żywe	Zgony		przyrost	Małżeństwa	Urodzenia żywe	zgony	Przyrost naturalny
			ogółem	w tym niemowląt	naturalny				
	w liczbach bezwzględnych					na 1000 ludności			
Gmina Chociwel	27	55	74	1	-19	4,4	8,9	11,9	-3,1
Miasto Chociwel	9	27	35	-	-8	2,7	8,1	10,5	-2,4

Na podstawie: dane US Szczecin

Tabela 4: Migracje ludności

Wyszczególnienie	Napływ				odpływ				Saldo migracji
	ogółem	z miast	ze wsi	zza granicy	ogółem	do miast	na wieś	za granicę	
Gmina Chociwel	80	41	39	-	86	48	35	3	-6
Miasto Chociwel	45	20	25	-	44	24	17	3	1

Na podstawie: dane US Szczecin

2. Infrastruktura techniczna gminy (mapa nr 1)

2.1. Zaopatrzenie w wodę i sieć wodociągowa

Na obszarze miasta i gminy Chociwel źródłem wody pitnej są wyłącznie ujęcia wód podziemnych. W Chociwlu istniejące ujęcie wody przy ul. Dworcowej posiada ważne dokumenty stanowiące podstawę do eksploatacji. Aktualna produkcja wody wynosi 215 tys. m³/rok. Zatwierdzone zasoby wynoszą 87,5 m³/h, co wystarcza do pokrycia przewidywanego zapotrzebowania na wodę. Przy tej samej ulicy zlokalizowana jest stacja uzdatniania wody oraz zbiornik wodociągowy wyrównywacz o pojemności 400 m³. Z sieci wodociągowej korzysta 99% mieszkańców miasta i gminy.

Zaopatrzenie w wodę przy wykorzystaniu zatwierdzonych zasobów nie będzie stanowić przeszkód dla rozwoju miasta i gminy.

Czynna sieć wodociągowa na terenie gminy obejmuje wszystkie miejscowości gminy, oprócz osady Płatkowo. Obiekty sieci były zbudowane w latach 1970-75 oraz w latach 1989-1998. Ogólna długość sieci na terenie gminy wynosi 49,8 km. Główne odcinki stanowią:

- Miasto Chociwel – długość sieci – 8,1 km
- Bród – Zabrodzie – długość sieci 3,9 km
- Wieleń – Oświno – długość sieci 5,9 km
- Starzyce – długość sieci 1,9 km
- Długie – długość sieci 4,2 km
- Krzywiec – Bobrowniki – długość sieci 6,1 km
- Karkowo – Kania – długość sieci 12,2 km
- Mokrzyca – długość sieci 0,9 km
- Kamionka – długość sieci – 0,3 km
- Sątysz Pierwszy – długość sieci – 0,5 km

Eksploatację wodociągów sprawuje Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. z siedzibą w Chociwlu, w której Miasto i Gmina Chociwel posiada 31% udziałów. Infrastruktura wodociągowa i kanalizacyjna pozostaje wciąż w posiadaniu miasta i gminy Chociwel.

Stan techniczny sieci wodociągowych, ujęć wody oraz stacji uzdatniania w większości uznaje się za dobry. Obecna sieć wodociągowa tworzy spójny system zaopatrzenia mieszkańców gminy w wodę, choć wymaga modernizacji, szczególnie na odcinkach wybudowanych w latach 70- tych.

Regulacja stosunków wodnych

Obszar gminy Chociwel według „Podziału hydrograficznego Polski” należy do zlewni rzeki Iny. Gmina Chociwel znajduje się w znacznej części w dorzeczu rzeki Krapieli i Okry.

Na terenie gminy występują następujące urządzenia melioracyjne:

- jeziora:

- Starzyc o powierzchni 59,2 ha
- Kamienny Most o powierzchni 58,1 ha
- Sadlińskie o powierzchni 7,6 ha
- Woświn - nie wchodzi w obszar gminy

- rzeki:

- Krapiel, Okra, Dołżnica
- Kanały i rowy melioracyjne
- powierzchnia gruntów ornych zmeliorowanych - 1936,0 ha
- powierzchnia zmeliorowanych użytków zielonych - 821,0 ha

Obszar gminy posiada dobrze rozwiniętą sieć hydrograficzną, umożliwiającą prawidłową regulację stosunków wodnych. Zagrożeniem dla czystości wód powierzchniowych jest brak prawidłowej gospodarki ściekowej na terenie gminy.

2.2. Odprowadzanie ścieków

W gminie eksploatowana jest komunalna oczyszczalnia ścieków w Chociwlu - oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna o przepustowości sumarycznej 1.400 m³/dobę. Odbiornikiem oczyszczonych ścieków jest rzeka Krapiel. Druga istniejąca oczyszczalnia mechaniczna w Karkowie nie spełnia norm technicznych i pełni jedynie funkcje zbiornika bezodpływowego, z którego ścieki są przewożone do oczyszczalni komunalnej w Chociwlu. Obecne obciążenie oczyszczalni komunalnej w Chociwlu wynosi od 1000-1100 m³/dobę.

Głównym problemem do rozwiązania w zakresie odprowadzenia i unieszkodliwiania ścieków jest stworzenie rozdzielnej sieci kanalizacyjnej odprowadzającej ścieki do jednej centralnej oczyszczalni ścieków w Chociwlu, która docelowo będzie przerabiać do 2.000 m³/dobę. Obecnie stosowana w części miasta ogólnospławna sieć kanalizacyjna znacząco pomniejsza efektywność ekonomiczną i techniczną oczyszczalni.

2.3. Zagospodarowanie odpadów

Gmina nie posiada wysypiska odpadów stałych. W związku z tym odpady z terenu miasta wywożone są na wysypisko gminne w Łęczycy w gminie Stara Dąbrowa, a z pozostałych miejscowości gminy na wysypisko w gminie Nowogard. Należy zaznaczyć, iż część gminy objęta jest programem selektywnej zbiórki odpadów. Ponadto w gminie istnieje punkt unieszkodliwiania przeterminowanych środków ochrony roślin, zlokalizowany w obrębie Starzyc. Obecnie składowisko to jest nieczynne i wymaga rekultywacji terenu.

Gmina Chociwel należy do Celowego Związku Gmin R-XXI, którego zadaniem jest realizacja kompleksowego regionalnego programu gospodarki odpadami i wybudowanie Zakładu Gospodarowania Odpadami, a następnie jego eksploatacja. CZG R-XXI planuje organizację Regionalnego Zakładu Utylizacji Odpadów w Słajsinie. W związku z powyższym budowa wysypiska na terenie gminy nie jest konieczna.

2.4. Elektroenergetyka

Gmina zasilana jest napięciem 110 kV z sieci energetyki zawodowej poprzez stację transformatorowo-rozdzielczą 110/15 kV zlokalizowaną w Chociwlu. Sieć elektroenergetyczna 15 kV głównie napowietrzna, wyprowadzona z powyższej stacji, zasilą stacje transformatorowe zlokalizowane we wszystkich miejscowościach gminy. Linie 15 kV zasilają również część odbiorców w gminach przyległych. Razem na terenie gminy funkcjonuje 37 stacji 15/0,4 kV, głównie zasilanych napowietrznie.

W rejonie Lisowa zlokalizowana jest stacja zasilania trakcji elektrycznej PKP. Stacja ta jest zasilana ze stacji 110/15 kV w Chociwlu, dwoma liniami 15 kV z podwójnymi podporami stanowiącymi razem z liniami Zakładu Energetycznego granicę rozwoju miasta Chociwel od strony zachodniej.

Gmina w ramach województwa Zachodniopomorskiego ma dobre warunki zasilania zewnętrznego - moc istniejących w województwie elektrowni przekracza znacznie jego potrzeby. Konfiguracja sieci i długości linii 15 kV oraz jej stan obecny nie stanowią przeszkód w rozwoju gminy. Ponadto istnieje możliwość realizacji inwestycji wykorzystujących odnawialne źródła energii takie jak farmy wiatraczne i geotermia.

2.5. Zaopatrzenie w gaz i ciepłownictwo

Na terenie gminy brak jest sieci gazownictwa przewodowego. Użytkowany jest gaz w butlach, sporadycznie w zbiornikach nadziemnych. W 2005 roku Firma Petrico Karlino przewiduje gazyfikację miasta gazem ziemnym. Realizacja systemu zaopatrzenia gminy w gaz jest warunkiem zmniejszenia emisji szkodliwych gazów i pyłów do powietrza a co za tym idzie podniesienia jej atrakcyjności turystycznej i warunków życia mieszkańców.

Na terenie gminy jedynym źródłem ciepła wykorzystanym do celów komunalnych jest kotłownia w Chociwlu opalana olejem opałowym o mocy ca 3,0 MW, zasilająca w ciepło południową część miasta tj. około 50% mieszkańców). Sieć przesyłowa i rozdzielcza wymaga pilnej modernizacji. Istnieje też potrzeba termomodernizacji budynków. Nie przewiduje się budowy centralnych źródeł ciepła ani sieci ciepłych, planowane jest natomiast powstanie lokalnych źródeł ciepła z wykorzystaniem gazu i paliw ciekłych, w miejsce źródeł ciepła na węgiel. W przyszłości możliwe będzie wykorzystanie źródeł geotermalnych.

2.6. Komunikacja

Przez teren gminy przebiega droga krajowa nr 20 relacji Stargard Szczeciński-Gdynia, droga wojewódzka nr 142 relacji Szczecin-Chociwel (niedokończona autostrada Berlin-Królewiec) oraz nr 144 Chociwel-Nowogard, szereg dróg powiatowych, a także magistrala kolejowa Szczecin-Gdańsk.

Gmina jest doskonale skomunikowana ze stolicą województwa, Szczecinem, poprzez drogę nr 142. Średni czas przejazdu tym odcinkiem wynosi ok. 40 min. Droga ta łączy się również bezpośrednio z autostradą A6 prowadzącą do Berlina. Droga krajowa nr 20 biegnie z południowego-zachodu na północny-wschód gminy i przechodzi przez miasto Chociwel. Droga nr 144 przechodzi z północy na południe gminy i również przechodzi przez centrum gminy. Największe natężenie ruchu notuje się na drodze krajowej nr 20.

Przez gminę Chociwel przebiega również 30 dróg powiatowych o łącznej długości ponad 76 km. Większość z nich ma nawierzchnię bitumiczną lub brukową, a tylko jedna z nich jest gruntowa.

Dróg gminnych jest w gminie Chociwel 21. Ich łączna długość to około 18 km. W mieście Chociwel są 3 drogi gruntowe.

Ogólny stan dróg w gminie można określić jako mało zadowalający. Obserwowana jest szybka degradacja nawierzchni pod wpływem zbyt dużych obciążeń. Wymagają modernizacji dostosowującej do przenoszenia większych obciążeń zgodnie z obowiązującymi standardami. Wskazana jest budowa obwodnicy Chociwla.

Przez teren gminy przebiega również sieć kolejowa o łącznej długości 20 km. Jest to kolejowa magistrala Gdańsk – Szczecin o znaczeniu państwowym. Na terenie gminy położone są dwie stacje kolejowe: Chociwel i Lisowo.

Z transportu kolejowego korzysta dziennie ok. 1000 mieszkańców gminy dojeżdżających do Stargardu i Szczecina.

Podstawowym problemem w zakresie dróg gminnych jest poprawienie stanu nawierzchni trzech.

2.7. Telekomunikacja

Gmina Chociwel jest w pełni telefonizowana siecią telefonii przewodowej. Gmina znajduje się w zasięgu telefonii bezprzewodowej kilku sieci komórkowych. Stan taki zapewnia prawidłowe funkcjonowanie podmiotów gospodarczych i odpowiednie warunki życia ludności.

3. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA (mapa nr 1)

3.1. Oświata

Na terenie gminy Chociwel funkcjonują dwie szkoły podstawowe, jedno gimnazjum i jeden zespół szkół. Funkcjonuje też jedno przedszkole. Są to:

1. Szkoła Podstawowa w Chociwlu, ul. Dąbrowskiego 15, do której w roku szkolnym 2004/2005 uczęszcza 501 uczniów;
2. Szkoła Podstawowa w Kani, do której w roku szkolnym 2004/2005 uczęszcza 79 uczniów;
3. Gimnazjum w Chociwlu, ul. Dąbrowskiego 15, do którego w roku szkolnym 2004/2005 uczęszcza 300 uczniów;
4. Zespół Szkół w Kamiennym Moście: Technikum Rolnicze, Liceum Ogólnokształcące, Liceum Ogólnokształcące, Kamienny Most 17. Do Zespołu Szkół w roku szkolnym 2004/2005 uczęszcza 196 uczniów;
5. Przedszkole w Chociwlu, ul. Zwycięzców 8. Do przedszkola w roku szkolnym 2004/2005 chodzi 25 dzieci.

Szkoły Podstawowe w Chociwlu i w Kani w obecnej lokalizacji funkcjonują od 1946, natomiast gimnazjum zostało oddane do użytku 1999 roku. Zespół Szkół w Kamiennym Moście istnieje od 1954 roku. Stan budynków oświatowych nie jest w pełni zadowalający. Wskazana jest ich modernizacja, budowa infrastruktury przyszkolnej, dokończenie budowy Sali gimnastycznej w Kamiennym Moście i hali widowiskowo- sportowej w Chociwlu.

Ważnym problemem oświaty na terenie gminy Chociwel jest duże rozproszenie gospodarstw, a co za tym idzie konieczność dowożenia dzieci do szkół. Szacuje się, że codziennie gminy do szkół dowożonych jest 355 uczniów, co stanowi ponad 32% wszystkich dzieci uczęszczających do szkół.

Zakłada się, że liczba dzieci w klasach pierwszych w ciągu najbliższych 5 lat spadnie o około 33,7%. Związane jest to ze starzeniem się społeczeństwa oraz niżem demograficznym. Takie obniżenie liczby uczniów wywoła konieczność zmian organizacyjnych w szkołach. Niezależnie jednak od przyszłych zmian organizacyjnych, zakłada się objęcie nauczaniem podstawowym 100 % dzieci w wieku szkolnym.

Tabela 5: Prognoza ilości dzieci w klasach pierwszych w latach 2004-2010

Rok szkolny	Rocznik	Ilość dzieci
2004/2005	1997	77
2005/2006	1998	70
2006/2007	1999	69
2007/2008	2000	69
2008/2009	2001	65
2009/2010	2002	51

3.2. Ochrona zdrowia, opieka społeczna i bezpieczeństwo

Podstawową opiekę zdrowotną, zapobiegawczo-leczniczą, prowadzi Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Chociwlu – Jerzy Milewski . Ośrodek ten obejmuje zasięgiem obszar całej gminy. Prowadzi usługi medyczne w zakresie :

- lekarz ogólny
- stomatolog
- ginekolog
- gabinet zabiegowy
- laboratorium
- gabinety prywatne- kardiolog, okulista, diabetolog, neurolog

Ponad to w ośrodku funkcjonują : Niepubliczny Zakład Pielęgniarstwo-Środowiskowe –Irena Zielińska, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Medical„- Maria Sadocha.

W Chociwlu istnieje również gabinet prywatny - Indywidualna Specjalistyczna Praktyka Lekarska – Marek Błaszczuk

W gminie funkcjonuje też apteka.

Obiekt NZOZ wymaga remontu i dostosowania do obowiązujących przepisów bhp i sanitarnych.

W działania z zakresu pomocy społecznej zaangażowany jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Chociwlu, który realizuje zadania nałożone ustawą o pomocy społecznej. Do zadań własnych gminy należą: dożywianie dzieci i młodzieży w okresie nauki w szkole, zakup ubrań, usług

opiekuńczych, pokrywanie wydatków na świadczenia zdrowotne, zasiłki celowe na wypadki powstałe w wyniku zdarzeń losowych.

W pierwszej połowie roku 2004 wydatki gminy przeznaczone na pomoc społeczną wyniosły 660.047 zł, z czego 379.804 zł wydano na zadania zlecone, zaś pozostałe 280.243 zł na zadania własne. Na terenie gminy z pomocy społecznej korzysta 1464 liczby mieszkańców (23% ludności). W ciągu najbliższych lat skala świadczonej pomocy społecznej nie ulegnie zmniejszeniu, nawet przy założeniu zmniejszenia bezrobocia i ubóstwa.

Na terenie gminy Chociwel nad bezpieczeństwem publicznym pieczę sprawuje Rewir Dzielnicowych w Ińsku. W 2003 r. dominowały przestępstwa przeciwko mieniu, 51 odnotowanych przypadków. Liczba przestępstw w stosunku do lat poprzednich spadła o 11% w stosunku do 2002 roku i o 13% w stosunku do 2003r.

W gminie działają jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej, które zlokalizowane są w następujących miejscowościach:

- w Chociwlu funkcjonują 2 jednostki , jedna działa przy Zakładzie Swedwood Poland Grupa Tartaki
- w Długim (wyposażona w samochód)
- w Lisowie
- w Bobrownikach
- w Brodzie
- w Kanii (nie posiada remizy strażackiej)

Jednostki OSP wymagają doposażenia, niezbędne są także remonty budynków remiz strażackich.

3.3. Kultura

- Ze względu na stan techniczny budynku, działalność Miejsko Gminnego Ośrodka Kultury została przeniesiona z dotychczasowej siedziby do budynku remizy gdzie funkcjonuje: biblioteka publiczna z czytelnią, kawiarenka internetowa prowadzona przez Koło Terenowe Polskiego Towarzystwa Walki z Kalectwem, Gminne Koło Gospodyń prowadzące zajęcia z rękodzielnictwa, świetlica socjalterapeutyczna oraz do hali widowiskowo sportowej gdzie odbywają się imprezy masowe, zajęcia rekreacyjno-sportowe, imprezy okolicznościowe.
- świetlice wiejskie w miejscowościach: Lisowo, Bobrowniki, Długie, Wielen, Oświno, Bród (po byłej szkole podstawowej), Lublino

(adaptowano na kaplicę), pomieszczenia świetlic wymagają remontów szczególnie sanitariatów, nie są prowadzone przez profesjonalną kadrę

- świetlice socjalterapeutyczne są trzy w Brodach (po byłej szkole), w Kanii w Szkole Podstawowej, w Chociwlu
- biblioteki: jedna publiczna w Chociwlu z filią w Długim, 4 szkolne
- cykliczne imprezy kulturalne: Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, Gminny Konkurs Recytatorski, Gimnazjalny Festiwal Teatralny, Dzień Godności, Chociwelska Wiosna, Dzień Dziecka, Noc Świętojańska, Dożynki Gminne, Festyn Trzeźwości, Dzień bez samochodu, Festiwal Młodych Talentów, Święto Niepodległości, Spotkanie Wigilijne

Organizacje pozarządowe

- Koło Terenowe Polskiego Towarzystwa Walki z Kalectwem, organizator wielu imprez integrujących społeczeństwo Chociwla z osobami niepełnosprawnymi np. Dzień Godności, prowadzi kawiarenkę internetową, poprzez zdobywanie środków z różnych programów w tym z UE organizuje kursy, szkolenia, paczki, dożywianie dzieci itp.
- Koło Wędkarskie „Okoń,, jest inicjatorem zawodów wędkarskich, dba o racjonalną gospodarkę jezior oraz o ich czystość
- Parafialny Zespół „Caritas,, organizator Festiwalu Młodych Talentów, oraz wielu imprez charytatywnych,
- Ludowy Klub Sportowy „PIAST,, prowadzi dwie sekcje piłkę nożną i brydż sportowy, organizator wielu imprez sportowo-rekreacyjnych skierowanych do wszystkich mieszkańców gminy
- Gminne Koło Gospodyń w Chociwlu oraz KGW w Kanii, Karkowo, Lisowo, Długie organizuje wiele imprez lokalnych np. festyny, dożynki, Dzień Dziecka, Dzień Matki, Dzień Kobiet, Wigilię, prowadzi zajęcia z rękodzielnictwa dla dzieci, młodzieży, osób dorosłych
- Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej organizator Noworocznego Biegu Przełajowego i innych imprez sportowych dla mieszkańców Chociwla

4. TURYSTYKA

4.1. Środowisko przyrodnicze

Granice administracyjne gminy poza nielicznymi fragmentami (rzeki Kania, Okra, Krąpiel, brzeg jeziora Woświn) mają charakter sztuczny. Na krótkich odcinkach nawiązują też do dróg lokalnych, rowów kanałów melioracyjnych bądź do granic obrębów rolno-leśnych.

Gmina według rejonizacji fizyczno-geograficznej J. Kondrackiego położona jest w mezoregionie Pojezierza Ińskiego należącego do makroregionu Pojezierza Zachodniopomorskiego. Obszar mezoregionu rozciąga się wąskim brzeżnym pasem wzdłuż makroregionu Pobrzeża Szczecińskiego, który łagodnie przechodzi w tzw. mezoregion Równiny Nowogardzkiej.

Gmina Chociwel obejmuje niewielką zachodnią część brzeżną mezoregionu Pojezierza Ińskiego. Od północy obszar gminy znajduje się na pograniczu Wysoczyzny Łobeskiej.

Pojezierze Ińskie w skali makroregionu Pojezierza Zachodniopomorskiego należy do wyróżniających się regionów pod względem walorów przyrodniczych. Występuje tu przede wszystkim duża koncentracja zróżnicowanych komponentów środowiska przyrodniczego, tworzących malowniczy krajobraz pojezierny, stosunkowo mało przekształcony przez człowieka. Wśród nich wymienić należy wymienić wzgórza, większe i mniejsze jeziora, rynny polodowcowe, znaczne zalesienie i nagromadzenia osobliwości botanicznych. Stanowią one o znacznej atrakcyjności krajobrazowej obszaru gminy.

Celem zachowania wartości przyrodniczych i krajobrazowych utworzono w 1981 roku **Iński Park Krajobrazowy** obejmujący część obszaru gminy Chociwel. W zasięgu Parku i jego otuliny znajduje się wschodnia część gminy Chociwel.

Bardzo urozmaiconą i malowniczą strefę wzniesień moreny czołowej i pagórków kemowych, zajmującą niewielką część wschodnią gminy. Strefa ta posiada swoją kontynuację w gminach Ińsko, Węgorzyno i Dobrzany. Wzniesienia te mają strome stoki o różnych kształtach i wysokości, poprzecinane bezodpływowymi zagłębieniami oraz głęboką rynną polodowcową. Dna rynny lokalnie zajmują jeziora m.in. Kamienny Most. Pozostała część gminy to powierzchnie wysoczyzny moreny dennej na zachód i północ od wyżej wspomnianego pasma wzgórz, obniża się od 100 do 70 m n.p.m. Dominują tu obszary faliste nad pagórkowatymi i płaskimi, urozmaicone wspomnianymi wcześniej rynnami uchodzącymi z terenu Parku, jednakże płytszymi o łagodniejszych zboczach. Największe tego typu obniżenie

zajmuje jezioro Starzyc i częściowo jezioro Woświn. W przyrodniczych powiązaniach zewnętrznych gminy Chociwel bardzo istotną rolę odgrywają układy hydrosferyczne zarówno w odniesieniu do wód powierzchniowych (jeziora: Woświn, Kamienny Most, Starzyc, rzeki: Krąpiel z dopływami: Okrą, Kanią, i Krępą z Dołżnicą, systemem rowów i kanałów melioracyjnych) jak i wód podziemnych. Z przebiegu kierunków przepływu wód podziemnych oraz układu zlewniowego wód powierzchniowych i rozmieszczenia struktur litologicznych ułatwiających infiltrację wód wynika, że utrzymanie w równowadze poszczególnych ekosystemów zależy w dużym stopniu od gospodarowania wodą w całej gminie Chociwel oraz w gminach bezpośrednio sąsiadujących.

Dużą też rolę w powiązaniach zewnętrznych odgrywają lasy a przede wszystkim zwarty kompleks leśny we wschodniej części gminy, znajdujący się w obrębie Parku. Łączy się on z lasami strefy ochronnej i lasami rosnącymi poza jej granicami. Szczególną funkcją lasów jest ochrona podstawowych wartości obszaru ze względu na koncentrację w nich wartości przyrodniczych (Park i strefa ochronna), ponadto ochrona środowiska glebowego terenów o zróżnicowanej konfiguracji, spełniających funkcję glebo i wiatrochronną oraz wodochronną, krajobrazową i masowego wypoczynku oraz kształtowanie mikroklimatu i tworzenie ciągów ekologicznych. Obrzeża gminy na znacznej powierzchni swoim charakterem typowo rolniczym nawiązują do innych sąsiednich gmin.

Flora i fauna

Na terenie gminy Chociwel stwierdzono występowanie **593 gatunków** roślin w tym 27 gatunków podlega ochronie prawnej a 17 jest objętych ochroną ścisłą. Stwierdzono występowanie 45 roślin zagrożonych wymarciem a 40 gatunków rzadko spotykanych zaproponowano do włączenia do zachodniopomorskiej czerwonej księgi roślin. Wszystkie wartościowe botanicznie obszary zaproponowano do objęcia ochroną prawną.

Na terenie gminy bytujące najmniej 2 gatunki bezkręgowców i 7 kręgowców z Europejskiej Czerwonej Listy Zwierząt oraz 11 bezkręgowców i 13 kręgowców z Polskiej Czerwonej Listy Zwierząt. Świadczy to o bardzo wysokich walorach biocenotycznych obszaru. Ogółem stwierdzono następujące ilości gatunków kręgowców:

ryby - 20 gatunków

płazy - 10 gatunków

gady - 5 gatunków

ptaki -150 gatunków

ssaki - 35 gatunków

Najcenniejsze obszary faunistyczne to: brzegi jeziora Woświn, łąki i nieużytki koło Wielenia, łąki i pola koło Kani oraz łąki i nieużytki koło Brodu.

Przyroda nieożywiona

Krajobraz i punkty widokowe

Tereny o szczególnych walorach krajobrazowych to: parowy nad jeziorem Kamienny Most, tereny na wschód od Sątysza, dolina Krąpieli, łąki nad Okrą, dolina Okry, Wilcza Góra, zachodni brzeg jeziora Woświn, drumliny koło Bobrownik. Wszystkie te obszary znalazły się na terenie proponowanych zespołów przyrodniczo-krajobrazowych lub zostały zaliczone do obszarów cennych. Zostały określone miejsca naturalnych punktów widokowych, można do nich zaliczyć:

- wzniesienia koło Bobrownik
- okolice na wschód od Sątysza
- wzgórze na wschód od Kamiennego Mostu
- wzniesienia koło Kamionki
- stawy Karkowskie (Spławie)
- grodzisko nad jeziorem Woświn.

Miejsca te leżą w obszarach o wybitnych walorach krajobrazowych - na terenie gminy obszary te stanowią ca 12% powierzchni gminy. Największy procent tych terenów leży w granicach Ińskiego Parku Krajobrazowego. Obszary o dużej wartości krajobrazowej zajmują około 32% powierzchni gminy i dotyczą doliny Krąpieli, okolic wsi Oświno, doliny Okry między Mokrzycą a Kanią i terenów na pomoc od Lisowa.

Elementy ESOCh

Ekologiczny System Obszarów Chronionych tworzą strefy faunistyczne i wiążące je korytarze ekologiczne.

Z wyjątkiem wschodniej części obszar gminy cechuje się stosunkowo niewielkimi walorami. Zarówno lokalne obszary węzłowe jak i stosunkowo gęste powiązania ekologiczne nie mają większego znaczenia w szerszej skali.

Obszary węzłowe

Według ogólnopolskiej koncepcji sieci obszarów chronionych ECONET na terenie gminy jest część obszaru węzłowego o randze międzynarodowej obejmującego pojezierze Ińskie, Drawskie i Równinę Drawską. W obrębie tego obszaru znajduje się wschodnia część gminy (Iński Park Krajobrazowy). W skali lokalnej można wyróżnić kilka mniejszych obszarów węzłowych;

- dolina Uklei (na południe od Cieszyna)
- torfowiska, lasy bukowe w Leśnictwie Lublino na północ i północny-zachód od Sątysza
- Jezioro Kamienny Most i otaczające je lasy
- Kompleks torfowisk śródlęśnych, olsów i łąk na północ od Karkowa i w dolinie Okry » Dolina Krąpieli na południe od Karkowa i południowy-zachód od Chociwla

Korytarze ekologiczne

Na terenie gminy nie ma korytarzy o randze ponadlokalnej, w skali lokalnej można

wyróżnić:

- dolina strumienia Kania z położonymi wzdłuż niej lasami dolina Okry z pasem lasów od Kani Małej do doliny Krąpieli dolina strumienia i lasy między Karkowem i doliną Krąpieli dolina Kanału Bród
- kompleks lasów i szuwarów na brzegach jeziora Woświn pas mokradeł, zadrzewień i zarośli oraz łąk między Chociwlem i Lisowem mokradła i śródpolne zadrzewienia między jeziorem Kamienny Most a jeziorem Starzyć
- pas lasów i mokradeł śródlęśnych od Mokrzycy i Karkowa po dolinę Uklei.

Bariery ekologiczne

Stosunkowo gęsta sieć lokalnych powiązań ekologicznych na terenie gminy sprawia, że bariery ekologiczne w postaci liniowej infrastruktury technicznej (drogi, koleje) mają nieznaczny wpływ na istniejące powiązania ekologiczne w gminie.

Jeziora

Największym akwenem wodnym, do którego gmina ma dostęp jest jezioro Woświn. Jezioro zajmuje powierzchnię około 810 ha i jest jednym z największych w województwie. Drugim co do wielkości jeziorem w Gminie Chociwel jest jezioro Starzyc o powierzchni 59,2 ha, długości około 3000 m i szerokości około 200 m. Największa głębia sięga około 9 m. Położone na wysokości 68 m n.p.m. jezioro Starzyc jest typowym jeziorem rynnowym i ma ono charakterystyczny półksiężycowy kształt. Jezioro Kamienny Most jest trzecim co do wielkości akwenem wodnym gminy, a jego powierzchnia wynosi około 58,1 ha. Akwen ten jest przykładem jeziora zanikającego na skutek zamulania i zarastania, dzięki czemu tworzą się na jego powierzchni pływające wyspy.

Parki podworskie

Szczególną atrakcję przyrodniczą stanowią parki dworskie **w Kamiennym Moście, Starzycach, Karkowie i Wieleniu**. Rośnie w nich wiele drzew i krzewów egzotycznych sprowadzonych z Azji, Ameryki Północnej oraz południowej Europy. Na szczególną uwagę zasługuje pomnik przyrody, jakim jest ponad 300 letnia sosna znajdująca się za cmentarzem w Kamiennym Moście. Park w Kamiennym Moście słynie z potężnych buków oraz ciekawych okazów dębów zwanych halabardnikami – obwód jednego z nich dochodzi do 5,7 m.

4.2. Środowisko kulturowe

Na terenie gminy już w X wieku istniał słowiański gród o nieznanej nazwie, zlokalizowany nad jeziorem Starzyc. **Prawa miejskie** Chociwel otrzymał w **1338 roku**. Obecnie jedynymi zachowanymi zabytkami, starszymi niż XIX wieczne zabytki architektury, są fragmenty murów obronnych w Chociwlu i późnośredniowieczne obiekty sakralne. Wśród cennych obiektów pochodzących z XX wieku, na uwagę zasługuje niszczący pałac w Karkowie - jeden z nielicznych przykładów tego typu rezydencji w województwie, pałac w Kamiennym Moście i Brodzie.

Wsie gminne posiadają średniowieczny rodowód, niemal wszystkie stanowiły lenno rycerskie Wedłów. Najstarszymi i często najlepiej zachowanymi komponentami układów wsi są **kościóły**, z których najstarsze pochodzą z okresu **XV-XVI wiek (Bobrowniki, Kania, Chociwel i figurują w rejestrze zabytków województwa)**. We wsiach Długie, Karkowe, Lisowo i Wielen Pomorski stoją kamienne kościoły XIX wieczne, które proponuje się

do wpisania do rejestru zabytków. Budownictwo wiejskie reprezentowane jest głównie przez budynki murowane z końca XIX wieku. Przykłady starego tradycyjnego budownictwa ryglowego są już nieliczne i występują głównie w Brodzie, Kani, Karkowie i Wieleniu Pomorskim. W mieście, najstarszy oprócz kościoła i pałacu jest dawny młyn wodny (ul. Kołat) z XIX wieku - proponowany do wpisu do rejestru zabytków. Najstarsze budownictwo miejskie chronione to budynki z początków XX wieku.

W rejestrze zabytków zapisanych jest 5 grodzisk starostwiankich, poza tym istnieją liczne stanowiska archeologiczne o różnym stopniu wartości i proponowanej ochrony. Proces destrukcji zabytkowych układów i pojedynczych obiektów na terenie gminy (jak i na terenie całego województwa) przybiera w ostatnich latach na sile. Wiele cennych obiektów obecnych w terenie jeszcze przed kilku laty obecnie nie istnieje, wiele z nich wymaga podjęcia pilnych prac ratowniczych.

4.3. Infrastruktura turystyczna

Turystyka odgrywa obecnie niewielką rolę jako funkcja gospodarcza gminy, mimo wyjątkowo atrakcyjnych możliwości, wynikających przede wszystkim z położenia, dostępności komunikacyjnej i nieskażonego środowiska przyrodniczego. Argumentem przemawiającym za tworzeniem warunków dla rozwoju gminy jest możliwość zróżnicowania lokalnej gospodarki, a także ograniczenie bezrobocia na obszarach wiejskich.

Czynnikami ograniczającymi rozwój turystyki są m.in.:

- ograniczona dostępność brzegów jezior,
- zły stan czystości jezior
- brak infrastruktury turystycznej

Sposób zagospodarowania turystycznego określa położenie gminy w strefie oddziaływania Drawskiego i Ińskiego Parku Krajobrazowego. Zagospodarowanie terenów Parku i jego otuliny w granicach gminy winno opierać się na wytycznych z planu ochrony DIPK i jego otuliny.

Ruch turystyczny przelotowy (turyści zatrzymujący się, lecz nie nocujący) szacuje się na około 500 osób na dobę, frekwencję turystów i wypoczywających na terenie gminy szacuje się na 2000 osób (jednorazowo).

4.3.1. Baza noclegowo-żywieniowa

Bazę noclegową i turystyczną na terenie gminy tworzą następujące ośrodki: „Pałac nad jeziorem,, Zajazd Podlesie, Agroturyzm, Agroturystyka – 3 GOSP., Bistro u Żdzicha i Bar Orient.

Tabela 6: Baza noclegowa- ilość miejsc

miejsowość	pensjonat	inne nie standaryz.	poła namiotowe	gospodar. agroturyst.
CHOCIWEL	10	41	10	6
WIELEŃ				6
LUBLINO				10

4.3.2. Szlaki piesze, rowerowe, wodne

- szlak pieszy – „**Szlak Błękitny Pojezierza Ińskiego**”, jest to szlak przyrodniczo-krajobrazowy prowadzący przez wschodnią i północną część Wyżyny Ińskiej. Biegnie on poprzez wzgórza morenowe, lasy, malowniczo położone jeziora, liczne rezerваты, pomniki przyrody oraz budowle zabytkowe. Długość szlaku 44,5 km, wiedzie on poprzez następujące miejscowości: **IŃSKO-PIASZCZYSTE-PRZYTOŃ-WĘGORZYNO-PODLIPCE-KOWALE-DŁUSKO-KAMIENNY MOST-CHOCIWEL**
- trasa rowerowa o długości 81 km wiodąca przez południową część Ińskiego Parku Krajobrazowego, jest to typowa trasa na tzw. „wypady za miasto” w celu krajoznawczo-turystycznym wiedzie poprzez następujące miejscowości :**STARGARD SZCZECIŃSKI-ŚWIĘTE-TYCHOWO-KRĄPIEL-TRZEBIATÓW-PĘZINO-BRUDZEWICE-SŁODKÓW-SUCHAŃ-TARNOWO-SZADZKO-DOBRZANY-KOZY-OKOLE-CIEMNIK-IŃSKO-KAMIENNY MOST-CHOCIWEL**
- trasa rowerowa wokół jeziora Starzyc o długości 5,5 km
- trasa rowerowa „Wstęgą Ińską” prowadzi najpiękniejszymi odcinkami na Pojezierzu Ińskim długości ok. 68 km, wiedzie przez następujące miejscowości: **CHOCIWEL- KAMIENNY MOST-WINNIKI-WĘGORZYNO -STARE WĘGORZYNO-STORKOWO-IŃSKO-J.WISOLA-OKOLE-BIAŁA -DŁUGIE-STARZYCE-CHOCIWEL**

4.3.3. Baza rekreacyjno- sportowa

Na terenie miasta Chociwel zlokalizowany jest stadion miejski, w skład którego wchodzi dwa boiska do piłki nożnej oraz boisko do piłki siatkowej; działa tam również Klub Sportowy „PIAST”. Znajdujące się na terenie stadionu budynki socjalne wymagają remontu. W celu podniesienia atrakcyjności turystycznej miasta Chociwel planuje się modernizację oświetlenia ulicznego.

Ponad to na terenie miasta znajduje się hala widowiskowo-sportowa, kort tenisowy, w „Pałacu nad jeziorem” - sauna, siłownia, wypożyczalnia rowerów. Na terenie gminy w miejscowościach: Lisowo, Oświno, Kania, Karkowo, Długie, Starzyce, Kamienny Most (przyszkolne) znajdują się boiska do piłki nożnej, a w Kamiennym Moście sala gimnastyczna.

Cykliczne Imprezy Sportowe:

- Noworoczny mecz piłki nożnej kawalerowie-żonaci
- Noworoczny Bieg Przełajowy
- Turnieje Piłki Nożnej organizowane przez LKS PIAST
- Festyn Wakacje z Piastem

5. GOSPODARKA

5.1. Podmioty gospodarcze

Liczba podmiotów gospodarczych operujących na terenie gminy Chociwel pod koniec roku 2002 wyniosła 343, co stanowi około 3,1% wszystkich podmiotów gospodarczych powiatu stargardzkiego. Najwięcej jednostek, bo aż 245, to podmioty prowadzone przez osoby fizyczne.

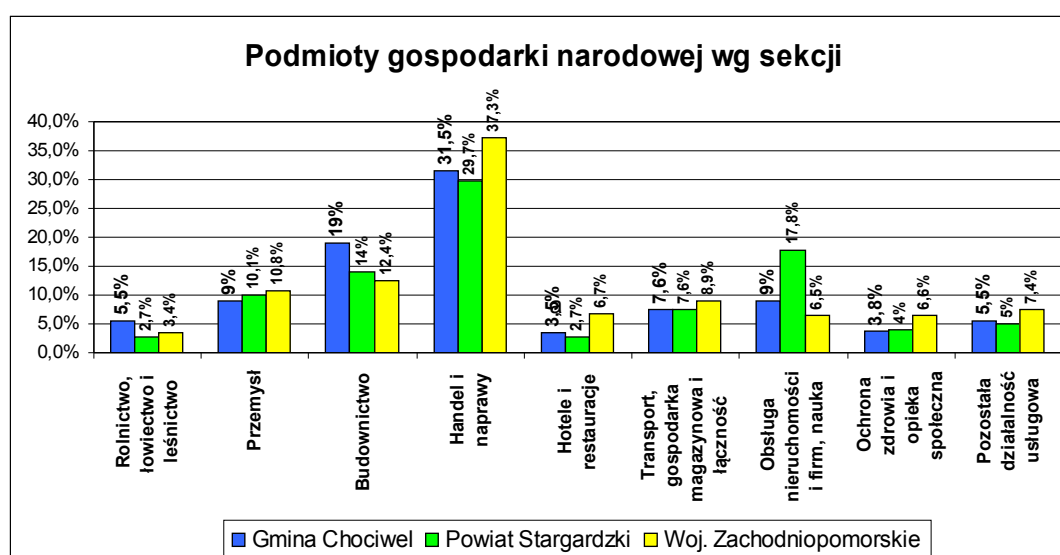
Dla porównania na terenie powiatu stargardzkiego w 2002 roku najwięcej jednostek stanowiły podmioty prowadzone przez osoby prywatne (8685). Następną liczną grupę stanowiły spółki: cywilne (754 podmioty) i handlowe (392). Na terenie powiatu działało 55 spółdzielni i 6 przedsiębiorstw państwowych.

Największy udział w ogólnej liczbie podmiotów na terenie gminy mają firmy z sektora zajmującego się handlem i naprawami (31,5%). Przedsiębiorstwa z tego sektora są wrażliwe na zmiany koniunkturalne, co przekłada się na niestabilność pod względem zatrudnienia. Należy jednak zauważyć, że mimo dużych fluktuacji zarówno w przychodach jak i w zatrudnieniu, branża ta rozwija się najdynamiczniej nie tylko w gminie, lecz także na terenie całego kraju. Tego rodzaju działalność nie wymaga dużych nakładów inwestycyjnych oraz charakteryzuje się dość sporą elastycznością w zakresie dopasowania do popytu.

W celu lepszego zobrazowania różnic, dane dotyczące struktury podmiotów gospodarczych według wybranych sekcji PKD w gminie odniesiono do struktury przedsiębiorstw w powiecie oraz województwie.

Wykres nr 1

Stan na koniec 2002 roku

Źródło: Rocznik statystyczny województwa zachodniopomorskiego 2003

Jak widać na powyższym wykresie w strukturze podmiotów widoczny jest zwiększony udział przedsiębiorstw z sektora handlu i napraw oraz budownictwa. Nieco większy udział niż w powiecie jest widoczny w handlu, naprawach i rolnictwie. Zdecydowanie odmienna jest struktura działalności w dziale obsługi nieruchomości i firm oraz w nauce. Wprawdzie na terenie gminy liczba podmiotów jest o 2,5 punktów procentowych większa niż na terenie województwa zachodniopomorskiego, ale jednocześnie aż o 8,6 punktów procentowych mniejsza niż na terenie powiatu stargardzkiego. Stosunkowo mało podmiotów prowadziło działalność w sekcji rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo (5,5%). We wrześniu 2004 roku dominującą gałęzią gospodarki pozostawał handel i gastronomia (31,9% podmiotów), a na drugim miejscu było budownictwo (22,8%).

Zakłady przemysłowe skoncentrowane są głównie w mieście Chociwel, gdzie zlokalizowane są największe zakłady przemysłowe, są to:

- Zakład Swedwood Poland Grupa Tartaki,
- FROHMASCO spółka z o.o.,
- Przedsiębiorstwo Budownictwa Mieszkaniowego SCANBET spółka z o.o.,
- Browar SONAG.

Zakłady przemysłowe gminy reprezentują trzy podstawowe gałęzie:

- przemysł spożywczy
- przemysł materiałów budowlanych
- przemysł drzewny

Wszystkie trzy gałęzie odzwierciedlają charakter bazy surowcowej jaką dysponuje gmina:

- produkcja rolna
- produkcja leśna
- kruszywa mineralne

MIASTO

Istniejące zakłady przemysłowe w mieście zajmują około 15 ha terenów tj. 4,05% obszaru miasta. Wskaźnik zatrudnionych w przemyśle do powierzchni terenu wynosi 30 zatr./ha.

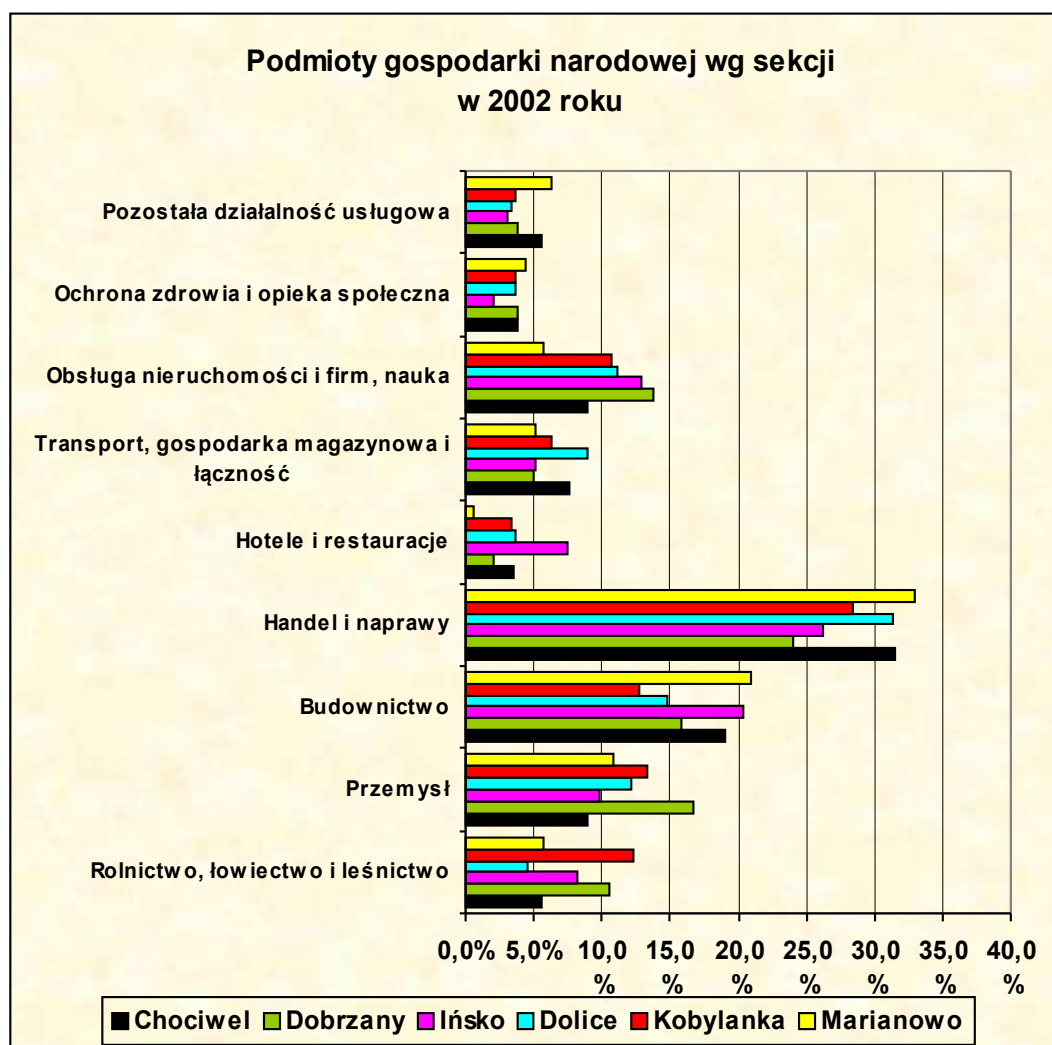

TERENY WIEJSKIE

Rozwój przemysłu uwarunkowany jest możliwościami zaopatrzenia w wodę (wszystkie wsie w gminie są zwodociągowane), odprowadzeniem ścieków, spełnieniem wymogów ochrony środowiska oraz możliwościami lokalizacyjnymi, które są duże- na bazie nieużytkowanych obiektów popegerowskich.

Poniżej przedstawiono strukturę podmiotów gospodarki w gminie Chociwel w porównaniu do 5 innych gmin powiatu stargardzkiego.

Wykres nr 2

Źródło: Rocznik statystyczny województwa zachodniopomorskiego 2003

Na podstawie powyższego wykresu możemy stwierdzić, że pod względem ilości podmiotów działających w sekcji „handel i naprawy” gmina Chociwel znajduje się w czołówce badanych gmin. Tylko w gminie Marianowo odsetek podmiotów zajmujących się handlem i naprawami jest większy, a w gminie Dolice poziom ten jest porównywalny. Podobnie sytuacja

ma się z sekcjami „budownictwo”, „pozostała działalność usługowa” i „transport, gospodarka magazynowa i łączność”, gdzie odsetek podmiotów koncentrujących swoją działalność na powyższych sekcjach plasuje gminę w badanej grupie w pierwszej trójce. W pozostałych sekcjach odsetek podmiotów jest na średnim poziomie badanej grupy.

5.2. Rynek pracy i bezrobocie

Gmina Chociwel podobnie jak inne gminy powiatu dotknięta jest wysoką stopą bezrobocia. Na początku 2004 roku wskaźnik bezrobocia wynosił 20,8 %, czyli o 2,1 punktu procentowego więcej niż średnio w powiecie stargardzkim, gdzie poziom bezrobocia w styczniu br. wyniósł 18,7%. W styczniu 2004 roku bezrobocie wśród kobiet wyniosło 53,47%.

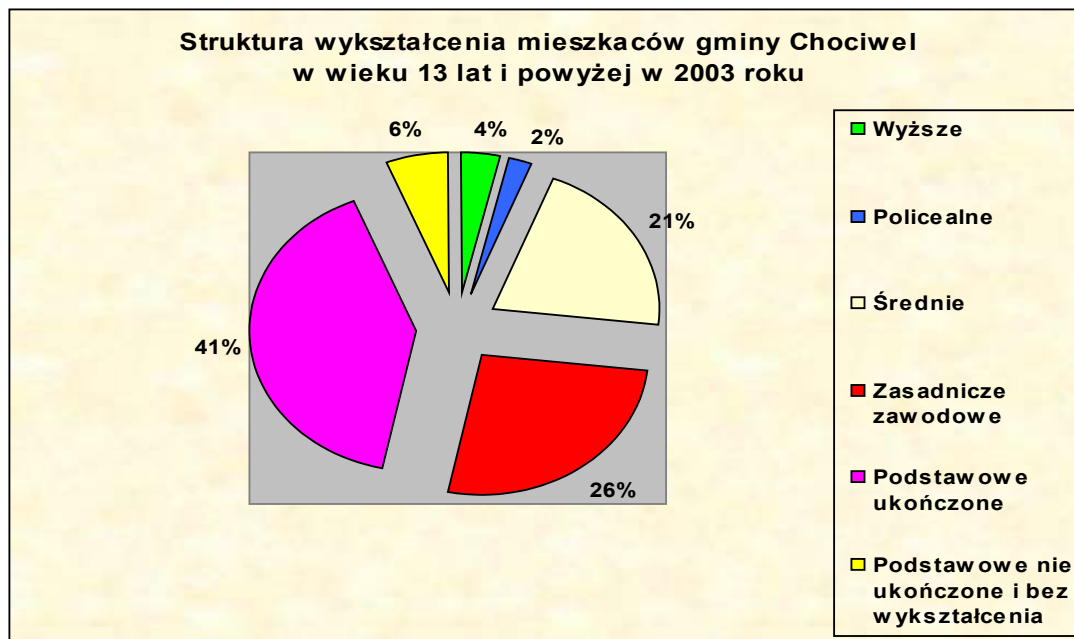
Tak wysoka stopa bezrobocia jest konsekwencją przede wszystkim:

1. przyspieszenia procesów restrukturyzacyjnych gospodarki związanych ze zwolnieniem gospodarczym lat 2001-2003;
2. trudnej sytuacji gospodarczej i finansowej podmiotów działających na rynku pracy (brak kapitału inwestycyjnego zarówno własnego jak i obcego);
3. wchodzącego na rynek wyżu demograficznego;

Czynnikami bezpośrednio związanym z poziomem bezrobocia jest poziom wykształcenia ludności gminy. Poniższy wykres przedstawia strukturę wykształcenia ludności gminy w 2003 roku.

Wykres nr 3

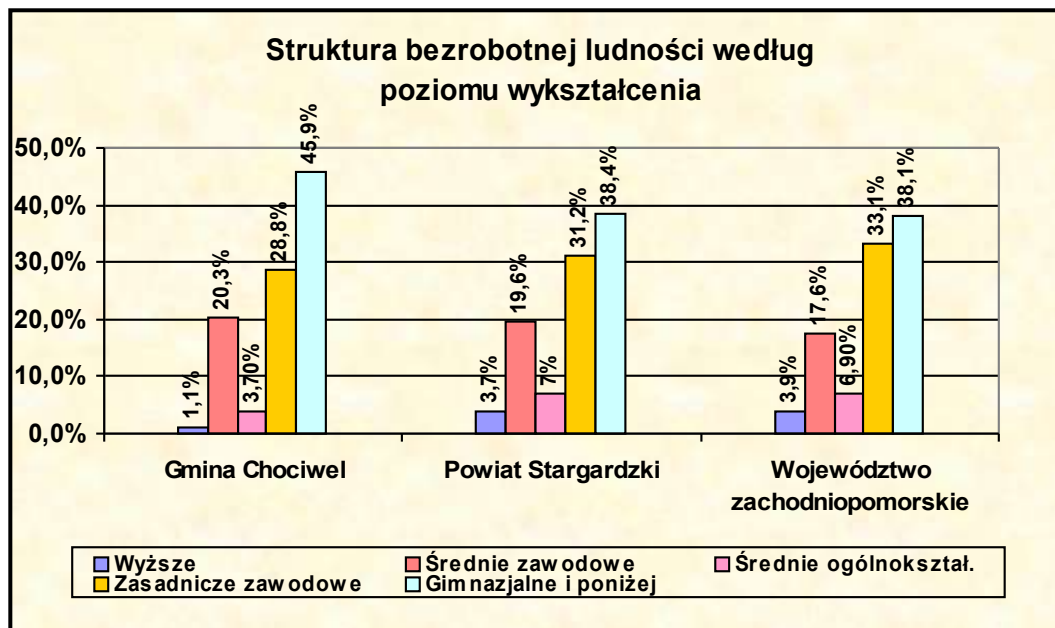

Źródło: Rocznik statystyczny województwa zachodniopomorskiego 2003

Jak można zaobserwować na powyższym wykresie wykształcenie wyższe ma tylko 4% mieszkańców gminy. Wśród mieszkańców najczęściej spotykanym wykształceniem jest podstawowe ukończone, co znacząco zmniejsza ich szansę na rynku pracy, co dobrze obrazuje wykres nr 4, z którego wynika, że prawie 46% ogółu bezrobotnych to ludzie o wykształceniu gimnazjalnym i poniżej. Również wysoki odsetek osób bezrobotnych z wykształceniem zasadniczym zawodowym i średnim może świadczyć o niedopasowaniu oferty programowej zwłaszcza szkół zawodowych do potrzeb lokalnego rynku pracy.

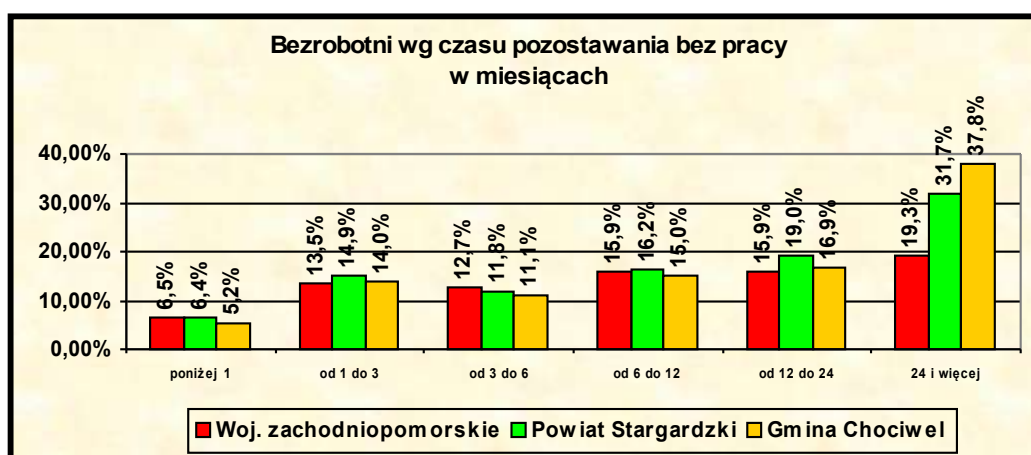
Wykres nr 4

Źródło: : US w Szczecinie, Bezrobotni w woj. Zachodniopomorskim w 2003 roku, Szczecin 2004

Kolejny problem społeczny gminy Chociwel to występowanie długotrwałego bezrobocia, które przyjmuje postać chroniczną i powoduje największe straty społeczne, gdyż obejmuje grupę ludzi nie mających szans na znalezienie pracy. Jak wynika z poniższego wykresu, długotrwałe bezrobocie stanowi znacznie dotkliwszy problem na terenie gminy niż na terenie powiatu (różnica około 7 pkt. procentowych). Poziom długotrwałego bezrobocia w gminie jest drastycznie wyższy w stosunku do jego poziomu w województwie (aż o 18 pkt. procentowych).

Wykres nr 5

Źródło: US w Szczecinie, Bezrobotni w woj. Zachodniopomorskim w 2003 r., Szczecin 2004

Bezrobocie chroniczne, trwające powyżej 2 lat, powoduje zwiększenie liczby bezrobotnych, którzy utracili prawo do zasiłku z powodu upływu okresu jego pobierania. W związku z tym prawo do zasiłku na koniec grudnia 2003 roku miało zaledwie 13,56% bezrobotnych zamieszkałych na terenie gminy Chociwel. Oprócz zróżnicowania bezrobotnych mieszkańców gminy pod względem długości czasu pozostawania bez pracy, również znaczącą kwestię stanowi struktura wiekowa. Niepokojącym zjawiskiem jest to, że największą, bo aż 55,15%, grupę bezrobotnych stanowią ludzie młodzi w wieku produkcyjnym mobilnym, tj. od 18 do 44 lat. W podziale na przedziały wiekowe 25-34 lata oraz 35-44 lata mieści się odpowiednio 27,9% i 27,25% ogółu bezrobotnych w gminie.

Rynek pracy gminy Chociwel cechuje niski udział zatrudnionych w gospodarce narodowej. W roku 2002 na terenie gminy pracowały ogółem 593 osoby, natomiast w powiecie pracowało 17823 osób, zatem odsetek osób zatrudnionych w gospodarce narodowej w gminie Chociwel w stosunku do powiatu wynosił 3,3%.

W ogólnej liczbie zatrudnionych w gospodarce narodowej na terenie gminy Chociwel kobiety stanowiły 37,6%, co w porównaniu ze średnią powiatu czy województwa jest stosunkowo mało (różnica ze średnią powiatową na poziomie 14 pkt procentowych).

Najwięcej, bo aż 367 osób, zatrudnionych było w dziale „przemysł i budownictwo” oraz 155 w dziale „usług nierynkowych”, co oznacza, iż ważne źródło dochodów dla ogółu mieszkańców gminy stanowi praca w sektorze państwowym (administracja publiczna, ochrona zdrowia i edukacja). Pomimo dużego odsetka użytkowników rolnych zatrudnienie w rolnictwie znajduje tylko 2% mieszkańców. Zestawienie najważniejszych danych zawiera tabela nr 3.

Tabela 7: Pracujący w gospodarce narodowej w gminie Chociwel w 2002 roku

	Ogółem	W tym kobiety	rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo, rybołówstwo i rybactwo	przemysł i budownictwo	usługi rynkowe	usługi nierynkowe
Liczba osób	593	223	13	367	58	155
Udział %	100%	37,6%	2%	62%	10%	26%
Powiat Stargardzki	100%	52,5%	8,8%	33,5%	30,3%	27,4%
Woj. Zachodnio-pomorskie	100%	50,3%	3,6%	33,9%	32,2%	30,3%
Gmina Dobrzany	100%	39,2%	6,8%	63,4%	15%	14,8%
Gmina Ińsko	100%	42,8%	5,5%	47,9%	6,8%	39,8%
Gmina Dolice	100%	47,7%	64,3%	0,8%	10%	24,9%
Gmina Kobylanka	100%	42,1%	4%	40,2%	32,9%	22,9%
Gmina Marianowo	100%	54,5%	25,8%	10,6%	6,8%	56,8%

W ostatnim okresie władze gminy zaobserwowały zwiększenie zatrudnienia w przemyśle, zaś istniejące zakłady pracy przewidują rozbudowę swojego potencjału. Konieczne jest zatem przygotowanie nowych terenów pod rozwój przedsiębiorczości oraz opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

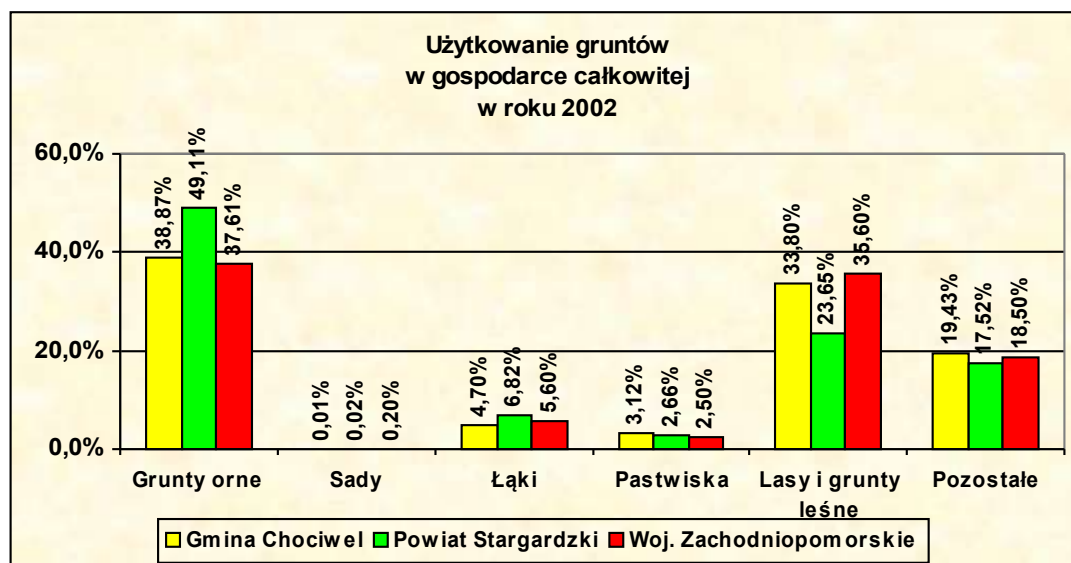
5.3. Rolnictwo i leśnictwo

Gmina Chociwel jest regionem o bogatych tradycjach rolniczych, o czym świadczy przeciętny udział użytków rolnych (56 % - 2000 r.) w powierzchni gminy. Lasy i zadrzewienia zajmują 34% powierzchni, a pozostałe grunty i nieużytki 10 %. Odpowiednie dane dla województwa wynoszą: 45,9 %, 35,6 % i 18,5%.

Strukturę użytkowania gruntów w gospodarstwach rolnych według danych z NSR w gminie Chociwel na tle powiatu i województwa przedstawia wykres nr 6.

Wykres nr 6

Źródło: Rocznik statystyczny województwa zachodniopomorskiego 2003

Porównanie struktury gruntów gospodarstw rolnych wskazuje na zdecydowanie mniejszy udział gruntów ornych w gminie Chociwel w porównaniu ze wskaźnikiem powiecie stargardzkim. Dalsza analiza wskazuje na zdecydowanie większy udział powierzchni lasów i gruntów leśnych w stosunku do powierzchni lasów i gruntów leśnych w powiecie. Odsetek ten jest o ponad 10 punktów procentowych większy. W porównaniu ze średnią województwa jest o ok. 2 pkt. procentowe mniejszy.

Powierzchnia lasów na terenie gminy jest o ok. 6% większa niż średnia krajowa. Można zatem zakwalifikować gminę Chociwel do grona gmin o wysokiej lesistości. Pokrycie lasami obszaru gminy jest bardzo nierównomierne. Bardziej zalesiona jest północna i północno-wschodnia część oraz południowe krańce. W dużym stopniu zalesiona jest również zachodnia i północno zachodnia część gminy.

Stosunkowo niewielki udział pastwisk oraz sadów w powierzchni gminy wskazuje na niewielką rolę hodowli oraz sadownictwa w gospodarce rolnej.

Mimo przewagi gruntów ornych w gospodarce całkowitej, jakość gleb w gminie nie jest najlepsza. Nie ma gleb należących do najlepszych klas bonitacyjnych, przeważają gleby średnie – 66,4% i słabe – 25 % (4,5% stanowią grunty klas III, 65,1 % grunty klas IV, 25,2 % grunty klas V i 5,1 %, grunty klasy VI). Gleby cechują się przestrzennym zróżnicowaniem i tworzą mozaiki dobrych, średnich i złych. Dogodne warunki upraw istnieją w Bród-Zabrodzie i okolicach Karkowa. Dobre użytki rolne w rejonie Oświna i średnie w Długiem ograniczone są warunkami ochronnymi.

Tabela 8: Struktura gospodarstw rolnych

Grupa obszarowa użytków rolnych	Liczba gospodarstw	Odsetek
do 1 ha	239	46,77%
1 – 5 ha	159	31,12%
5 –10 ha	29	5,68%
10 – 15 ha	32	6,26%
15 ha i więcej	52	10,17%
	511	100%

Według powyższej tabeli największą ilość gospodarstw stanowią gospodarstwa małe do 5 ha, stanowiące ponad 60 ogólnej ilości gospodarstw i zajmujące 14% użytków rolnych.

Czynnikami wpływającymi na efektywność gospodarki rolnej w gminie są:

- stały postęp w prywatyzacji gruntów
- udział użytków rolnych w ogólnej powierzchni
- przewaga gleb średniej jakości
- niski wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej
- niezadowalające zainwestowanie i utrzymanie jednostek gospodarczych
- system melioracyjny obejmujący 30% użytków rolnych (2750 ha), wymagający modernizacji
- korzystne położenie gminy w stosunku do rynków zbytu; dobre powiązania transportowe
- istnienie obiektów przemysłu rolno-spożywczego w Chociwlu
- postępujący proces przekształceń własnościowych; około 87% gruntów w dyspozycji ANR została wydzierżawiona lub przygotowana do sprzedaży.

Znacząca część gruntów została wydzierżawiona poprzez umowy krótkoterminowe, co nie rokuje pomyślnie dla właściwej gospodarki rolnej.

Do czynników ograniczających rozwój rolnictwa należą:

- położenie gminy w obszarze Drawskiego i Ińskiego Parku Krajobrazowego i jego otuliny; ok 37% ogółu użytków rolnych leży w tych obszarach, użytki te wymagają ukierunkowania co do sposobu produkcji,
- rozdrobnienie arealów.

Należy zauważyć, iż wysoki odsetek gruntów rolnych powierzchni gminy nie znajduje odzwierciedlenia w wielkości zatrudnienia sektorze rolnictwo. Można zatem wnioskować, iż część właścicieli gospodarstw rolnych znajduje zatrudnienie poza rolnictwem, zaś część nich należy do grupy tzw. ukrytych bezrobotnych.

5.4. Zagospodarowanie przestrzenne (mapa nr 2):

Gmina Chociwel ma opracowane Studium Uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Chociwel.

Na dzień dzisiejszy nie posiada aktualnego planu zagospodarowania przestrzennego, jedynie ma opracowany Miejscowy Plan Zagospodarowania terenów nad j. Woświn w Oświnie, zlecone są kolejne dwa miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego terenów położonych nad j. Starzyc w Chociwlu.

Tabela 9: Własność nieruchomości

Lp.	Rodzaje gruntów	Pow. Ogółem w ha	Użytki rolne w ha	Użytki leśne w ha	Grunty zabudowane i zurbanizowane w ha	Grunty pod wodami w ha	Nieużytki w ha	Tereny różne w ha
1.	Grunty Skarbu Państwa	11765	5290	5235	522	211	498	9
2.	Grunty Skarbu Państwa przekazane w użytkowanie wieczyste	79	14	0	65	0	0	0
3.	Grunty gminne z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	141	83	21	32	0	3	0
4.	Grunty gminne przekazane w użytkowanie wieczyste	20	12	0	8	0	0	0
5.	Grunty osób fizycznych	1980	1805	72	18	17	68	0
6.	Grunty spółdzielni	14	14	0	0	0	0	0
7.	Grunty kościołów i związków wyznaniowych	32	30	0	1	0	1	0
8.	Grunty powiatowe	20	0	0	20	0	0	0
9.	Grunty będące przedmiotem władania i własności osób prawnych	2016	1885	91	0	2	38	0

10.	Razem	16067	9133	5419	666	230	610	9
-----	-------	-------	------	------	-----	-----	-----	---

6. Finanse miasta i gminy Chociwel

Poniższe zestawienie przedstawia planowane dochody i wydatki gminy w porównaniu do realnego ich wykonania w latach 2002-2004 (Tabela nr 5). Jak widać realne wykonanie budżetu odbiega od planowanych wartości. Największe odchylenie wartości zrealizowanych w stosunku do planowanych w całym okresie analizy wyniosło 17,5%. W latach 2002 i 2003 pojawił się deficyt budżetowy, jednakże był on niewielki i faktyczny deficyt nie przekraczał 1 procenta.

Tabela 10: Struktura budżetu gminy Chociwel w latach 2002-2004

Lata	2002			2003			2004		
	Plan	Wykon.	% wykonania	Plan	Wykon.	% wykonania	Plan	Wykon. za I pół. 2004-10-12	% wykonania
Dochody razem	9.296.748	9.044.507	97,28	10.965.828	9.915.628	90,4	10.345.154	5.548.674	53,6
Wydatki w zł	11.032.940	9.099.217	82,47	11.534.354	9.948.043	86,2	12.730.154	4.755.579	37,3
Nadwyżka/ Deficyt w zł	-1.736.192	- 54.710		- 568.526	- 32.415		- 2.385.000	793.095	
Nadwyżka/ Deficyt %	15,7%	0,6 %		5,2%	0,3%		23%	14,3%	

Na jednego mieszkańca gminy Chociwel w 2003 roku przypadało około 1579 zł dochodów gminy. Jeśli chodzi o wydatki, to na jednego mieszkańca przypadało ich 1584 zł w tym samym roku.

Dla porównania, w roku 2002 dochód na jednego mieszkańca gminy Chociwel wynosił 1473 zł; dla pozostałych gmin powiatu stargardzkiego dochód na mieszkańca obrazuje następująca tabela:

Tabela 11: Dochody gminy na tle innych jednostek samorządu terytorialnego w 2002 r.

Jednostka samorządu terytorialnego	Dochód na mieszkańca w zł	Odchylenie procentowe od średniej w województwie
Woj. Zachodniopomorskie	2150	-
Pow. stargardzki	765	64%
Gm. Chociwel	1473	32%
Gm. Dobrzany	1428	34%
Gm. Ińsko	1611	25%
Gm. Dolicze	1434	33%
Gm. Kobylanka	2308	7%
Gm. Marianowo	1419	34%

Jak pokazuje tabela nr 6 średni dochód powiatu na mieszkańca wynosił 765 zł. Najwyższy dochód na mieszkańca odnotowano w gminie Kobylanka, a najniższy w gminie Marianowo. Gmina Chociwel plasuje się powyżej średniej powiatu, w kategorii średniozamożnych gmin.

7. Uwarunkowania i diagnoza stanu rozwoju (Analiza SWOT)

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> korzystny układ komunikacyjny przez gminę przebiega droga krajowa nr 20, 2 drogi wojewódzkie sieć dróg zadawalająca przez gminę przebiega zelektryfikowana linia kolejowa stanowiąca odcinek północnej magistrali SZCZECIN-GDAŃSK sprawny układ ulic w mieście zasoby wód podziemnych na terenie gminy pozwalają na zaspokojenie potrzeb mieszkańców zbiorowy system zaopatrzenia w wodę 98% gospodarstw w mieście podłączona do systemu kanalizacji z oczyszczalni ścieków w Chociwlu zorganizowany system zbiórki i wywozu odpadów stałych w gminie na składowiska w Łęczycy, Słajsko, Dalsze segregacja śmieci – na surowce wtórne: szkło, plastik, makulatura dobry stan sieci o napięciu 110 kV, zapewniający prawidłowe zasilanie w energię elektryczną prawidłowe oświetlenie wszystkich ulic w mieście oraz na wsi dobrze funkcjonująca telefonia komórkowa 	<ul style="list-style-type: none"> zły stan techniczny dróg brak chodników i innych wydzielonych pasów ruchu np. ścieżek rowerowych na wsi oczyszczanie ścieków gospodarstw nie objętych kanalizacją odbywa się poprzez system zbiorników bezodpływowych dzikie wysypiska śmieci istniejący mogiłnik relatywnie wysokie ceny paliw (gazu, oleju) ograniczają pozytywne zmiany systemu ogrzewania na ekologiczne – większość mieszkańców ogrzewa się poprzez indywidualny system grzewczy na węgiel i drzewo większość zabudowań nie posiada nowoczesnych systemów ociepleń - termo modernizacja to znaczna oszczędności w zużyciu energii cieplnej nie modernizowana kanalizacja burzowa brak scentralizowanego systemu zaopatrzenia w ciepło – na terenie gminy nie ma sieci gazowej sieć wodociągowa z lat 70-tych wymaga modernizacji
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> poprawa stanu dróg, budowa chodników, ścieżek rowerowych przyczyni się do rozwoju np. turystyki przynależność do Celowego Związku Gmin R-XXI i ustalenie Planu Gospodarki Odpadami dla w/w związku usprawnienie składowania odpadów w ramach segregacji i recyklingu pełny dostęp do INTERNETU szerokopasmowego opracowane projekty na sieć kanalizacyjną I etapu tj. Bród-Oświno-Wieleń wprowadzenie energooszczędnego systemu oświetlania realizacja koncepcji systemu kanalizacji i oczyszczania ścieków dla Związku Gmin Ińskiego Parku Krajobrazowego budowa oraz usprawnienie kanalizacji deszczowej aplikacja o dotacje z programów unijnych realizacja programu gazyfikacji gminy to zdecydowana poprawa środowiska naturalnego opracowany projekt na modernizację ulicy Młyńskiej wykorzystanie źródeł energii odnawialnej 	<ul style="list-style-type: none"> zły stan techniczny drogi krajowej jest poważnym zagrożeniem dla najcenniejszego zabytku architektonicznego w gminie ograniczenie komunikacji zbiorowej w szczególności wycofywanie połączeń kolejowych do Stargardu i Szczecina może przyczynić się do wzrostu bezrobocia „dzikie” wysypiska śmieci i wylewiska z domowych szamb stanowią duże zagrożenie dla środowiska ogrzewanie gospodarstw na paliwo stałe powoduje duże zanieczyszczenie środowiska brak odpowiednich środków finansowych na ekologiczne systemy grzewcze oraz termo modernizację w gospodarstwach domowych brak własnych środków finansowych gminy na szybkie rozwiązanie problemów gospodarki wodno-kanalizacyjnej

INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • stosunkowo dobry dostęp mieszkańców do infrastruktury społecznej (oświata, służba zdrowia, kultura) • duża aktywność lokalnej społeczności • cykliczne organizowanie imprez kulturalnych np. Chociwelska Wiosna, Noc Świętojańska, Lato z Piastem, Dożynki, Wigilia, • dobrze funkcjonujące szkoły wyposażona w pracownię komputerowa, sprzęt audiowizualny, zaplecze gastronomiczne, bibliotekę • wykształcenie nauczycieli - 98% kadry posiada wyższe wykształcenie • szkoły stwarzają możliwości dla uczniów korzystania z zajęć pozalekcyjnych, prowadzą i realizują wiele tematów w zakresie edukacji ekologicznej • funkcjonowanie biblioteki publicznej i jej filii w Długim - ...woluminów • świetlice wiejskie • aktywnie działający Klub Sportowy „Piaś”, który swoją ofertę kieruje do dzieci, młodzieży, dorosłych z sekcjami piłka nożna, brydż sportowy • imprezy sportowe o zasięgu ponadgminnym • istniejące szkolne kluby sportowe, boiska i sale gimnastyczne • stadion środowiskowy • hala widowiskowo-sportowa • sale gimnastyczne w Kani i Kamiennym Moście • dostęp mieszkańców do podstawowej opieki zdrowotnej i zapobiegawczo- leczniczej, apteka • opieka społeczna - Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej • bogaty program i jego realizacja przez Stowarzyszenie Do Walki z Kalectwem 	<ul style="list-style-type: none"> • brak typowej pracowni języków obcych w szkołach • niepełnowymiarowa sala gimnastyczna w Kani • niedokończona budowa sali gimnastycznej w Kamiennym Moście oraz hali widowiskowo-sportowej w Chociwlu • brak profesjonalnego nagłośnienia w hali widowiskowo-sportowej • niezadowalający stan techniczny obiektów szkolnych • niedostosowanie obiektów dla osób niepełnosprawnych • zły stan techniczny świetlic wiejskich i Miejsko Gminnego Domu Kultury • brak świetlic wiejskich w Starzycach, Karkowie • zły stan techniczny budynku w którym funkcjonuje Niepubliczny Ośrodek Zdrowia • brak możliwości rehabilitacji oraz opieki specjalistycznej dla osób starszych • brak Rewiru Dzielnicowych • niedoposażenie Ochotniczej Straży Pożarnej • mała aktywność części społeczności • brak więzi integrujących środowisko lokalne • ograniczone możliwości gminy wsparcia finansowego na infrastrukturę społeczną
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • wspieranie lokalnych liderów • możliwość transgranicznych kontaktów w ramach Euroregionu Pomeranii • tworzenie własnych zwyczajów , wspólne imprezy sportowe, festyny, turnieje wsi • realizacja programów edukacyjnych o wysokim poziomie wiedzy • rozwój aktywności mieszkańców w zakresie kultury i kultywowania tradycji • przedsięwzięcia kulturalne mogą być mocną stroną promocji gminy • możliwość skorzystania ze środków Unii Europejskiej • kreowanie nowych liderów wsi poprzez sport • zwiększenie oferty sportowej dla mieszkańców gmin 	<ul style="list-style-type: none"> • wzrost postaw pesymistycznych i poczucia braku perspektyw • niż demograficzny • za mało środków na realizację zadań bieżących i na rozwój rekreacyjno-sportowy gminy • reforma służby zdrowia • pogłębianie się nierówności społecznej

TURYSTYKA

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • atrakcyjne środowisko przyrodniczo-krajobrazowe <ul style="list-style-type: none"> – wschodnia część gminy znajduje się w zasięgu i otulinie Iłńskiego Parku Krajobrazowego – zespoły pałacowo- parkowy z XIX w jeziora: Starzyc, Woświn, Kamienny Most – malownicze krajobrazy – nieskażone środowisko – duża lesistość • cenne zabytki sakralne • istniejąca sieć szlaków pieszych • trasa rowerowa wokół jeziora Starzyc • funkcjonująca baza noclegowo-żywnieniowa • możliwość organizowania różnych imprez turystycznych • wykorzystanie bazy szkół jako placówki wypoczynku letniego i zimowego • funkcjonowanie infrastruktury sportowo - rekreacyjnej w postaci: hali widowiskowo-sportowej, stadionu, boisk siłowni, sauny, kortu tenisowego, wypożyczalni rowerów • aerator na jeziorze Starzyc • wydawanie własnej gazетки 	<ul style="list-style-type: none"> • niskie walory estetyczne miejscowości w których funkcjonowały PGR-y, Spółdzielnie Rolnicze - dewastacja budynków gospodarczych po byłych zakładach rolnych • słabo rozwinięta infrastruktura turystyczna • niewykorzystane możliwości rozwoju turystyki kwalifikowanej • zaniedbane zespoły parkowe • zaniedbania w estetyce posesji wiejskich • niezadowalający stan obiektów architektury sakralnej oraz ich zabezpieczenia • brak profesjonalnej kadry obsługi ruchu turystycznego, słaba znajomość języków obcych • niska oferta agroturystyczna (tylko 2 gospodarstwa) • zaśmiecone pobocza dróg, lasy
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • otwarcie nowych terenów nad brzegiem jeziora Woświn i Starzyc przeznaczonych na cele nierolnicze w tym pole namiotowe, zabudowę letniskową, przystań jachtową, • opracowanie kompleksowego gminnego i powiatowego programu rozwoju turystyki • rozwój i współpraca gospodarstw agroturystycznych • poprawa standardu istniejącej bazy noclegowo-żywnieniowej • powstanie tras rowerowych, wodnych, konnych • opracowanie kalendarza imprez kulturalno-oświatowych o zasięgu regionalnym • tańsza oferta turystyczna • wczasy rodzinne o wysokim standardzie • rozwój turystyki sentymentalnej • skorzystanie ze środków Unii Europejskiej 	<ul style="list-style-type: none"> • konkurencyjność i atrakcyjność sąsiednich miejscowości • moda na wypoczynek poza granicami Polski lub w znanych kurortach nadmorskich i górskich

ROLNICTWO I LEŚNICTWO

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • duża powierzchnia użytków rolnych – % • aktualnie użytków rolnych – % stanowią grunty orne • • korzystne warunki do rozwoju rolnictwa metodami ekologicznymi, integrowanymi • wysoka lesistość gminy – 34% powierzchni gminy 	<ul style="list-style-type: none"> • niska opłacalność produkcji rolnej • problemy ze zbytem, brak wieloletnich kontraktów • brak współpracy producentów rolnych w zakresie produkcji, przetwarzania, zaopatrzenia i zbytu • dekapitalizacja budynków, maszyn oraz urządzeń rolniczych • zaniedbania w zakresie konserwacji urządzeń melioracyjnych • słaba kondycja ekonomiczna funkcjonujących gospodarstw rolnych
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego w regionie • rozwój przedsiębiorczości, poszukiwanie alternatywnych kierunków produkcji <ul style="list-style-type: none"> – moda na wypoczynek na wsi w gospodarstwach agroturystycznych – wsparcie finansowe poprzez Sektorowy Program Operacyjny „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich” • tworzenie produktów lokalnych • przechodzenie na wcześniejsze emerytury rolników, tworzenie nowoczesnych, konkurencyjnych gospodarstw • tworzenie grup producenckich i poprawa organizacji rynku rolnego • powstanie fabryki bioetanolu w Ińsku-rozwiąże problem zbytu żyta • zalesianie gleb nieprzydatnych rolniczo 	<ul style="list-style-type: none"> • niski poziom inwestowania w gospodarstwach rolnych • ubożenie rolników • brak płynności finansowej gospodarstw rolnych, przez ograniczenie inwestowania i produkcji kapitałochłonnej • wzrastające środki do produkcji rolnej • napływ tańszych produktów rolnych z zagranicy i regionów Polski o korzystniejszych warunkach agropczyrodniczych • rabunkowe, kłusownicze wycinanie lasów

UWARUNKOWANIA GEOGRAFICZNO-PRZYRODNICZE

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • korzystne położenie geograficzne przebiega droga wojewódzka nr. 20 • korzystne warunki środowiska naturalnego • atrakcyjność krajobrazowa i przyrodnicza • występowanie jezior polodowcowych • zasoby leśne-34% bogate w runo leśne i zwierzynę łowną • opracowane i zatwierdzone przez Radę dokumenty: „Waloryzacja przyrodnicza gminy”, „Program ochrony środowiska”, „Gminny Plan Gospodarki Odpadami” 	<ul style="list-style-type: none"> • niska świadomość ekologiczna mieszkańców • niedostateczne egzekwowanie prawa w zakresie ochrony środowiska • brak środków finansowych na powstanie nowych obszarów chronionych • zdegradowane tereny po żwirowni
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystanie walorów naturalnych do rozwoju turystyki i rekreacji np. wędkarstwo, sporty wodne • kształtowanie krajobrazu rolniczego pod kątem zachowania trwałych użytków zielonych i zadrzewień • rekultywacja terenów poeksploatacyjnych odkrywkowej kopalni żwiru i piasku • rozwój współpracy w ramach Euroregionu Pomerania • moda na ekologię - tworzenie silnego lobby ekologicznego • współpraca lokalna, ponad lokalna w zakresie ekologii i ochrony środowiska • tworzenie nowych obszarów chronionych • współpraca z sąsiednimi gminami • wzrost lesistości • wzrastająca świadomość potrzeby współpracy ekologicznej 	<ul style="list-style-type: none"> • rabunkowa gospodarka zasobami naturalnymi • degradacja środowiska naturalnego • nieracjonalne wykorzystanie nawozów mineralnych, środków ochrony roślin • pogarszający się stan dróg i bezpieczeństwa ruchu kołowego wraz z nasilającym się ruchem tranzytowym przez gminę

ANALIZA SWOT ROZWÓJ GOSPODARCZY

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • duży potencjał ludzki w wieku produkcyjnym • istniejące na terenie gminy podmioty gospodarcze • atrakcyjnie gospodarczo położenie gminy, bliskość Stargardu, Szczecina, granicy zachodniej Polski • stosunkowo dobre wyposażenie gminy w infrastrukturę techniczną • wydzielone tereny pod działalność usługową, produkcyjną, turystyczną • ulgi podatkowe dla inwestorów • duży potencjał surowca rolniczego i drzewnego 	<ul style="list-style-type: none"> • brak aktualnego Planu Zagospodarowania Przestrzennego • część terenów wskazanych w Studium pod inwestycje stanowi własność prywatną osób fizycznych lub Skarbu Państwa • brak oferty inwestycyjnej dla nowych inwestorów, tereny pod inwestycje nie są uzbrojone • niski poziom przygotowania zawodowego i mała przedsiębiorczość ludności obszarów wiejskich • nieutożsamianie się pracowników z zakładami pracy • przewaga liczby ludności biernej zawodowo nad czynną zawodową - jawne rejestrowane bezrobocie na poziomie ok.20,8% • słabo rozwinięty system zbytu produktów rolnych
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • pozyskanie inwestora strategicznego • pozyskanie środków unijnych na przygotowanie terenów pod inwestycje • wykup przez gminę terenów pod inwestycje i przygotowanie kompleksowej oferty dla inwestorów • rozwój funkcji pozarolniczych • aktywizacja gospodarcza terenów wiejskich • organizacja dokształcania i przekwalifikowania zawodowego w pożądanym kierunkach • większa promocja gminy • współdziałanie w ramach Euroregionu Pomerania • partnerska współpraca z miastami i obszarami za granicą 	<ul style="list-style-type: none"> • niestabilna polityka fiskalna państwa wobec małych i średnich firm • brak stabilizacji gospodarczej państwa, • migracja młodych, wykształconych fachowców do większych ośrodków miejskich lub poza granice kraju • powstawanie super i hipermarketów • słaba kondycja finansowa niektórych firm • ograniczenie inwestycji • ograniczenie wpływów do budżetu gminy • pogorszenie nastrojów społecznych

8. Cele strategiczne w rozwoju gminy

Cel nadrzędny

Wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców gminy Chociwel

Cel główny

Wzmocnienie atrakcyjności rekreacyjnej i wypoczynkowej oraz poprawa potencjału turystycznego jako sposób na zróżnicowanie źródła dochodów mieszkańców

Cel pośredni

Kształtowanie i utrzymanie ładu przestrzennego

Zadania

- 1) Ochrona środowiska przyrodniczego i krajobrazu
- 2) Ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego
- 3) Estetyzacja miasta i wsi
- 4) Rewitalizacja parków
- 5) Racjonalne użytkowanie surowców naturalnych (np. piasek, żwir) oraz rekultywacja terenów zdegradowanych

Cel pośredni

Rozwój funkcji turystycznej i rekreacyjnej

Zadania

- 1) Budowa, rozbudowa bazy noclegowo-żywieniowej o odpowiednim standardzie, oferta skierowana dla różnych grup turystów
- 2) Tworzenie infrastruktury turystyki kwalifikowanej oraz bazy rekreacyjnej
- 3) Kompleksowe zagospodarowanie terenów wokół chociwelskich jezior
- 4) Promocja gminy, stworzenie profesjonalnej obsługi ruchu turystycznego

Cel pośredni

Wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich

Zadania

- 1) Wzrost konkurencyjności gospodarstw rolnych, dostosowanie gospodarstw do norm unijnych
- 2) Zalesianie gruntów nieprzydatnych rolniczo
- 3) Różnicowanie działalności gospodarczej na obszarach wiejskich
- 4) Poprawa przetwórstwa i marketingu artykułów rolnych
- 5) Powstanie i promocja produktu lokalnego i regionalnego

Cel pośredni

Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej

Zadania

- 1) Budowa, rozbudowa, modernizacja infrastruktury związanej z ochroną środowiska i poprawą jakości środowiska
- 2) Racjonalna gospodarka wodna
- 3) Gospodarka z odpadami zgodna z przyjętym programem
- 4) Budowa inwestycji wykorzystujących niekonwencjonalne źródła energii
- 5) Poprawa stanu technicznego dróg
- 6) Edukacja ekologiczna

Cel główny

Podniesienie jakości infrastruktury technicznej i społecznej do poziomu pozwalającego na podnoszenie standardu usług dla mieszkańców i turystów oraz rozwój przedsiębiorczości

Cel pośredni

Rozwijanie infrastruktury społecznej (oświata, ochrona zdrowia, opieka społeczna, kultura, bezpieczeństwo)

Zadania

- 1) Modernizacja, rozbudowa, doposażenie bazy oświatowej i kulturalnej
- 2) Stworzenie warunków do podnoszenia i zmiany kwalifikacji zawodowych
- 3) Podniesienie standardu podstawowej opieki zdrowotnej i społecznej
- 4) Zapewnienie warunków do podnoszenia bezpieczeństwa gminy

Cel pośredni

Rozwój społeczeństwa informacyjnego oraz wzmocnienie tożsamości lokalnej i ponadlokalnej

Zadania

- 1) Wspieranie i rozwój usług informatycznych i internetowych oraz szeroko pojęta edukacja inforamtyczna
- 2) Wspieranie inicjatyw lokalnych oraz rozwój i współpraca z organizacjami pozarządowymi, wzmocnienie współpracy z gminami Euroregionu Pomerania
- 3) Przeciw działanie marginalizacji grup społecznych

Cel pośredni

Tworzenie warunków dla zrównoważonego rozwoju gospodarczego

Zadania

- 1) Rozwój małych i średnich przedsiębiorstw
- 2) Wyznaczanie, uzbrojenie terenów pod rozwój usług, przemysłu i mieszkalnictwa

ZADANIE 1

Kształtowanie i utrzymanie ładu przestrzennego

1. Ochrona środowiska przyrodniczego i krajobrazu:

Dla zachowania walorów krajobrazowych i przyrodniczych niezwykle urozmaiconego krajobrazowo terenu morenowego z malowniczymi jeziorami, kompleksami lasów, torfowisk śródlęśnych, zbiorowisk otwartych i mokradeł ze stanowiskami wielu chronionych i rzadko spotykanych roślin i zwierząt, celowe jest:

1. Utworzenie 9 zespołów przyrodniczo – krajobrazowych:

- „Kania” – w północno – zachodniej części gminy, około 500 m na zachód od wsi Kania i obejmuje powierzchnię około 90 ha. W skład proponowanego zespołu wchodzi lasy leśnictwa Kania, Nadleśnictwo Dobrzany i łąki AWRSP położone wzdłuż cieku wpływającego do rzeki Kani.
- „Łąki nad Okrą” – Łąki nad Okrą leżą w północno – zachodniej części gminy i zajmują powierzchnię około 112 ha. Północny fragment zespołu, obejmujący około jednej dziesiątej całości powierzchni proponowanej do ochrony, położony jest na terenie leśnictwa Kania i leśnictwa Karkowo. Część środkową stanowią łąki należące do Agencji Nieruchomości Rolnych Skarbu Państwa otoczone od południa lasami z zespołem torfowisk o różnych stadiach sukcesji.
- „Wilcza Góra” – we wschodniej części gminy w granicach Ińskiego Parku Krajobrazowego około 3 km na północ od wsi Sątysz. Obejmuje zespół torfowisk w obniżeniach terenu i morenowych wzgórz w leśnictwie Lublino, Nadleśnictwo Dobrzany na powierzchni 41 ha.
- „Sarnowo” - we wschodniej części gminy na terenie leśnictwa Lublino, Nadleśnictwo Dobrzany.
- „Bagno Grzęda” - we wschodniej części gminy w granicach Ińskiego Parku Krajobrazowego około 1 km na północny wschód od wsi Sątysz. Obejmuje torfowisko w leśnictwie Lublino, Nadleśnictwo Dobrzany,
- „Pławnica” - na terenie trzech gmin Chociwel, Węgorzyno, Ińsko na powierzchni 287 ha. W granicach gminy Chociwel zespół obejmuje najbardziej na wschód wysunięty fragment gminy o powierzchni 86 ha, położony w Ińskim Parku Krajobrazowym, w strefie najwyższego zgrupowania wzgórz moreny czołowej. Jest to teren polno – leśny, należący do zasobów Agencji Nieruchomości Rolnych Skarbu państwa,

- „Kamienny Most” - zespół o powierzchni około 446 ha położony w centralnej części gminy w granicach Ińskiego Parku Krajobrazowego. Zawiera jezioro Kamienny Most, położony nad nim od południa kompleks nie użytkowanych pól o pagórkowatej rzeźbie wyniesiony ponad okolicę, z obrębu geodezyjnego Kamienny Most, fragment lasu leśnictwa Lublino oraz pola i podmokłe łąki z obrębu geodezyjnego Sątysz,
- „Moczary Lublińskie” - Leśnictwo Lublino Oddział 101 1
- „Dolina Krąpieli” - w zachodniej części gminy i zajmuje powierzchnię około 271 ha. Ciągnie się na długości około 6 km wzdłuż rzeki Krąpiel od linii kolejowej Stargard – Koszalin do zachodniej granicy gminy Chociwel z gminą Stara Dąbrowa. Południową odnogę proponowanego zespołu stanowi śródleśne torfowisko w leśnictwie Karkowo, położone wzdłuż rowu – dopływu Krąpieli.

2. Utworzenie 14 użytków ekologicznych:

- „Oświńskie Bagna” - Użytek ekologiczny Oświńskie Bagna położony w północnej części gminy około 0,5 km na północny – zachód od Oświna, na gruntach leśnictwa Chociwel, Nadleśnictwo Dobrzany. Powierzchnia obiektu wynosi 29,34 ha,
- „Ropuszki” - Użytek ekologiczny Ropuszki położony w północno – wschodniej części gminy na południe od Oświna przy drodze asfaltowej Oświno – Wieleń na gruntach prywatnych. Powierzchnia proponowanego użytku wynosi 2,7 ha.
- „Remizowe Bagno” - położony w północnej części gminy, około 1 km na północ od Brodów, na gruntach Agencji Nieruchomości Rolnych Skarbu Państwa. Powierzchnia użytku w gminie Chociwel wynosi 38 ha.
- „Bród” - w centralnej części gminy. 2 km na południowy wschód od Brodu na gruntach leśnictwa Chociwel, Nadleśnictwa Dobrzany. Obejmuje powierzchnię 9 ha
- „Wieleńskie Torfowisko” - we wschodniej części gminy na terenie Leśnictwa Chociwel, Nadleśnictwo Dobrzany. Zajmuje powierzchnię 6,33 ha.
- „Torfowisko pod Sątyszem” - we wschodniej części gminy na terenie leśnictwa Lublino Nadleśnictwo Dobrzany.
- „Żurawie Jezioro” - we wschodniej części gminy, około 2 km na północny – wschód od wsi Lublino. Leży na terenie Leśnictwa Lublino, Nadleśnictwo Dobrzany. Zajmuje powierzchnię 15,06 ha.
- „Kanał Bród” - w centralnej części gminy, na terenie Leśnictwa Chociwel, Nadleśnictwo Dobrzany. Zajmuje powierzchnię 42 ha.

- „Jezioro Karkowo” - w zachodniej części gminy na terenie leśnictwa Karkowo Nadleśnictwa Dobrzany. Zajmuje powierzchnię 53 ha.
 - „Starzyc Mały” - w centralnej części gminy, na południe od Chociwla, na gruntach Agencji Nieruchomości Rolnych Skarbu Państwa. Powierzchnia użytku wynosi 13 ha.
 - „Kociołek” - we wschodniej części gminy tuż przy granicy z gminą Ińsko, około 2 km na północny – wschód od Płatkowa. Zajmuje 0,3 ha lasu Leśnictwa Lublino, Nadleśnictwa Dobrzany.
 - „Puchacz” - w południowo – wschodniej części gminy na terenie Leśnictwa Lublino Nadleśnictwa Dobrzany. Zajmuje powierzchnię 7,59 ha.
 - „Płatkowo” - w południowo – wschodniej części gminy na północ od wsi Długie, do Chociwla na 124 ha gruntów należących do Agencji Nieruchomości Rolnych Skarbu państwa.
 - „Lisie Mokradło” - w południowo – zachodniej części gminy, około 1 km na północ od Lisowa, na gruntach Agencji Nieruchomości Rolnych Skarbu Państwa. Powierzchnia użytku wynosi 72 ha.
3. Dbłość o krajobraz gminy w tym: tereny o wyróżniającej się rzeźbie, punkty widokowe, wody – jeziora itp.
 4. Ochrona pomników przyrody i alej
 5. Ochrona źródeł i kamienisk

2. Ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego

Gminę Chociwel zamieszkuje ludność napływowa. Na tym terenie osiedleni są ludzie z różnych stron kraju. Różnorodność kulturowa jest bogactwem naszego regionu. Przywieźli oni wywodzące się ze stron rodzinnych tradycje ludowe, obrzędy, zwyczaje – zbliżone, ale i niejednokrotnie odrębne. Ludzie ci dzisiaj są już w podeszłym wieku. Ocalić od zapomnienia odrębności kulturowe, z których wyrasta tutejsza kultura ludowa winna stać się celem działań samorządu i organizacji pozarządowych. Zadanie to jest możliwe do zrealizowania poprzez wspieranie zespołów i twórców ludowych: pomoc w ich samoorganizowaniu się; realizację tradycyjnych obrzędów ludowych, np. dożynki, jarmarki, festyny; opracowywanie i systematyzowanie ich twórczości celem zachowania następnym pokoleniom; propagowanie kultury i sztuki ludowej w mediach, szkołach w celu zaszczepienia jej wśród najmłodszych mieszkańców.

W trakcie działań wojennych zniszczono wiele obiektów zabytkowych będących świadectwem rozwijającej się na tych terenach kultury i sztuki. Także w latach późniejszych nie zadbano skutecznie by zachować istniejące zabytki. By zadbać skutecznie o zachowanie naszego dziedzictwa kulturowego do wykonania są następujące zadania:

- renowacja zabytków i kościołów
- promocja lokalnych artystów, twórców ludowych poprzez Internet, lokalną prasę oraz imprezy kulturalne
- współpraca z kołami Gospodyń Wiejskich
- współpraca z lokalnymi artystami

3. Estetyzacja miasta i wsi

- zagospodarowanie terenów zielonych
- poprawa stanu ciągów pieszych
- konkursy na najestetyczniejszą posesję, balkon, działkę
- likwidacja dzikich wysypisk śmieci

4. Rewitalizacja parków:

W rejestrze zabytków wpisanych jest 10 parków (w nawiasie nr rejestru) oraz inne które w tym rejestrze nie figurują a zasługują na ochronę i odnowienie. Zarówno te pierwsze jak i drugie służą człowiekowi w celach poznawczych rekreacyjnych, wypoczynkowych, zdrowotnych czy estetycznych. Tym samym zasługują abyśmy o nie dbali nie tylko dla siebie ale i dla przyszłych pokoleń. Zdarzające się akty wandalizmu gdyby spotykały się ze zdecydowanym sprzeciwem całego społeczeństwa nie miałyby miejsca.

Niżej przedstawia się parki spełniające w/w warunki:

1. **MOKRZYCA:** niewielki park o powierzchni 1,5 ha założony w XIX w. w stylu naturalistycznym. W ubogim drzewostanie dominują gatunki rodzime: **jesion wyniosły, osika i dąb szypułkowy** oraz gatunki obcego pochodzenia: **świerk pospolity, kasztanowiec zwyczajny i jedlica Douglasa**. Wśród krzewów najliczniej reprezentowane są: **bez czarny, śnieguliczka biała i głóg jednoszyjkowy**. W parku rośnie ponadto szpaler **topoli kanadyjskiej, jesion wyniosły**.

2. **BRÓD (973/82):** Park o powierzchni 2 ha, założony w XIX w. w stylu krajobrazowym. Obiekt jest dobrze utrzymany, odrestaurowano dwór, wybudowano nową fontannę, a niemal całą powierzchnię parku pokrywa regularnie strzyżony trawnik. Niestety z dawnego starodrzewu zachowały się jedynie resztki, a krzewów brak zupełnie. Cały drzewostan stanowią niewielkie grupy drzew rosnące na polanie okalającej fontannę. Są to przede wszystkim **grabby zwyczajne** oraz **topole mieszańcowe**. Poza tym sporadycznie występują tu: **wierzba biała, wierzba płacząca, dąb czerwony** i młode **modrzewie europejskie**. Rosną tu ponadto 4 okazałe **dęby szypułkowe**. Rosnące tu topole mieszańcowe, drzewa zdecydowanie nieodpowiednie do nasadzeń parkowych, szpecą obiekt. Ubogi gatunkowo i liczebnie drzewostan oraz brak podrostu i nowych nasadzeń grożą samoistną likwidacją obiektu w ciągu kilkunastu lat.
3. **OŚWINO (972/82):** Park o powierzchni 5 ha, założony na początku XIX w. w stylu krajobrazowym. Obiekt jest bardzo zaniedbany, mimo że przed wejściem znajduje się tabliczka z napisem „obiekt zabytkowy pod ochroną prawną”. Gatunkami dominującymi w drzewostanie są: **wiąz szypułkowy, klon jawor, brzoza brodawkowata, grab zwyczajny i kasztanowiec zwyczajny**. Gęste zarośla tworzą jaśminowiec panieński i bez czarny. W parku znajduje się pomnik przyrody: **cis pospolity (PP-1)** o obwodzie 265 cm. Rośnie on przy drodze wiejskiej i został posadzony prawdopodobnie w XIX w. razem ze znacznie mniej okazałym cisem znajdującym się symetrycznie po drugiej stronie drogi. Duże rozmiary okazu pomnikowego wynikają stąd, że jest on zrosnięty z trzech niezależnych pni. W rogu parku (obecnie teren włączony bez zezwolenia do prywatnej posesji)) rośnie **platan klonolistny**, proponowany do ochrony pomnikowej. Należy on niewątpliwie do historycznego założenia parkowego i winien w dalszym ciągu do niego należeć służąc ogółowi społeczeństwa.
4. **KARKOWO (976/82):** Park o powierzchni 3,5 ha z dużym stawem, założony w XIX w. w stylu krajobrazowym. Znajduje się tu ruina malowniczego pałacu w stylu eklektycznym (neogotycko – mauretańskim) z podjazdem, duża polana i ciąg widokowy. Park przechodzi stopniowo w las gospodarczy. W drzewostanie dominują: **dąb szypułkowy i robinia akacjowa**. Ponadto występują tu: **buk zwyczajny, bez czarny, kruszyna pospolita, czeremcha zwyczajna i bluszcz pospolity**. Gatunki obcego pochodzenia reprezentowane są przez: **świerk pospolity, kasztanowiec zwyczajny, topola mieszańcowa, orzech włoski** i tworzącą tu gęste zarośla **śnieguliczkę białą**. Najcenniejszymi drzewami w parku są okazałe **dęby szypułkowe**. Rosną one w nieregularnym szpalerze biegnącym łukiem wzdłuż drogi od ruin pałacu i dalej wokół stawu. Pierwotnie prawdopodobnie regularny szpaler okalał cały staw; dziś

jednak pozostały z niego 4 fragmenty, z najlepiej zachowanym odcinkiem w pobliżu ruin. Nad stawem od strony dawnego pałacu znajduje się pień uschniętego dębu o obw. 470 cm. Na polanie parkowej przed ruiną pałacu zlokalizowano boisko, staw jest silnie zanieczyszczony, najgrubszy dąb o obw. 580 cm ma częściowo wypalony pień. W wolnych miejscach w szpalerze pomnikowych dębów posadzono licznie topole mieszańcowe, obniżające wydatnie wartość estetyczną i przyrodniczą obiektu.

5. **KAMIENNY MOST (850/79):** Park w stylu angielskim z początku XIX w, o powierzchni 7 ha, położony na zboczu zbiegającym do jeziora. Obiekt jest estetyczny i dobrze utrzymany, a obecność dużej kolekcji drzew rodzimych i obcego pochodzenia, osiągających tu rozmiary pomnikowe **sprawia, że jest jednym z najcenniejszych parków wiejskich na Pomorzu Zachodnim.** W drzewostanie dominują: **dąb szypułkowy, buk zwyczajny, klon jawor, klon pospolity i jesion wyniosły.** Wśród drzew rodzimych wyróżniają się pod względem osiąganych rozmiarów: **3 buki zwyczajne, 9 dębów szypułkowych, 3 klony jawory oraz grab zwyczajny.** Wymienione okazy drzew oprócz ostatniego proponowanego są one do ochrony pomnikowej. W bogatej kolekcji drzew egzotycznych do najcenniejszych należą: **żywotnik olbrzymi** w odmianie żółto-pstrej, **jodła kalifornijska** w odmianie Lowa; **jodła kalifornijska, jodła kaukaska, orzesznik gorzki;** duża kępa **skrzydłorzecha kaukaskiego; jedlice Douglasa; buk zwyczajny w odm. Purpurowej i dąb czerwony.** Ponadto rośnie tu **6 cisów pospolitych,** grupa **modrzewia europejskiego, świerk kłujący w odmianie srebrzystej i dwa cyprysiki groszkowe w odmianie pierzastej.**
6. **SĄTYRZ (974/82):** Park zaniedbany na którym w jego części urządzono ogród warzywny. Rozebrano istniejące budynki. Od bardzo wielu lat nie wykonywano tam jakichkolwiek zabiegów pielęgnacyjnych ani ochronnych. Drzewostan pozostawiony samemu sobie. Nie byłoby to najgorsze, gdyby nie ślady wandalizmu polegające na usunięciu części stojących drzew. W parku jeszcze rośnie 9 drzew o dużych rozmiarach tj. **8 dębów szypułkowych i buk zwyczajny.** Reszta drzew stanowi gatunki rodzime o mniejszych rozmiarach.
7. **LISOWO (975/82):** Park naturalistyczny z XIX w o powierzchni 7 ha, założony na planie prostokąta. Teren parku jest silnie zarośnięty przez pospolite gatunki krzewów, a historyczny układ zupełnie zatarty. Centralnie położony staw przechodzi stopniowo w mokradła, przez co niemal cała powierzchnia parku jest podmokła i trudno dostępna. Dominują gatunki rodzime: **lipa szerokolistna, dąb szypułkowy i jesion wyniosły.** Rosną tu dwa pomniki przyrody: **dąb szypułkowy (PP-5)** o

obwodzie 365 cm i **jedlica Douglasa** (PP-6) o obw. 230 cm. Przy drodze od strony pola znajduje się malownicza grupa dwóch **dębów szypułkowych** (okaz trójpniowy) oraz **klon srebrzysty**. W głębi parku rosną: **lipa długoogonkowa**, **lipa amerykańska**, **lipa szerokolistna**, **grab zwyczajny** i **orzech ajlantolistny**. Stwierdzono zły stan zdrowotny drzew spowodowany zwiększeniem powierzchni podmokłej gleby w stosunku do pierwotnego założenia. Wymaga to uregulowania stosunków wodnych w parku, a także usunięcia nadmiernego podszytu pospolitych gatunków krzewów.

8. **STARZYCE (978/82)**: Park naturalistyczny z XIX w o powierzchni 5 ha ze stawem i kilkoma polanami. W drzewostanie dominują: **jedlica Douglasa**, i **świerk pospolity**. Mniej licznie występują: **dąb szypułkowy**, **klon jawor**, **jesion wyniosły**, **grab zwyczajny**, **sosna Weymoutha** i **bez czarny**. Na części parku od strony zabudowań gospodarczych posadzono topolę nie pasującą do reszt drzewostanu. Park ten jest systematycznie niszczone przez wandalów. Odbywa się tam nielegalna systematyczna wycinka drzew, wcześniej z gatunków pospolitych topola – olcha, obecnie jednak dochodzi już do usuwania drzew starych stanowiące cenne gatunki przyrodnicze. Park dwa lata temu w 2/3 części był porządkowany. Należy dokończyć rozpoczęte prace.
9. **KANIA (977/82)**: Bardzo duży park (36,5 ha) który obecnie utracił cechy parku i praktycznie stał się lasem gospodarczym. W pobliżu dworku praktycznie nie ma już żadnej roślinności parkowej. Zostały pojedyncze dęby.

Z w/w parków mienie gminy stanowią: **Oświno, Wielen, Sątysz, Kamienny Most, Starzyce**.

Na części parków pod nadzorem Konserwatora Zabytków rozpoczęto prace porządkowe. Polegają one głównie na usuwaniu drzew zwalonych i obumarłych oraz zarażonych chorobami. Częściowo usuwa się podszyt samosiewów w miejscach kolidujących z gatunkami cennymi przyrodniczo. Prace te i dalsze urzędnicze i odtwarzające pierwotne założenia parków będą kontynuowane pod nadzorem specjalistycznych służb – w miarę posiadanych mocy przerobowych i możliwości finansowych gminy. Podobnie winni postępować prywatni właściciele w stosunku do pozostałych parków.

Na uwagę zasługują również tereny których nie wpisano do rejestru zabytków i nie objęto ochroną prawną. Zaliczyć do nich można tereny;

1. **MIASTO CHOCIWEL – TEREN PRZY TORACH PKP** : Występujące tam bardzo okazałe dęby mogą stanowić pomniki przyrody. Rosną na terenie którego kompozycja i układ wskazują, że tworzone go jako park miejski służący mieszkańcom Chociwla. Zachowały się tam jeszcze ślady alejek spacerowych. Ma on połączenie z miastem, z jednej strony piękną aleją

lipową wychodzącą w pobliżu szkoły. Oprócz w/w dębów i paru buków nie ma tam więcej cennych gatunków. Mimo to zasługuje on na uporządkowanie i przywrócenie poprzedniej funkcji – głównie spacerowej i służącej wypoczynkowi w ciszy i spokoju. Przebiegająca obok linia kolejowa nie powinna stanowić większego utrudnienia. Jest to teren należący do Skarbu Państwa. W interesie mieszkańców winien on należeć do gminy Chociwel.

2. **MIASTO CHOCIWEL – TEREN PRZY PLAŻY MIEJSKIEJ:** Jest to teren cenny przede wszystkim ze względów widokowych. Znajduje się on na znacznym wzniesieniu, skąd widać panoramę jeziora STARZYC i części miasta. Niepotrzebnie zasadzono na terenie tym topolę, którą w niedługim czasie należy usunąć i zastąpić drzewami bardziej cennymi przyrodniczo. Teren należy urządzić jako miejsce wypoczynku dla mieszkańców, gdzie można w ciszy i spokoju odpocząć na ławce wśród drzew i krzewów, których jest tu wiele choć gatunków mogących stanowić pomniki przyrody nie ma wcale.

WNIOSKI:

- dążyć do odtworzenia dawnej kompozycji parków,
- w nowych założeniach parkowych dążyć do tworzenia zadrzewień o możliwie wielu cechach naturalnych (pod względem składu drzewostanu, krzewów, roślin i runa, sposobu kształtowania układu parków).
- Nie usuwać starych, próchniejących ani martwych drzew,
- nie leczyć próchniejących drzew, z wyjątkiem okazów o szczególnym znaczeniu kulturowym,
- nie usuwać podszytu z całej powierzchni zaniedbanych parków, pozostawić część jego powierzchni jako matecznik dzikości,
- zezwolenia na wycinkę drzew wydawać wyłącznie w formie warunkowej – wprowadzenie nowych nasadzeń (cennych przyrodniczo),
- nie stosować tych gatunków obcego pochodzenia, które mają tendencję do dziczenia i rozprzestrzeniania się a inne stosować wyłącznie w osiedlach ludzkich,
- wprowadzić nie tylko zadrzewienia i zakrzewienia, ale i zarośla krzewów, nawiązujące składem do spontanicznych zbiorowisk zaroślowych,
- strzec całości dawnych kompozycji zadrzewieniowych,

- rozmieszczanie ośrodków wypoczynkowych i urządzeń obsługi ruchu turystycznego poza obszarami objętymi i przewidzianymi do ochrony,
- wyznaczenie szlaków turystycznych i ścieżek dydaktycznych w obrębie obszarów chronionych, do których nie jest zabroniony wstęp,

ZAGROŻENIA:

- zanieczyszczenie wód (ścieki, pestycydy, nawozy sztuczne, dzikie wysypiska śmieci, wylewiska nieczystości,
- zachwianie stosunków wodnych (melioracje, pozyskiwanie kopalin),
- ruch samochodowy (kolizje dróg ze szlakami migracyjnymi zwierząt),
- wycinanie drzew.

5. Racjonalne użytkowanie surowców naturalnych

Na terenie gminy funkcjonują dwie kopalnie kruszyw:

- Mokrzyca o powierzchni ok. 50 ha - koncesję na wydobycie kruszyw posiada spółka Torpol.
- Bród o powierzchni ok. 13 ha - koncesję na wydobycie posiada firma Kruszbór z siedzibą w Chociwlu.

Należy utrzymywać stały nadzór nad żwirowniami. Wydobycie kruszywa i następnie proces rekultywacji wyrobisk winien odbywać się zgodnie z zatwierdzonymi planami ruchu kopalni.

Nie wyrażać zgody na powiększanie kopalni bez zagospodarowania terenów już wykorzystanych.

Utrzymywać bieżącą współpracę z Głównym Geologiem Województwa, Okręgowym Urzędem Górniczym w Poznaniu

ZADANIE 2

Rozwój funkcji turystycznej i rekreacyjnej w gminie Chociwel

ZAŁOŻENIA OGÓLNE

Bogate walory przyrodniczo-krajobrazowe gminy sprzyjają rozwojowi turystyki i rekreacji oraz czynnego wypoczynku. Naturalne warunki przyrodnicze muszą być uzupełnione infrastrukturą turystyczną oraz techniczną, gdyż rozwój turystyki powinien dokonywać się w zgodzie ze środowiskiem, winien być zaplanowany i mieć charakter zrównoważony.

Podstawą produktu turystycznego gminy będą zasoby przyrodnicze, dobra kultury i inne wytwory działalności człowieka, które stanowią trzon i warunkują program zagospodarowania turystycznego gminy. Instrumentem sterowania rozwojem produktu turystycznego w gminie jest planowanie przestrzenne. Właściwe zagospodarowanie turystyczne, oparte na przesłankach ekologicznych stworzy unikatowy wizerunek gminy.

Głównym celem strategii rozwoju przestrzennego gminy jest turystyka nie zagrażająca środowisku, możliwe to będzie wówczas gdy zostaną opracowane założenia ekorozwoju.

W celu ochrony środowiska, zmniejszenia antropopresji związanej z ruchem turystycznym na szczeblu gminy możliwe są takie działania jak:

- określenie w lokalnych planach terenów przeznaczonych pod rozwój funkcji turystycznej
- objęcie ochroną obszarów o wysokich walorach środowiska przyrodniczego
- właściwe zorganizowanie ruchu turystycznego
 - wytyczenie tras spacerowych, rowerowych, konnych, wodnych
 - zorganizowanie na obrzeżach obszarów najcenniejszych przyrodniczo / parków krajobrazowych / stref buforowych zatrzymujących ruch turystyczny przez specjalnie przygotowane atrakcje np. muzea, parki leśne, ścieżki przyrodnicze, miniskanseny, restauracje
 - obsługa ruchu turystycznego poprzez centra, agencje, biura turystyczne
- rozwój infrastruktury technicznej

- opracowanie zasad i zakresu rewaloryzacji cennych przyrodniczo obiektów, obszarów, które uległy degradacji
- edukacja ekologiczna lokalnej społeczności jak również stymulowanie różnych inicjatyw społecznych związanych z ochroną środowiska

Unikatowe walory przyrodniczo- krajobrazowe oraz kulturowe przy odpowiedniej promocji i rozwinięciu infrastruktury mogą przyciągać turystów krajowych i zagranicznych przynosząc tym samym korzyści ekonomiczne lokalnej społeczności , a także tworzyć nowe miejsca pracy.

ZADANIA

1. Budowa, rozbudowa, modernizacja bazy noclegowo-żywniowej o odpowiednim standardzie, dla różnych grup turystów
2. Tworzenie infrastruktury turystyki kwalifikowanej
3. Kompleksowe zagospodarowanie terenów wokół chociwelskich jezior
4. Promocja turystyki i stworzenie profesjonalnej obsługi ruchu turystycznego

REALIZACJA

Wdrożenie założeń strategii rozwoju funkcji turystycznej w gminie związane jest z podjęciem wielu zadań, które w końcowym etapie skutecznie zrealizują zamierzone cele.

Część zadań można zrealizować na szczeblu gminy. Zadania, które przekraczają możliwości finansowe, organizacyjne, terytorialne należy opracować w układzie ponadgminnym (np. podejmowanie wspólnych inwestycji związanych z ochroną środowiska, opracowanie ścieżek rowerowych, pieszych itp.).

Poprawa dostępności i atrakcyjności usług turystycznych w zakresie sieci komunikacyjnej i jej jakości jest głównym elementem programu rozwoju infrastruktury gminy. Decydujący wpływ na rozwój turystyki będą miały bogactwa naturalne (jeziora, lasy, malowniczy krajobraz) oraz cała infrastruktura turystyczna.

Nastawienie społeczności lokalnej do rozwoju turystyki jest ogólnie pozytywne, ankiety przeprowadzone w gminie wskazują, że mieszkańcy szansę i kierunki rozwoju widzą w rozwoju funkcji turystycznej.

1. Budowa, rozbudowa bazy noclegowo-żywniowej o odpowiednim standardzie, dla różnych grup turystyki

BAZA NOCLEGOWA, ŻYWIENIOWA

1. Pola namiotowe (biwakowe), camping
 - wzbogacą infrastrukturę infrastruktury aktywnej (pieszej, rowerowej, wodnej, jeździectwa)
 - zakłada się utworzenie ich (z wyposażeniem socjalnym) w miejscowościach : Chociwel, Oświno
2. Schroniska młodzieżowe, obiekty kolonijne
 - na bazie obiektów szkolnych utworzenie schroniska młodzieżowego (sezonowego) Chociwel, Kamienny Most, Kania
 - ośrodki kolonijne (także na bazie szkół) dla dzieci i młodzieży
3. Zajazdy, hoteliki, pensjonaty
 - ze względu na ubogą bazę noclegową i potrzebę przedłużenia sezonu turystycznego w mieście i gminie zrównoważony rozwój turystyki należy popierać tę formę noclegów o standardzie europejskim
4. Obiekty agroturystyczne, kwatery prywatne.

AGROTURYSTYKA

Agroturystyka to szeroki zakres usług , bogata i atrakcyjna forma wypoczynku w gospodarstwie wiejskim. Gospodarstwa świadczą usługi turystyczne oferując bazę noclegową o wysokim standardzie. Są to pokoje w domu rodziny rolniczej, domki wolnostojące, campingowe, pola namiotowe wyposażone w pełny węzeł sanitarny. Turysta wypoczywa w ciszy i spokoju, ma kontakt z otaczającą go przyrodą. Gospodarstwa przygotowują dla swoich gości szereg atrakcji np. jazdę konną, wędkowanie, prace w gospodarstwie rolnym itd.

Agroturystyka stwarza możliwości poznania i obserwowania życia wiejskiego, jego folkloru, tradycji i obyczajów. Częstym wydarzeniem jest uczestniczenie w organizowanych imprezach wiejskich np. dożynki, noc świętojańska .

Pobyt na wsi to możliwość korzystania z posiłków sporządzonych z produktów własnych z gospodarstwa produkowanych metodami

proekologicznymi, potraw tradycyjnych, regionalnych często przetwarzanych i wytwarzanych we własnym gospodarstwie.

Ważnym atutem wypoczynku na wsi są ludzie oferując kwatery turystom. Ich gościnność, serdeczność i czas poświęcony gościom sprawia, iż turystyka wiejska jest odmienną i niepowtarzalną formą spędzania wolnego czasu. Służy też kulturze, rodzi nowe przyjaźnie, usuwa uprzedzenia.

Etapy działania :

- przygotowanie oferty szkoleniowej z zakresu prowadzenia działalności agroturystycznej
- przystosowanie gospodarstw do wymogów przyjmowania turystów
 - podniesienie warunków higieniczno – sanitarnych mieszkań i obejść gospodarskich
 - zadbanie o wygląd estetyczny elewacji domów, posesji, ogródków przydomowych
 - upiększenia otoczenia zielenią
 - wydzielenie i urządzenie miejsc do potrzeb zakwaterowania turystów (noclegi, wyżywienie)
 - wyodrębnienie miejsc wypoczynku dla dzieci i dorosłych
- zinstytucjonalizowanie działań i poczynań
 - organizowanie się w związki i stowarzyszenia o osobowości prawnej w celu stworzenia korzystniejszych warunków w tym finansowych do realizacji określonych zadań np. wspólnego marketingu, standaryzacji itd.
- specjalizowanie się gospodarstw w pewnych formach atrakcji dla określonych grup turystów np. ludzi starszych, niepełnosprawnych lub dzieci
- modernizacja i rozbudowa infrastruktury turystycznej
- szeroka promocja, utworzenie punktu informacji agroturystycznej

BUDOWNICTWO REKREACYJNE

W obecnych czasach bardzo nasilił się wzrost budownictwa rekreacyjnego tzw. drugich domów, które powstają na działkach rekreacyjnych, siedliskowych – rolniczych o różnych walorach estetycznych.

W celu zminimalizowania negatywnego wpływu na środowisko przyrodnicze w tym zeszpecenia krajobrazu budownictwem letniskowym należy:

- opracować miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego , w których winno uwzględnić się budownictwo rekreacyjne
- zapobiec sprzedaży terenów pod budownictwo letniskowe o najwyższych walorach przyrodniczych
- zracjonalizować przestrzenne układy osadnicze tworzone przez budownictwo letniskowe tak, aby nie zajmowało ono odizolowanych działek bez infrastruktury, a z drugiej strony nie tworzyło zbyt dużych aglomeracji
- wyposażać teren pod budowę domów rekreacyjnych w niezbędne media

2. Tworzenie infrastruktury turystyki kwalifikowanej oraz bazy rekreacyjnej

Trendy panujące na rynku turystycznym pozwalają w zależności od warunków przyrodniczych, krajobrazowych, kulturowych rozwijać różne formy turystyki na obszarach wiejskich, należy jednak stawiać na różnorodność form przy jednoczesnym ich łączeniu. Proponowane formy turystyki to:

1. Turystyka piesza

- wyznaczenie tematycznych tras wycieczkowych wiodących do ciekawych miejsc przyrodniczych, kulturowych
 - weryfikacja, oznakowanie i opisanie ich z podziałem na trasy gminne i ponadgminne
 - inwentaryzacja gminnych pomników przyrody – upowszechnienie informacji o nich w postaci folderów, mapek
 - renowacja, konserwacja zabytków kulturowych w Chociwlu i w miejscowościach gminnych
- wyznaczenie i utwardzenie ścieżek spacerowych :
 - a/ wokół jeziora Starzyc,
 - b/ przebiegającej przez park za oczyszczalnią ścieków
- wyznaczenie ścieżek przyrodniczych przy współpracy z Nadleśnictwem w Dobrzanach, Ligą Ochrony Przyrody, szkołami, proponowane ścieżki przyrodnicze to np. „Dolina Kąpiel”, „Wokół Jeziora Kamienny Most”
- wyznaczenie punktów widokowych np. wykorzystując wieże kościelne, naturalne wzniesienia

- wyposażenie tras, miejsc plenerowych, biwakowych w kosze na śmieci, dyskretnie wkomponowane toalety, miejsca na ognisko itp.
- wykorzystanie bazy szkół gminnych w celu udostępnienia jej dla turystyki młodzieżowej – sezonowe schroniska
- budowa chodników, modernizacja istniejących w mieście i w poszczególnych miejscowościach

2. Turystyka rowerowa

- dokończenie budowy ścieżki rowerowej wokół jeziora Starzyc
- wyznaczenie, budowa, oznakowanie nowych tras rowerowych
 - **CHOCIWEL-MOKRZYCA-CHOCIWEL**
 - **CHOCIWEL-KARKOWO-CHLEBOWO-ROSOWO-BOBROWNIKI-LISOWO-CHOCIWEL-**
 - **CHOCIWEL-BRÓD-DOBROPOLE-KANIA-KARKOWO-CHOCIWEL**
 - **CHOCIWEL-DOBROPOLE-TUCZE-OŚWINO-WIELEŃ**
 - **CHOCIWEL-LUBLINO-SAŁTYRZ I-SAŁTYRZ II-WIELEŃ-CHOCIWEL**
 - **CHOCIWEL-KAMIENNY MOST-KAMIONKA-ŚCIENNE-SAŁTYRZ I-CHOCIWEL**
 - **CHOCIWEL-STARZYCE-LUTKOWO-DŁUGIE-STARZYCE-KAMIENNY MOST-LUBLINO-CHOCIWEL**
 - **CHOCIWEL-STARZYCE-DŁUGIE-LINÓWKO-ŚCIENNE-KAMIONKA-KAMIENNY MOST-LUBLINO-CHOCIWEL**
 - **CHOCIWEL-CHOCIWEEK-MOKRZYCA-KARKOWO-CHOCIWEL**
 - **CHOCIWEL-LISOWO-STARZYCE-CHOCIWEL**
- istotnym elementem powinno być utworzenie sieci wypożyczalni rowerów np. w gimnazjum, dworcu kolejowe, preferowane dwa systemy tj. samochód - rower lub kolej - rower
- w odległościach 10-15 km należy utworzyć miejsca odpoczynku dla turystów, wyposażone w proste stoły, ławki, kosze itd.
- opracowanie informacji o trasach, opisując szlak, jego atrakcje – dobór tematyczny będzie dodatkowym atutem

3. Turystyka zmotoryzowana

- remonty dróg gminnych, oraz wojewódzkich i powiatowych
- oznakowanie dróg dojazdowych (tablice, mapy, drogowskazy) do miejscowości turystycznych
- wyznaczenie i budowa parkingów

4. Żeglarstwo, kajakarstwo

- stworzenie szerszego dostępu do korzystania ze sprzętu wodnego
- utworzenie stanic i przystani sprzętu pływającego wraz z infrastrukturą nad jeziorem Woświn, Starzyce
- organizowanie cyklicznych imprez o charakterze regionalnym

5. Wędkarstwo

- doprowadzenie do czystości wód płynących i stojących do stanu I klasy czystości jest to warunek dla tej formy turystyki
- prowadzenie racjonalnej gospodarki rybackiej
- utworzenie stancji wędkarskiej i rybakówek
- wyznaczenie, oznakowanie stanowisk wędkarskich – budowa systemów pomostu na jeziorach gminnych
- organizowanie lokalnych i regionalnych zawodów wędkarskich

6. Jeździectwo konne

- wyznaczenie tras jazdy konnej zarówno pod siodłem jak i w zaprzęgu z wykorzystaniem bazy gospodarstw agroturystycznych i prywatnych ośrodków jazdy konnej
- promocja tej formy wypoczynku
- informacja o trasie i jej specyfice winna być zamieszczona na ulotce wraz z opisem najatrakcyjniejszych miejsc

7. Hobbistyczne

- myślistwo – na terenie Nadleśnictwa Dobrzany , wykorzystując bazę kół łowieckich, leśniczówek, zasobność lasów w zwierzynę łowną (zgonie z programem odstrzałów Koła Łowieckiego) promować tą formę turystyki

- inne sporty wodne: windsurfing, nurkowanie, bojery

8. Rekreacja

- dokończenie budowy hali widowiskowo- sportowej w Chociwlu
- dokończenie budowy sali gimnastycznej w Kamiennym Moście
- modernizacja kortu
- wybudowanie szachownicy plenerowej
- remont, modernizacja obiektu sportowego na stadionie miejskim
- powstanie wypożyczalni sprzętu
- budowa placów zabaw

TURYSTYKA ZAGRANICZNA – PRZYJAZDOWA

Popieranie turystyki sentymentalnej uprawianej przez turystów (głównie niemieckich) związanych w przeszłości z obecnymi ziemiami polskimi. Dla tej grupy turystów ogromnej ważności nabierają miejsca znane osobiście lub z przekazów rodzinnych np. kościoły, cmentarze, stara zabudowa.

Uwarunkowania i niezbędne działania:

- pielęgnowanie zabytków, wspomnień związanych ze znanymi postaciami i wydarzeniami, które w przeszłości były związane z miejscowościami – przygotowanie informacji w odniesieniu np. do okresu międzywojennego
- zachowanie stylu architektonicznego budynków, przeznaczeniu pustych obiektów pod inne użytkowanie tzw. alternatywne np. zajazd, hotelik,
- sprzedaż lokalnych produktów artystycznych z wykorzystaniem potencjału artystów ludowych
- przygotowanie informacji turystycznej w różnych językach
- oferowanie miejsc noclegowych o standardach europejskich
- powstanie galerii

3. Kompleksowe zagospodarowanie terenów wokół chociwelskich jezior

Na terenie gminy Chociwel występują 4 jeziora: Kamienny Most, Starzyce, Sadlińskie, Karkowo.

Jezioro Woświn, które jest największym zbiornikiem Pojezierza Ińskiego nie leży na terenie gminy Chociwel, ale na jego zachodnim brzegu położone są gminne miejscowości Oświno i Wieleń.

Terenem mającym możliwości dla rozwoju turystyki są okolice jezior a Woświn, Starzyce, Kamienny Most.

Jezioro Woświn – jezioro rynnowe, część brzegów jeziora porośnięta jest podmokłym lasem oraz torfowiskami, fragment brzegu położony w miejscowości Oświno sąsiedował z polami rolnymi okolicznych rolników, został on sprzedany na działki rekreacyjne, teren ten nie wyposażony jest w infrastrukturę techniczną, ale są opracowane stosowne dokumenty pozwalające na zmianę funkcji użytkowania jest to Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego, gdzie ok.38 ha przeznaczono pod rekreację, wykonana jest także dokumentacja na kanalizację wsi.

Jezioro Starzyc- południowy brzeg jeziora według „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Chociwel” przeznaczony jest pod rekreację. Rozwój zabudowy rekreacyjnej oraz ogólnodostępnych form zagospodarowania rekreacyjnego (plaża, pola namiotowe, przystań) powinien być zlokalizowany w Chociwlu.

Jezioro Kamienny Most jest płytkim zbiornikiem powstałym na skutek zalania łąk wodami Krąpieli, jest najcenniejszym pod względem przyrodniczym i krajobrazowym jeziorem w gminie. Ze względu na płytkość i silną eutrofizację mało atrakcyjne rekreacyjnie, ale cenne dla wędkarzy. Według Studium pod rekreację przeznaczone tylko są tereny od strony wsi Lublino.

Jezioro Sadlińskie jest niewielkim bezodpływowym zbiornikiem wokół którego są zabudowania wsi Sątysz. tereny pod rekreację (plaża, pole namiotowe) według Studium powinny być zlokalizowane na północnym brzegu.

Jezioro Karkowo – ze względu na płytkość i bardzo silną eutrofizację nie jest atrakcyjne rekreacyjnie, może być wykorzystane przez wędkarzy.

Kompleksowe zagospodarowanie terenu poprzez:

- wygłuszenie wolnego dostępu do linii brzegowej w/w jezior
- zagospodarowanie plaż wraz z infrastrukturą

- zabezpieczenie kąpielisk przez ratowników
- doposażenie wypożyczalni sprzętu wodnego nad jeziorami
- budowa pól namiotowych z urządzeniami towarzyszącymi
- budowa pomostów, przystani jachtowe
- budowa infrastruktury technicznej

4. Promocja gminy, stworzenie profesjonalnej obsługi ruchu turystycznego

WPROWADZENIE ZINTEGROWANEGO SYSTEMU INFORMACJI I OBSŁUGI RUCHU TURYSTYCZNEGO

Warunkiem rozwoju turystyki oraz sprzedaży lokalnego produktu turystycznego jest stworzenie spójnego systemu informacyjnego. Mając to na uwadze niezbędne jest utworzenie Gminnego Centrum Informacji Turystycznej w Chociwlu. Głównymi organizatorami Centrum winny być : władze gminy, Gminne i Regionalne Stowarzyszenie Agroturystyki, podmioty funkcjonujące na rynku turystycznym gminy, szkoły, instytucje pozarządowe.

Do głównych zadań GCIT należałoby:

- prowadzenie informacji turystycznej dla bezpośredniej i pośredniej sprzedaży, aktualnego informatora o cenach
- rodzaju, formie i jakości usług turystycznych w poszczególnych miejscowościach
- współpraca z ośrodkami informacji turystycznej w całej Polsce z wykorzystaniem systemu internetu
- wysyłanie informatorów do profesjonalnych partnerów np. biur podróży
- szeroko pojęta promocja

Warunkiem realizacji strategii rozwoju ruchu turystycznego są odpowiednie kadry zarówno w organach administracji gminnych (stanowisko ds. turystyki) jak i w poszczególnych podmiotach obsługi ruchu turystycznego. Niezbędne są także szkolenia, kursy w zakresie obsługi ruchu turystycznego.

PROMOCJA PRODUKTU TURYSTYCZNEGO

- systematyczne ogłaszanie się i rozpowszechnianie informacji o walorach turystycznych w mediach
- uaktualnianie przewodników, folderów, map turystycznych
- wydanie publikacji, monografii o zabytkach ziemi chociwelskiej, cennych obiektach przyrodniczych, współpraca z Dyrekcją Parku Ińskiego Parku Krajobrazowego
- uczestnictwo w targach turystycznych na szczeblu regionalnym, krajowym, zagranicznym
- utrzymywanie kontaktów z firmami, agendami, związkami w zakresie turystyki
- organizowanie imprez kulturalnych, sportowych, rekreacyjnych o znaczeniu i zasięgu regionalnym, krajowym np. Zimowe Potyczki Krajoznawcze,
- zachowanie i kultywowanie tradycji obchodzenia świąt i zwyczajów ludowych np. Noc Kupały, odpusty, jarmarki, dożynki, targi
- wydanie (z symbolem logo) widokówek, znaczków z turystycznymi pozdrowieniami z gminy

ZADANIE 3

Wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich

ZAŁOŻENIA OGÓLNE

Funkcja rolnicza będzie nadal znaczącą w rozwoju gospodarczym gminy Chociwel. Zakłada się konieczność jej odbudowy i wzmocnienia ekonomiczno – organizacyjnego.

Proces - rozłożony w czasie, w znacznej części uzależniony będzie jednak od ogólnej polityki rolnej oraz poziomu rozwoju gospodarczego kraj. W perspektywie najbliższych lat przewiduje się wsparcie procesu modernizacji gospodarstw rolnych, marketingu i przetwórstwa rolno – spożywczego oraz podnoszenie ich jakości. Zmierza się do tego by rolnik produkował lepiej ale niekoniecznie więcej za wszelką cenę.

Wsparcie będzie dotyczyć:

- inwestycji w gospodarstwach rolnych (modernizacji budynków inwentarskich, parku maszynowego, inwestycji związanych z zagospodarowaniem odchodów zwierzęcych oraz poprawę jakości produkcji),
- przetwórstwa i marketingu produktów rolno – spożywczych. Służyć to ma wzmocnieniu pozycji konkurencyjnej gospodarstw rolnych oraz uzyskaniu wyższych dochodów (dotyczy to gospodarstw rozwojowych),
- przechodzenia na wcześniejsze emerytury rolników oraz przejmowanie gospodarstw przez młodych rolników, tworzenie nowoczesnych konkurencyjnych gospodarstw rolnych,
- tworzenie grup producenckich i poprawa organizacji rynku rolnego,
- wykorzystywanie innych funkcji w rozwoju terenów wiejskich np. agroturystyka.

ZADANIA

Zakłada się w gminie realizację następujących zadań:

- wzrost konkurencyjności gospodarstw rolnych poprzez :
 - poprawę struktury władania i użytkowania gruntów
 - modernizację gospodarstw oraz dostosowanie ich do wymogów UE

- intensyfikację rolnictwa zwłaszcza niektórych działów i gałęzi produkcji o wysokiej chłonności czynnika pracy żywej (tzw. działy specjalne, np. uprawa roślin jagodowych i warzyw)
- osiągnięcie wysokiego poziomu produkcji rolnej związanej z systemem kontraktacji i przemysłem rolno – spożywczym, przy wzroście konkurencyjności kosztów wytwarzania,
- poprawa wiedzy fachowej rolników i ich rodzin
- zalesianie gruntów nieprzydatnych rolniczo,
- różnicowanie działalności gospodarczej na obszarach wiejskich – przeznaczenie części zasobów trwałych (budynków i budowli) nieprzydatnych dla rolnictwa na cele nierolnicze (drobna wytwórczość, usługi, rzemiosło oraz inna pozarolnicza działalność np. rozwój agroturystyki – w indywidualnych gospodarstwach rolnych o odpowiednich uwarunkowaniach organizacyjnych – wykorzystanie ich zasobów na rzecz usług turystyczno – rekreacyjnych)
- poprawa przetwórstwa i marketingu artykułów rolnych poprzez:
 - dostosowanie przemysłu rolno-spożywczego do wymogów UE,
 - kreowanie warunków i podstaw organizacyjno – finansowych na rzecz integracji sfery produkcji rolnej ze sferą przetwórstwa rolnego oraz z dziedziną obrotu artykułami rolnymi, zwłaszcza z organizacjami skupu, przechowalnictwa, rynkami hurtowymi (również z giełdami rolno – towarowymi),
 - inicjowanie, tworzenie grup producentów (marketingowych) rolnych, spółdzielni,
 - utworzenie nowych jednostek usługowo – rolniczych lub przetwórczych w oparciu o istniejące obiekty i instytucje, dostosowując je do wymogów UE
- promocja i marketing produktu lokalnego i regionalnego

1. Wzrost konkurencyjności gospodarstw rolnych, dostosowanie gospodarstw do norm unijnych

Przekształcenia strukturalne

Strategia restrukturyzacji rolnictwa w gminie może przebiegać w dwóch etapach²:

⇒ **strategia przetrwania (działań bieżących)**

⇒ **strategia długofalowych przemian**

Strategia przetrwania (okres 4-5 lat) oznacza podjęcie działań w celu najlepszego wykorzystania użytków rolnych i obiektów (w odpowiednim stanie technicznym), sprzedaż lub zakup gruntów rolnych i obiektów przez poszczególnych rolników.

W sytuacji braku kapitału wykorzystane będą różne możliwości jego pozyskiwania, tj. przekazywanie gruntów w dzierżawę, użyczenie, pozyskiwanie wspólników oraz poszukiwanie dodatkowych dochodów poza rolnictwem. Nastąpi dalsza koncentracja ziemi i upadek wielu gospodarstw. Powstanie szansa na zmianę zawodu i możliwości zatrudnienia w innych niż rolnictwo zajęciach np. w usługach, turystyce.

W strategii długofalowej restrukturyzacji rolnictwa w skali powiatu stargardzkiego należy brać pod uwagę następujące działania:

- prawidłowe kształtowanie przestrzennej organizacji produkcji rolniczej, rozmieszczenie przetwórstwa rolno – spożywczego i rynków zbytu
- tworzenie w okresie docelowym optymalnych, które będą konkurencyjne dla gospodarstw UE
- dopasowanie organizacji obsługi w pełnym zakresie: do form, kierunków i skali produkcji oraz przestrzennego rozmieszczenia ośrodków produkcyjnych
- przemiany w strukturze obszarowej gospodarstw i firm, które muszą uwzględniać problemy społeczno – demograficzne oraz wpływ zmian w technologii i organizacji produkcji rolniczej i jej przetwarzania na kolejnych etapach dochodzenia do założonego modelu organizacyjnego czyli określenie optymalnego obszaru – skali produkcji – uwzględniając optimum technologiczne i ekonomiczne gospodarstwa,

² typowa dla województwa Zachodniopomorskiego

- przyjęcie optymalnego kierunku produkcji oraz poziomu intensywności i produktywności w zależności od warunków przyrodniczych i zasobów produkcyjnych oraz typów gospodarstw, a także przewidywanych zmian w technologii produkcji (uwzględnienie postępu biologicznego, technicznego i organizacyjnego w produkcji i przetwórstwie),
- optymalne lokalizowanie i przyjmowanie odpowiedniej skali bazy przetwórczej, sieci magazynowo – składowej, dostosowanych do konkretnych warunków produkcyjnych,
- wytwarzanie oczekiwanych przez konsumentów produktów żywnościowych.

Wiele wyżej opisanych elementów restrukturyzacji regulowanych będzie przez : Wspólną Politykę Rolną politykę regionalną i strategię rozwoju rolnictwa w województwie. Mając na uwadze powyższe można przyjąć, że w gminie Chociwel i powiecie stargardzkim w ciągu najbliższych 15 lat wystąpią następujące zjawiska strukturalne tj.:

- w strukturze gospodarstw rolnych funkcjonować będą zarówno gospodarstwa rodzinne jak również gospodarstwa rolne typu wielkoobszarowego, kierowane przez indywidualnego właściciela, dzierżawcę lub spółki prawa handlowego. Gospodarstwa takie z uwagi na dużą ilość jednorodnej produkcji i niskie koszty wytwarzania będą konkurencyjne na rynku krajowym i zagranicznym. Będą też ośrodkami produkcji nasiennej, hodowlanej i postępu rolniczego. Gospodarstwa drobne zabezpieczające dotychczas potrzeby konsumpcyjne rodziny, będą nadal funkcjonować pod warunkiem zmiany profilu produkcji – z ogólnej na specjalistyczną. Nie wskazane jest ograniczanie powierzchni gospodarstw. Jedynym kryterium pomocy winno być: poziom efektywności i ich konkurencyjność na rynku.
- powstanie grupa gospodarstw indywidualnych o powiększonym obszarze w oparciu o wydzielony areal gospodarstw Agencji Nieruchomości Rolnej. Będą to gospodarstwa efektywne i dobrze wyposażone w środki produkcji.

Produkcja rolnicza - poprawa efektywności i jakości

Kierunki rozwoju produkcji roślinnej

Zboża

- utrzymanie powierzchni upraw zbóż na dotychczasowym poziomie lub ograniczenie o około 10% w strukturze zasiewów przy wykorzystaniu nowych wydajnych i jakościowo dobrych odmian,

- produkcja żyta na potrzeby produkcji spirytusu odwodnionego
- wykorzystanie w dużych gospodarstwach nowych technologii uprawy i uproszczenia.

Rzepak

- utrzymanie powierzchni uprawy, zwłaszcza w gospodarstwach większych obszarowo położonych w rejonach dotychczasowej jego uprawy, w ramach kontraktów z przemysłem olejarskim,

Ziemniaki

- utrzymanie produkcji, ale w oparciu o wcześniej uzgodnione umowy kontraktacyjne i handlowe ziemniaków jadalnych i przemysłowych,
- uporządkowanie odmianowe (ilościowe i jakościowe) prowadzące do wzrostu wydajności i jakości,
- konfekcjonowanie ziemniaków jadalnych.

Uprawy specjalne

- uprawa traw nasiennych i roślin motylkowych,
- intensyfikacja rolnictwa w kierunku wykorzystania istniejących warunków agropczyrodniczych,
- wykorzystanie lokalnych możliwości zaopatrzenia upraw specjalnych w wodę,
- wykorzystanie miejscowych warunków i możliwości utworzenia zintegrowanej z przetwórstwem rolno - spożywczym i chłodnictwem bazy surowcowej, (truskawki, owoce jagodowe, warzywnictwo itp.)
- utworzenie nowych miejsc pracy poprzez wprowadzenie upraw pracochłonnych – truskawki, zioła, krzewy jagodowe.

Kierunki rozwoju produkcji zwierzęcej

Trzoda chlewna

Główny kierunek to poprawa efektywności chowu poprzez:

- powiązania kontraktacyjne z zakładami przetwórstwa i instytucjonalne wzmocnienie działań powstałej grupy producentów,
- modernizacja i dostosowanie obiektów do wymogów UE

Bydło

Główny kierunek to zwiększenie koncentracji i specjalizacji w chowie bydła oraz produkcji mleka i wołowiny poprzez:

- modernizacja i dostosowanie obiektów do wymogów UE,
- dążenie do uzyskania wysokiej jakości wołowiny poprzez chów czystych ras mięsnych,
- koncentrację produkcji mleka, zwiększenie wydajności jednostkowej oraz poprawę jego jakości,
- utworzenie większych stad (od 20 szt.) w gospodarstwach indywidualnych i wyposażenie obór w aparaturę do chłodzenia mleka.

Rozwój rolnictwa ekologicznego, zintegrowanego, zrównoważonego

Szansą dla rozwoju rolnictwa na obszarach przyrodniczo - chronionych może być produkcja metodami proekologicznymi:

- gospodarstwa ekologiczne (organiczne) – gospodarowanie, w którym wyklucza się stosowanie syntetycznych nawozów mineralnych, pestycydów, regulatorów wzrostu i syntetycznych dodatków do pasz.
- Sposób ten to produkcja w obiegu zamkniętym : gleba – roślina – zwierzę, przy zachowaniu dużej samowystarczalności gospodarstw
- gospodarstwa zintegrowane – gospodarowanie, w którym wykorzystuje się harmonijnie postęp techniczny i biologiczny w uprawie, nawożeniu i pielęgnacji roślin. Nawozy sztuczne i pestycydy są stosowane w umiarkowanych ilościach, wykorzystanie ich jest efektywne. Gospodarstwo dąży do zharmonizowania realizacji celów ekologicznych i ekonomicznych rolnictwa
- gospodarstwa zrównoważone – gospodarowanie pozwalające zachować zasoby naturalne i dobry stan środowiska w nieograniczonym czasie, a zarazem pozwalające rolnikom produkować potrzebną ilość żywności przy opłacalności produkcji. Zakłada ono gospodarowanie w harmonii z krajobrazem oraz realne koszty produkcji.

Rozwój rolnictwa zrównoważonego i zintegrowanego ma na celu:

- świadome kształtowanie krajobrazu
- poszerzenie i zachowanie użytków ekologicznych
- wprowadzenie zintegrowanej ochrony roślin
- odbudowę i zachowanie równowagi pokarmowej gleb (nawożenie zrównoważone)

– ograniczenie erozji gleb

2. Zalesianie gruntów nieprzydatnych rolniczo

Gmina charakteryzuje się wysokim poziomem lesistości (% w strukturze użytków) i jest ono wyższe niż w kraju (ok.28%), dominują lasy państwowe. Zgodnie z polityką państwa do 2020 roku lesistość w Polsce ma wzrosnąć do 30%. Podstawą planów zalesiania jest Rządowy Program Zwiększenia Lesistości, którego głównym celem jest zapewnienie warunków do zalesienia ok.700 tys. ha. Zalesienia mają objąć grunty państwowe oraz prywatne.

Celem nadrzędnym jest przeznaczenie na cele leśne gruntów uprzednio użytkowanych rolniczo, obecnie wyłączonych z użytkowania rolniczego oraz powiększenie powierzchni lasów w gminie. Do tego celu przeznaczyć należy grunty najslabsze kl. VI i VIz występujące w pobliżu kompleksów leśnych, w zagłębieniach terenu itp.

Podstawowymi celami jakie zamierza się osiągnąć przy realizacji programu zalesień to możliwość uzyskania przez ludność wiejską alternatywnych źródeł dochodu poprzez:

- zatrudnienie przy zalesianiu gruntów i pielęgnacji upraw leśnych,
- przy pielęgnacji drzewostanów;
- w turystyce poprzez zwiększenie ruchu turystycznego w wyniku podniesienia atrakcyjności regionu;
- poprzez zwiększone możliwości pozyskiwania runa leśnego i łowiectwa;
- wykorzystanie gruntów rolnych nieprzydatnych w produkcji rolniczej;
- racjonalizację struktury użytkowania ziemi;
- poprawę walorów przyrodniczych i krajobrazowych regionu;
- poprawę ładu w gospodarce przestrzennej.

Działania

Przeznaczyć pod zalesienie grunty nieprzydatne rolniczo w obrębie lasów i utworzyć granicę rolno-leśną.

Należy przeprowadzić weryfikację gruntów rolnych pod względem przydatności do zalesień.

Uzgodnienie z Lasami Państwowymi i ANR oraz indywidualnymi właścicielami gruntów co do perspektywicznej koncepcji zalesień w dalszych etapach. Na bazie przeprowadzonej analizy planowanych zalesień, zlecenie Nadleśnictwom zabezpieczenia potrzebnych ilości materiału szkółkarskiego.

Opracowanie koncepcji realizacji programu z możliwością pozyskania w subwencji na zalesianie gruntów rolnych.

Wielofunkcyjny model gospodarki leśnej – kierunki

Wielofunkcyjny model gospodarki leśnej spełnia jednocześnie funkcje produkcyjne i społeczne z zachowaniem zgodności biocenozy i biotopu zbliżonym do wzoru naturalnego lasu. Zachowanie wielofunkcyjnego charakteru lasu wymaga:

- optymalnego kształtowania struktury przestrzennej rozmieszczenia lasów przez nowe zalesienia;
- półnaturalnej hodowli lasów i aktywnej ochrony zbiorowisk półnaturalnych i zbliżonych do stanu naturalnego;
- naturalizacji odkształconych zbiorowisk leśnych, w zakresie zgodności składu gatunkowego drzewostanów z warunkami siedliskowymi;
- zwiększenia biologicznej odporności ekosystemów leśnych przez wykonywanie zabiegów hodowlanych i stosowanie biologicznych metod ochrony lasów;
- nadania wysokiego znaczenia zarówno funkcjom środowiskowym jak i ochrony różnorodności biologicznej lasów;
- racjonalnego użytkowania zasobów leśnych.

3. Różnicowanie działalności gospodarczej na obszarach wiejskich

Jednym z głównych problemów obszarów wiejskich jest wysoki poziom bezrobocia (ok. 2 mln wraz z tzw. ukrytym bezrobociem). Wraz z procesem modernizacji gospodarstw rolnych będzie następował dalszy spadek zapotrzebowania na siłę roboczą. Niezbędne jest zatem tworzenie dodatkowych możliwości zatrudniania i uzyskiwania pozarolniczych źródeł dochodu dla rolników i mieszkańców obszarów wiejskich. Bariera rozwoju alternatywnych i dodatkowych źródeł w gospodarstwie rolnym jest często brak kapitału, usług, słabo rozwinięta infrastruktura techniczna.

W ramach Sektorowego Programu Operacyjnego (SPO) „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich” wspierane będą w postaci dotacji następujące działania:

- agroturystyka
- usługi związane z turystyką i wypoczynkiem
- usługi na rzecz rolnictwa i leśnictwa
- prowadzone na małą skalę przetwórstwo produktów rolnych lub jadalnych produktów leśnych
- sprzedaż bezpośrednia produktów pochodzących w większości z własnych gospodarstw
- wytwarzanie produktów z biomasy oraz zakładanie plantacji roślin wieloletnich przeznaczonych na cele energetyczne
- rzemiosło i rękodzielnictwo
- drobne usługi na rzecz mieszkańców obszarów wiejskich

4. Poprawa przetwórstwa i marketingu artykułów rolnych

Na terenie gminy, powiatu występują warunki do rozwoju przemysłu rolno - spożywczego i przechowalnictwa.

Kierunki rozwoju:

- przetwórstwo owocowo - warzywne (na bazie własnych upraw specjalnych) współpraca z istniejącymi zakładami oraz utworzenie innego konkurencyjnego zakładu w okolicy
- przetwórstwo i przechowalnictwo zbóż na bazie zakładu w Łobzie
- oraz w Stargardzie
- przechowalnictwo zbóż na bazie obiektów własnych dużych gospodarstw;
- suszarnia i mieszalnia pasz na bazie niewykorzystanego obiektów po PGR
- oraz innych budynków wyłączonych z produkcji rolnej,
- drobne przetwórstwo np. piekarnictwo, itp.
- przetwórstwo mleka – mleczarnia OSM w Stargardzie
- zielarstwo i przetwórstwo runa leśnego
- produkcja biopaliwa w miejscowości Ińsko

5. Powstanie i promocja produktu lokalnego i regionalnego

Produkty lokalne i regionalne stają się wizytówką regionu poprzez wykorzystanie jego specyfiku i niepowtarzalnego charakteru oraz angażowanie mieszkańców w rozwój przedsiębiorczości rolnej.

Produkty te w UE oprócz tego, że posiadają swoje specyficzne cechy, mają także prawne uregulowania i swoistą ochronę i to na poziomie krajowym jak i wspólnotowym.

Doświadczenia krajów europejskich dowodzą, że produkty lokalne i regionalne mogą przyczynić się do atrakcyjności regionu, stając się przy tym liczącym się źródłem dochodu dla gospodarstw oraz tworzyć nowe miejsca pracy.

ZADANIE 4

Budowa modernizacja infrastruktury technicznej

ZAŁOŻENIA OGÓLNE

Wykonanie zadań tego celu spowoduje, że modernizacji i rozbudowie ulegnie techniczna infrastruktura komunalna. Jej nowymi cechami charakterystycznymi staną się m. in.: sieć wodociągów oraz system kanalizacji i oczyszczania ścieków obejmujący wszystkie miejscowości gminy. Funkcje uzupełniające systemu kanalizacji i oczyszczania pełnić będą przydomowe oczyszczalnie ścieków. Woda dystrybuowana wodociągami spełniać będzie wszystkie normy sanitarno-epidemiologiczne. Rozwijać się będą prośrodowiskowe systemy energetyczne. Dotyczyć to będzie zarówno obiektów i infrastruktury publicznej, jak i majątku prywatnego. Sprzyjać temu będzie: termomodernizacja, energetyczne wykorzystywanie odpadów (np. kotłownie na biomasę), upowszechnienie systemów grzewczych bazujących na niskoemisyjnych mediach energetycznych (np. gaz, olej opałowy itp.), upowszechnienie energooszczędnego oświetlenia, a także rozwój energetyki geotermalnej, wiatrowej i słonecznej. a społeczeństwo przywyknie do życia zgodnie z zasadami ekologii. Znacznie doskonalszy niż dziś będzie układ komunikacyjny gminy. Drogi posiadać będą równe i trwałe, asfaltowe nawierzchnie, chodniki oraz inną niezbędną infrastrukturę drogową. Miasto Chociwel zyska obejście drogowe, dzięki czemu ruch kołowy ciężkiego transportu zostanie wyprowadzony z jego centrum.

1. Budowa, rozbudowa, modernizacja infrastruktury związanej z ochroną środowiska i poprawą jakości środowiska

Stan i ochrona środowiska jest ściśle związane z rozwojem infrastruktury technicznej. Właściwe wyposażenie gminy w urządzenia techniczne jest podstawą ochrony wszystkich jego komponentów oraz ma istotny wpływ na zdrowie mieszkańców. Wraz z rozwojem zabudowy i wodociągów powinno iść tworzenie systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków – co ma kluczowe znaczenie dla jakości wód powierzchniowych. Prowadzenie prawidłowej gospodarki wodno – ściekowej ma ogromny wpływ na jakość środowiska przyrodniczego, a w szczególności na stan wód powierzchniowych oraz w przypadku eksploatacji nieszczelnych zbiorników bezodpływowych na jakość wód podziemnych. Prawidłowa gospodarka wodno – ściekowa powinna być powiązana w łańcuch następujących zależności:

ROZWÓJ WODOCIĄGÓW ----- WZROST ILOŚCI ŚCIEKÓW -----
ODPROWADZANIE DO SYSTEMU KANALIZACJI ----- OCZYSZCZALNIA
ŚCIEKÓW ----- ODPROWADZANIE DO WÓD POWIERZCHNIOWYCH LUB
GRUNTU ŚCIEKÓW OCZYSZCZONYCH.

Zbiorowym dostarczaniem wody i odbiorem ścieków w gminie Chociwel zajmuje się jeden podmiot gospodarczy – Spółka z o.o. „Wodociągi i Kanalizacja” w Chociwlu. Pod koniec ubiegłego roku przedłożyła do aktualizacji i zatwierdzenia;

1. wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń kanalizacyjnych,
2. wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych.

URZĄDZENIA KANALIZACYJNE:

W dziedzinie tej zamierzenia nasze sprowadzają się głównie do wybudowania sieci kanalizacyjnej dla całej gminy, rozbudowa w związku z tym miejskiej oczyszczalni ścieków oraz rozbudowa istniejącej sieci wodnej i wymiana starych zużytych rur w tej sieci, w tym usunięcie azbestowych rur wodnych.

Spełniliśmy wszelkie wymagane warunki aby gmina Chociwel znalazła się w „Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych”.

Nieuporządkowane usuwanie ścieków z domostw i obiektów gospodarki najczęściej w pobliżu miejsca wytwarzania zagraża poważnie jakości wód. Uporządkowanie gospodarki wodno – ściekowej: budowa systemu kanalizacji jest jednym z priorytetowych zadań. Jest to o tyle pilne, że brak jest na dzień dzisiejszy na naszym terenie nowoczesnych przydomowych oczyszczalni. Odbiornikami ścieków są nieszczelne zbiorniki bezodpływowe stanowiące zagrożenie dla wód gruntowych. Wykonana w 2003 r inwentaryzacja wykazała, że jest wiele gospodarstw domowych, które w ogóle nie mają zbiorników na ścieki bytowe a posiadają urządzenia wodociągowe z łazienkami w mieszkaniach włącznie. Niektórzy celowo odprowadzają nadmiar wód z tych zbiorników do przepływających w pobliżu rowów melioracyjnych lub bezpośrednio i odprowadzają do gruntu usytuowanego niżej.

Długość istniejącej sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Chociwel wynosi 9,6 km w tym kanalizacja sanitarna 5,1 km, sieć ogólnospławna 4,5 km. W gminie eksploatowana jest jedna mechaniczno – biologiczna oczyszczalnia ścieków o przepustowości sumarycznej 1400 m³/dobę. Oczyszczalnia składa się z trzech zestawów „BIOBLOK” typów WS-400, Wst-400 i PS-600. Gdy prowadzona była na szeroką skalę produkcja w miejscowym browarze oczyszczalnia ta nie dawała rady należycie oczyścić dostarczonych ścieków. Przy obecnie zmniejszonej znacznie produkcji sytuacja taka nie ma już miejsca.

Sumując, aby poprawić istniejący stan niezbędne jest podjęcie w miarę szybkich działań w zakresie rozbudowy istniejącej sieci kanalizacyjnej tak, aby objąć w miarę możliwości zbiorowym ich odbiorem teren całej gminy:

Zamierzenia te w szczegółach przedstawiają się następująco:

ROK 2005:

1. budowa kanalizacji – do Chociwól.

ROK 2006:

1. Wykonanie dokumentacji technicznej na sieć kanalizacyjną dla ul. Nadjeziornej i ul. Wodnej, oraz realizacja tej inwestycji,
2. budowa kanalizacji ze wsi Wieleń do Brodu
3. budowa kanalizacji ze wsi Oświno do Brodu
4. Wykonanie dokumentacji dla modernizacji i rozbudowy miejskiej oczyszczalni ścieków

ROK 2007:

1. wykonanie dokumentacji i budowa kanalizacji dla ul. Kamiennej w Chociwól,
2. rozpoczęcie rozbudowy miejskiej oczyszczalni ścieków w Chociwól.

ROK 2008:

1. wykonanie dokumentacji technicznej, budowy sieci dla miejscowości Kamienny Most i Lublino,
2. realizacja tej inwestycji dla wsi Kamienny Most i Lublino.
3. dokończenie rozbudowy oczyszczalni

ROK 2009:

1. wykonanie dokumentacji dla wsi Karkowo i Kania oraz budowa sieci kanalizacyjnej dla wsi Karkowo.

ROK 2010:

1. budowa kanalizacji dla wsi Kania i włączenie jej do sieci w Karkowie.

ROK 2011:

1. wykonanie dokumentacji technicznej i budowa kanalizacji w miejscowościach Starzyce, Długie, Płatkowo.
2. podłączenie Starzyc do sieci kanalizacyjnej Chociwól.

ROK 2012:

1. podłączenie Płatkowa i Długiego do kanalizacji w Starzycach.

ROK 2013:

1. wykonanie dokumentacji technicznej i budowa systemu kanalizacji dla Lisowa i Bobrownik,
2. podłączenie Lisowa do sieci w Chociwlu,

ROK 2014:

1. podłączenie miejscowości Bobrowniki do sieci biegnącej z Lisowa do Chociwla

ROK 2015:

1. wykonanie dokumentacji i budowa oczyszczalni o przepustowości 7,5 m³ na dobę wraz z siecią kanalizacyjną dla wsi Mokrzyca.
2. wykonanie dokumentacji i budowa kanalizacji dla miejscowości Chociwel Wieś wraz z podłączeniem tej miejscowości do miasta Chociwel.

Ponadto ze względów głównie ekonomicznych, zamiast budowy sieci kanalizacyjnej planuje się wybudowanie przydomowych oczyszczalni ścieków:

1. Sątysz Pierwszy – 4 szt.
2. Sątysz Drugi – 1 szt.
3. Pieczonka – 2 szt.
4. Zabrodzie – 4 szt.
5. Kamionka – 1 szt.
6. Chociwel – Graniczna – 1 szt.
7. Ewentualne inne jeszcze miejsca w gminie Chociwel, gdzie obecnie nie ma zabudowy, ale może powstać w przyszłości i zabudowa ta będzie znacznie oddalona od istniejącej sieci Kanalizacyjnej.

URZĄDZENIA WODOCIĄGOWE:

Zaspokajanie potrzeb przez system wodociągowy – wiąże się ze spełnieniem dwu imperatywów:

1. Zachowania wymagań jakościowych wobec wody dostarczanej na różne cele.
2. Zapewnienia dostarczania wody w oczekiwanej, racjonalnie uzasadnionej potrzebami ilości.

Wody występujące w przyrodzie narażone są na różnorakie zanieczyszczenia, rozumiane jako nadmierne – w stosunku do dopuszczalnych dla danego rodzaju użytkowania wód – stężenia związków mineralnych, organicznych lub bakterii. Większość wód zanieczyszczonych można przystosować do użycia w drodze procesów uzdatniających (fizyko – chemicznych) w stacjach uzdatniania wody.

Na obszarze gminy Chociwel eksploatowane są wyłącznie ujęcia wód podziemnych. W Chociwlu eksploatowane jest ujęcie posiadające pozwolenie wodnoprawne na pobór wód. Zatwierdzone zasoby wynoszą 87,5 m³/h co wystarcza na pokrycie przewidywanego zapotrzebowania na wodę. Z sieci korzysta 95 % mieszkańców miasta. W mieście funkcjonuje stacja uzdatniania wody. Ogólnie na terenie miasta i gminy Chociwel funkcjonuje 20 ujęć wody. Planuje się zamknięcie ujęcia w Mokrzycy i ewentualnie w Kamiennym Moście oraz utworzenia nowych w Lisowie i Chociwlu. Żadne z ujęć nie posiada wyznaczonych i zatwierdzonych stref ochrony pośredniej.

System wodociągów grupowych przedstawia się następująco:

- Bobrowniki – Krzywiec (gm. Marianowo).
- Bród – Zabrodzie.
- Kamienny Most – Lublino.
- Karkowo – Kania.
- Wieleń Pomorski – Oświno

System wodociągów zbiorowych stanowią:

- Długie.
- Lisowo.
- Mokrzyca.
- Starzyce
- Sątysz.

Niezależnie od sieci wodociągowej przewiduje się zaopatrzenie ludności z awaryjnych studni publicznych

Plany rozwoju istniejącej sieci wodociągowej przedstawiają się następująco:

ROK 2005 – 2006:

1. wykonanie dokumentacji technicznej i budowa sieci wodociągowej do miejscowości Mokrzyca,

ROK 2007:

1. odwiert studni nr 3 dla wodociągu miejskiego w Chociwlu
2. podłączenie studni nr 3 do stacji wodociągowej Chociwla.

ROK 2008:

1. wykonanie dokumentacji technicznej oraz budowa wodociągu przesyłowego ze wsi Lublino do Kamiennego Mostu oraz podłączenie go do sieci w Chociwlu.

ROK 2009:

1. wykonanie dokumentacji technicznej oraz budowa rurociągu przesyłowego ze Starzyc do Chociwla.

ROK 2010:

1. wykonanie dokumentacji oraz budowa rurociągu przesyłowego do Płatkowa ze wsi Długie.
2. modernizacja Stacji Uzdatniania Wody we wsi Długie,
3. wymiana części sieci wodociągowej we wsi Długie z rur A/C na PCW.

ROK 2011:

1. wykonanie dokumentacji odwiertu studni nr 2 we wsi Lisowo i podłączenie tej studni do stacji wodociągowej,

ROK 2012:

1. wykonanie rurociągu przesyłowego z Sątyrza Pierwszego do wsi Ścienne w gminie Ińsko.

W powyższych sprawach wypowiedziała się Rada Miejska Chociwla:

- uchwałą nr VIII/66/03 z dnia 24 września 2003 r. w sprawie zatwierdzenia wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych,
- uchwałą nr XVI/166/04 z dnia 01 grudnia 2004 r. zmieniającą w/w uchwałę.

2. Racjonalna gospodarka wodna

Obszar gminy Chociwiel leży w zlewni rzeki Iny II rzędu. Z jeziora Kamienny Most wypływa główna rzeka w gminie KRAPIEL, prowadząca wody ze wschodu na zachód w środkowej części gminy. Głównymi jej dopływami są Okra i Kanał Bród odwadniający tereny północne. Rzeki, zwłaszcza OKRA i KRAPIEL, w okolicach Chociwla były regulowane, jednak

na wielu odcinkach ich przebieg jest naturalny. Na terenie gminy, pomimo że obszar jest zlokalizowany na obrzeżach Pojezierza Ińskiego, położone są tylko cztery jeziora:

- Starzyc,
- Kamienny Most
- Sadlino (w Sątyrzu).
- Karkowo

Obszar moren czołowych jest działem wodnym I rzędu pomiędzy zlewnią Iny a dorzeczem Regi. Tereny położone wokół Sątyrza, Wielenia Pomorskiego i Oświna odwadniane są przez ciek spływający do rzeki Uklei i jeziora Woświn, a dalej do Regi. W dorzeczu Iny, w środkowej i zachodniej części gminy można wyróżnić następujące zlewnie cząstkowe:

1. Krąpieli do ujścia Okry (teren Kamionki, Kamiennego Mostu i Chociwla oraz Brodu od północy).
2. Okry (pas Karkowo – Mokrzyca – Grzęzno).
3. Krąpieli poniżej ujścia Okry (teren Kani i Lisowa).
4. Dołżnicy (na południe od Lisowa, Starzyc, Długiego).

Moreny czołowe w granicach gminy stanowią wyraźny i czytelny w terenie obszar wododziałowy. Z kolei pomiędzy zlewniami dorzecza Iny występuje niskie i nie wyróżniające się w morfologii terenu działy wodne.

Wody podziemne w utworach czwartorzędowych występują na trzech poziomach:

- Poziom związany z obniżeniami utworów trzeciorzędowych (pas Chociwel – Lutkowo, Chociwel – Winniki).
- Warstwa wodonośna poniżej glin zlodowacenia bałtyckiego (cały obszar).
- Poziom związany z utworami fluwioglacjalnymi Vistulianu i Holocenu (doliny rzeczne).

Na racjonalną gospodarkę wodną podstawowy wpływ ma zapewnienie odpowiedniej jakości użytkowej wód, racjonalizacja zużycia wody, zwiększenie zasobów w zlewniach oraz ochrona przed powodzią. Funkcjonowanie na terenie gminy jednego, centralnego systemu grawitacyjno – pompowego opartego na jednej oczyszczalni ścieków. Budowę na terenie gminy sieci rurociągów tłocznych (przesyłowych). Budowę w przypadku zabudowy rozproszonej zbiorników bezodpływowych lub przydomowych oczyszczalni. Realizacja ustawy o rolnictwie ekologicznym i Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej – ograniczenie

zanieczyszczenia wód spowodowanego produkcją rolną. Poprawa jakości wody pitnej – modernizacja stacji uzdatniania wody i budowa nowych. Szczegółowo zamierzenia nasze w tym kierunku omówiono w dziale „budowa, rozbudowa, modernizacja infrastruktury związanej z ochroną środowiska i poprawą jakości środowiska”

Ponadto w celu poprawy jakości wód jeziora STARZYC zamontowano w roku 2003 na jego powierzchni urządzenie pod nazwą „AERATOR PULWERYZACYJNY”. Urządzenie to ma za zadanie napowietrzenie wód w warstwach przydennych, przez co powinny odrodzić się procesy przyrodnicze i przywrócenie życia biologicznego w każdej jego warstwie a nie jak obecnie tylko przy brzegu i to w warstwach powierzchniowych. Wpłynie to na poprawę czystości wód.

Ponadto należy rozważyć, wzorując się na przedwojennych mieszkańcach Chociwla zwiększenie dopływu wód do tego akwenu. Nastąpi w takim przypadku większy przepływ wód co również będzie miało wpływ na natlenienie a przez to oczyszczenie. Osiągnąć to można zmieniając kierunek przepływu części wód z kanału Bród jak miało to miejsce przed wojną i skierowanie ich do byłego młyna w Chociwlu (spalił się) i dalej do jeziora. Prace te wymagają przed ich rozpoczęciem głębokich analiz i opracowań.

3. Gospodarka odpadami zgodna z przyjętym programem

Gmina Chociwel należy do Związku Celowego Gmin R XXI. W dniu 01 grudnia 2004 r Rada Miejska Chociwla uchwałą nr XVI/159/04 przyjęła do realizacji „PLAN GOSPODARKI ODPADAMI DLA CELOWEGO ZWIĄZKU GMIN R-XXI Z SIEDZIBĄ W NOWOGARDZIE NA LATA 2004-2015”. Tym samym wszelkie nasze działania dotyczące gospodarki odpadami wynikać będą z podjętych decyzji przez władze Związku i w oparciu o w/w opracowanie.

Plan ten określa wszystkie rodzaje odpadów powstających na naszym terenie oraz przywożonych do nas, a w szczególności odpady komunalne z uwzględnieniem odpadów ulegających biodegradacji, odpady opakowaniowe, odpady budowlane, wraki samochodowe, opony oraz odpady niebezpieczne, w tym odpady medyczne i weterynaryjne, oleje odpadowe, baterie i akumulatory.

Celem nadrzędnym realizowanym do 2010 r. jest MINIMALIZACJA ILOŚCI ODPADÓW WYTWARZANYCH W SEKTORZE KOMUNALNYM ORAZ WDROŻENIE NOWOCZESNEGO SYSTEMU ICH ODZYSKU I UNIESZKODLIWIANIA, SPEŁNIAJĄCEGO STANDARDY UNII EUROPEJSKIEJ.

W celu zrealizowania wszystkich określonych w przepisach prawa zamierzeń ustalono cel krótkookresowy i długookresowy:

Cel krótkookresowy 2004 – 2007 obejmuje następujące zadania:

1. stworzenie regionalnego systemu gospodarki odpadami, w tym budowa Regionalnego Zakładu Zagospodarowania Odpadów i stacji przeładunkowej wg standardów UE,
2. objęcie 100 % mieszkańców związku zorganizowaną zbiórką odpadów komunalnych,
3. podniesienie świadomości społecznej obywateli, w szczególności w zakresie minimalizacji wytwarzania odpadów oraz w zakresie ich selektywnej zbiórki,
4. przegląd istniejących składowisk odpadów komunalnych, ich zamykanie i rekultywacja,
5. likwidacja „dzikich” wysypisk i zapobieganie ich powstawaniu,
6. dążenie do osiągnięcia w roku 2006 odzysku i recyklingu poszczególnych rodzajów odpadów na poziomie;
 - odpady zielone – 35%
 - odpady opakowaniowe (pochodzące z selektywnej zbiórki) – 1,5 %,
 - odpady wielkogabarytowe – 20 %,
 - odpady budowlane – 15 %,
 - odpady niebezpieczne (wytwarzane w grupie odpadów komunalnych) – 15 %,
7. stworzenie systemu zbiórki odpadów opakowaniowych,
8. zagospodarowanie w ramach Związku maksymalnej ilości odpadów przemysłowych,

Cele długookresowe 2008 – 2015:

1. monitoring i aktywne doskonalenie systemu gospodarki odpadami na terenie Związku,
2. podnoszenie skuteczności funkcjonującej już selektywnej zbiórki odpadów ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju selektywnej zbiórki odpadów komunalnych ulegających biodegradacji,
3. kontynuacja i intensyfikacja akcji szkoleń i podnoszenia świadomości społecznej,

4. dążenie do odzysku i unieszkodliwienia (poza składowaniem) odpadów komunalnych ulegających biodegradacji dla osiągnięcia w roku 2010 redukcji ilości tych odpadów kierowanych do składowania do poziomu 75 %, w roku 2013 – 50 %,
5. dążenie do osiągnięcia w roku 2015 odzysku i recyklingu poszczególnych rodzajów odpadów na poziomie:
 - odpady zielone: 50 %,
 - odpady opakowaniowe (pochodzące z selektywnej zbiórki): 10 %
 - odpady wielkogabarytowe: 70 %,
 - odpady budowlane: 60 %,
 - odpady niebezpieczne (wytwarzane w grupie odpadów komunalnych): 70 %.

Docelowym rozwiązaniem jest skupienie gmin Związku wokół jednego, centralnie położonego Regionalnego Zakładu Zagospodarowania Odpadów.

4. Budowa inwestycji wykorzystujących niekonwencjonalne źródła energii

W 2001 r. przyjęta została przez Sejm RP „Strategia Rozwoju Energetyki Odnawialnej”. Dokument ten wyznacza cele ilościowe udziału energii ze źródeł odnawialnych w latach 2010 oraz 2020 odpowiednio 7,5% i 14% w bilansie energii pierwotnej. Zakłada się zatem blisko 3 – krotny wzrost wykorzystania energii odnawialnej w perspektywie 2010 roku. Na ten wzrost winny się złożyć małe, indywidualne instalacje energetyczne wykorzystujące biomasę w postaci słomy odpadów drewna, biogazu, wodną w postaci małych siłowni wodnych geotermię płytką (pompy ciepła), energię wiatrową czy słoneczną, jak też duże inwestycje w postaci farm wiatracznych, geotermii głębokiej, dużych elektrowni wodnych.

Na terenie gminy Chociwel zlokalizowane są dwa otwory, które po przeprowadzeniu modernizacji i rozbudowy mogą być wykorzystane na potrzeby ciepłowni geotermalnej.

- otwór GT – 1 zlokalizowany jest po prawej stronie drogi Chociwel – Starzyce w okolicach obecnej kotłowni osiedlowej. Otwór wykonany został przez Przedsiębiorstwo Poszukiwań Nafty i Gazu z Piły,
- otwór GT – 2 zlokalizowany jest po lewej stronie przy drodze Chociwel – Stargard w odległości 1 – 1,5 km od ostatnich zabudowań w Chociwlu.

W rejonie przyszłej ciepłowni geotermalnej najbardziej perspektywicznymi zbiornikami wody geotermalnej są warstwy „dolnej jury” zalegające na głębokości 2500 m - 2850 m . Na tej głębokości temperatura wody wynosić może od 87°C do 93° C. Szczytowa moc cieplna wynosić będzie 10,24 MW, przy takiej mocy cieplnej i przy wydobyciu 200 m³/h wody geotermalnej możliwe jest pozyskanie łącznie ok. 323.000 GJ/a. Przy pełnym zaspokojeniu potrzeb miasta na ciepło grzejne pozostanie jeszcze do zagospodarowania ok. 200.000 GJ/a.

Układ rzeźby terenu sposób zagospodarowania, kierunki i siła wiatrów pozwala na lokalizację na terenie gminy farm wiatracznych. Najdogodniejsze miejsca to obszary pól położone pomiędzy Kamiennym Mostem, Długim i Starzycami oraz tereny pomiędzy Chociwlem a Lisowem

Poza powyższymi możliwościami lokalizacji dużych inwestycji energetycznych propagować i wspomagać indywidualne instalacje energetyczne wykorzystujące biomasę w postaci słomy odpadów drewna, biogazu, wodną w postaci małych siłowni wodnych, geotermię płytką (pompy ciepła).

Gazyfikacja miasta gazem ziemnym.

5. Poprawa stanu technicznego dróg

ZAŁOŻENIA OGÓLNE

Przez teren gminy przebiega jedna droga krajowa, dwie wojewódzkie, 30 powiatowych o łącznej długości ponad 76 km. Większość z nich ma nawierzchnię bitumiczną lub brukową, a tylko jedna z nich jest gruntowa. Dróg gminnych jest w gminie Chociwel 21. Ich łączna długość to około 18 km. W mieście Chociwel są 3 drogi gruntowe.

Szybka degradacja nawierzchni dróg pod wpływem zbyt dużych obciążeń powoduje zmniejszenie komfortu jazdy a w dalszej kolejności utratę bezpieczeństwa ruchu. Drogi wymagają modernizacji dostosowującej do przenoszenia większych obciążeń zgodnie z obowiązującymi standardami, poprawiającej bezpieczeństwo kierujących pojazdami jak też pieszych. Wskazana jest budowa obwodnicy Chociwla.

Do pilniejszych zadań należy:

- 1. droga krajowa nr 20 wymaga** położenia nowej nakładki bitumicznej na całej długości

2. drogi wojewódzkie

Ulica Dworcowa w Chociwlu i jej dalszy ciąg w kierunku Nowogardu - wykonanie krawężnika wzdłuż jednej strony jezdni oraz odwodnienia, wykonanie chodnika do skrzyżowania z ulicą Piaskową, a poza terenem zabudowanym – naprawa poboczy, położenie nowej nawierzchni bitumicznej wykonanie oznaczenia poziomego

Przedłużenie drogi wojewódzkiej nr 142 (autostrady) do miejscowości Kamienny Most. Odcinek ten stanowiłby obwodnicę Chociwla i zmniejszyłby ruch samochodów ciężarowych

3. drogi powiatowe

Najpilniejszym zadaniem jest wykonanie odwodnienia, chodnika oraz położenie nakładki bitumicznej na ul. Dworskiej w Chociwlu

Kolejne zadania to kompleksowa modernizacja dróg dojazdowych do miejscowości Bród, Wieleń, Oświno, Bobrowniki,

Naprawa nawierzchni i wykonanie oznakowania poziomego na pozostałych drogach

Położenie nakładki bitumicznej na nawierzchni z trylinki na ul. Wolności, Świerczewskiego w Chociwlu

4. drogi gminne

- budowa drogi i chodnika na ulicach **Młyńska, Partyzantów, Robotnicza**
- położenie nakładki bitumicznej na istniejącej zniszczonej, budowa chodnika jednostronnego i ułożenie brakującego krawężnika drogowego na ul. Piaskowej, Grunwaldzkiej
- położenie nowej nakładki bitumicznej na istniejącej zniszczonej na ul. Poznańskiej
- naprawa i bieżąca konserwacja dróg gminnych w poszczególnych sołectwach

Wnioski:

Dla rozwoju sieci drogowej należy skupić się na następujących działaniach:

- budowa i modernizację dróg dojazdowych do osiedli mieszkaniowych,
- modernizacja infrastruktury drogowej w ciągu dróg gminnych (chodniki, oznakowanie itp.),

- lobbing i wsparcie budowy chodników, naprawy nawierzchni przy drogach powiatowych wojewódzkich, i krajowej
- rozbudowa i modernizacja oświetlenia ulicznego,
- remont dróg transportu rolniczego, leśnego,
- lobbing na rzecz budowy obwodnicy Chociwla stanowiącej przedłużenie drogi wojewódzkiej nr 142 (autostrady)

6. Edukacja ekologiczna

Niezbędnym elementem powodzenia realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Chociwel” jak i „Planu Gospodarki Odpadami dla Celowego Związku Gmin R-XXI” zarówno w okresie krótkoterminowym jak i długoterminowym, który musi wyprzedzać wszelkie działania, związane z ochroną środowiska (w tym gospodarki odpadami) na terenie gminy Chociwel.

Program edukacyjny skierowany będzie do wszystkich mieszkańców i podmiotów gospodarczych oraz placówek oświatowych.

Naczelnym i wiodącym celem programu jest osiągnięcie poprawy stanu środowiska.

Edukacja ekologiczna w ochronie walorów i wartości przyrodniczych, kulturowych, krajobrazowych i środowiskowych pełni bardzo ważną rolę. Pogarszający się stan środowiska, rosnąca konsumpcja. Coraz większa ilość tzw. „dzikich wysypisk śmieci” spalanie odpadów, hałas, rosnąca ilość samochodów, nieposzanowanie zwierząt i świata roślin wskazują jak ważna i konieczna staje się taka edukacja. Aby edukacja ekologiczna nie była tylko modnym sloganem powinna skupiać się na rozwijaniu umiejętności dostrzegania i właściwego reagowania na potrzeby środowiska przyrodniczego.

Największe znaczenie w perspektywie długoterminowej ma tzw. Edukacja formalna, realizowana w przedszkolach i szkołach wszystkich szczebli. Od wielu lat placówki te realizują już te zadania. Reforma systemu oświaty przyniosła blok programowy o nazwie przyroda (klasy I – IV), w gimnazjum natomiast edukacja ekologiczna występuje w ramach tzw. Ścieżek edukacyjnych. Podobnie dzieje się w stosunku do dorosłej części społeczeństwa. Można stwierdzić, że na terenie gminy dzieje się sporo. Brak jest jednak spójności i korelacji między podejmowanymi działaniami.

Przedszkole bierze udział w programach edukacyjnych, konkursach i akcjach skierowanych do dzieci.

Szkoły realizują programy autorskie, organizowane są liczne imprezy, akcje i kampanie, czy też konkursy. Biorą również udział w różnorodnych akcjach, związanych z ochroną środowiska oferowanych przez instytucje lub organizacje pozarządowe. Wymienić tu należy „Sprzątanie Świata”, „Zostań tropicielem dzikich wysypisk śmieci”, „Czysta szkoła”. Edukacja formalna to również bardzo w chwili obecnej rozbudowana sieć tzw. „Zielonych szkół”, która cieszy się coraz większym uznaniem i zainteresowaniem ze strony uczniów, nauczycieli i rodziców. Uczniowie nasi biorą również udział w specjalnych lekcjach (warsztatach) oferowanych przez Regionalne Centrum Edukacji Ekologicznej, Stargardzką Pracownię Ekologiczną, Ogród Dendrologiczny w Przelewicach, Ośrodek Edukacji Przyrodniczo – Leśnej w Kliniskach czy Ośrodka Edukacyjnego przy Dyrekcji Drawskiego i Ińskiego Parku Krajobrazowego.

Akcja „Sprzątanie Świata” jesienią a ponadto coroczne wiosenne sprzątanie gminy jest również ważnym elementem edukacji w/w młodej części społeczeństwa jak i tej starszej, do której jak na razie mamy trudności z dotarciem.

Dotychczasowe zadania należy w dalszym ciągu kontynuować. Do realizacji tych zadań i ewentualnych nowych ich form winny się włączyć; Celowy Związek Gmin R-XXI, Starostwo Powiatowe i gmina Chociwel.

Szczegóły dotyczące tego tematu określone zostały w:

- 1) z października 1996 r dokument rządowy RP p.n. „założenia długofalowej polityki edukacyjnej państwa ze szczególnym uwzględnieniem programu rozwoju kształcenia na poziomie wyższym”,
- 2) z 2001 r. „Narodowej Strategii Edukacji Ekologicznej”,
- 3) z 01.12.2004 r. Programu ochrony środowiska i planu gospodarki odpadami – uchwała rady miejskiej Chociwla nr XVI/159/04.

ZADANIE 5

Rozwój infrastruktury społecznej (oświata, ochrona zdrowia, opieka społeczna, kultura, bezpieczeństwo)

ZAŁOŻENIA OGÓLNE

Podstawą rozwoju jest tworzenie infrastrukturalnych i funkcjonalnych podstaw zorganizowanego spędzania wolnego czasu przez dorosłych, dzieci i młodzież, rozwój systemu ochrony zdrowia, zapewnienie możliwości zdobywania wykształcenia, poczucia bezpieczeństwa.

Po wykonaniu poniższych zadań Gmina charakteryzować się będzie wysokim poziomem bezpieczeństwa i porządku publicznego. Jego gwarantami będą: liczniejsze i lepiej wyposażone niż obecnie siły Policji, wygodniejsze i bezpieczniejsze drogi, chodniki, oświetlenie uliczne, prawidłowo zorganizowane miejsca rekreacji oraz system ratownictwa pożarowego, drogowego i medycznego. Minimalizacji zagrożeń sprzyjać będzie niższe bezrobocie, edukacja profilaktyczna oraz atrakcyjna i powszechnie dostępna dla mieszkańców baza kulturalna, sportowa i rekreacyjna.

1. Modernizacja, rozbudowa, doposażenie bazy oświatowej i kulturalnej

- dokończenie budowy hali w Chociwlu
- zagospodarowanie terenu wokół szkoły w tym budowa boisk
- dokończenie budowy hali sportowej w Kamiennym Moście
- remonty świetlic wiejskich
- stworzenie świetlic w Starzycach, Karkowie i Kamiennym Moście
- renowacja boisk w sołectwach
- stadion w Chociwlu (przebudowa zaplecza socjalnego)

2. Stworzenie warunków do podnoszenia i zmiany kwalifikacji zawodowych

- współpraca Gminy z PUP i miejscowymi zakładami pracy

- wykorzystanie kadry i bazy Zespołu Szkół w Kamiennym Moście do przeprowadzania szkoleń pracowników niezbędnych dla miejscowych zakładów pracy
- nawiązanie bieżącej współpracy między Zespołem Szkół w Kamiennym Moście a zakładami pracy, PUP w Stargardzie celem planowania nowych kierunków kształcenia młodzieży zgodnych z zapotrzebowaniem rynku pracy

3. Podniesienie standardu podstawowej opieki zdrowotnej

- Współpraca z NZOZ przy remoncie modernizacji i wyposażeniu w niezbędny sprzęt budynku i zaplecza przychodni
- wsparcie procesu szkolenia strażaków i wyposażenia OSP w sprzęt ratownictwa medycznego,
- rozszerzenie zakresu specjalistycznych usług medycznych w ośrodku zdrowia,

4. Zapewnienie warunków do podnoszenia bezpieczeństwa gminy

- remonty remiz OSP
- zakup gruntu z zabudowaniami w Kani celem adaptacji na remizę
- doposażenie w sprzęt
- współpraca z PSP przy organizacji szkoleń strażaków
- dążenie do powstania rewiru dzielnicowych w Chociwlu oraz zapewnienie całodobowej obsady
- wsparcie procesu zwiększenia liczebności etatów policyjnych wykorzystywanych na terenie gminy, instalację wideoradarów i spowalniaczy ruchu w szczególnie niebezpiecznych miejscach ruchu drogowego,
- rozbudowa i modernizacja oświetlenia w miejscach publicznych.

ZADANIE 6

Rozwój społeczeństwa informacyjnego oraz wzmocnienie tożsamości lokalnej i ponadlokalnej

1. Wspieranie i rozwój usług informatycznych i internetowych oraz szeroko pojęta edukacja informatyczna

INFORMACJE OGÓLNE

Dziś Internet jest przede wszystkim ogromną składnicą wszelkiego rodzaju informacji, z jednej strony niezwykle użytecznych, z drugiej zaś zaśmiecających go, a nawet niebezpiecznych. Internet jest również medium komunikacyjnym, stwarzającym możliwość wymiany w skali ogólnosiwiatowej poczty elektronicznej (usługa e-mail) wymiany programów komputerowych, obrazów (usługi multimedialne), a także informacji głosowych, co jest już alternatywą tradycyjnej telefonii (telefonii komputerowej, tzw. VoIP (Voice over Internet Protocol), zwłaszcza w ruchu międzynarodowym.

Sieć Internet umożliwia realizację różnego rodzaju interaktywnych usług z rozmaitych dziedzin życia gospodarczego i społecznego, wpływając aktywizująco na rozwój tych dziedzin. Na czoło w tym względzie wysuwają się gospodarcze zastosowania Internetu, co powoduje, że współcześnie krok po kroku przeobrażają one gospodarkę w tzw. gospodarkę elektroniczną (e-gospodarkę), tj. gospodarkę pozostającą pod silnym wpływem środków elektronicznych. Przede wszystkim dotyczy to obecnie handlu elektronicznego (e-handel), czyli zawierania i realizacji umów handlowych z pomocą sieci Internetu. Związane z tym konieczne przyspieszenie obiegu pieniądza ma swoje oparcie w zdalnych usługach bankowych zwanych z angielska telebankingiem, realizowanych oczywiście także z wykorzystaniem Internetu. Ważnym wydarzeniem dla tych zastosowań było uchwalenie w naszym kraju ustawy o podpisie elektronicznym, co daje możliwość autoryzacji zobowiązań zawieranych na odległość. W pewnych dziedzinach zdalne kontaktowanie się, podobnie jak w działalności handlowej i bankowej, stwarza możliwości zasadniczo innej organizacji pracy, przy jej wykonywaniu w miejscu zamieszkania (tzw. telepraca).

By nadążyć za szybko postępującą globalizacją, zmianami w sposobach komunikowania się, zachowania rynku pracy należy:

- dokonać kompleksowej informatyzacji Urzędu i jednostek podległych

- prowadzić i rozwijać stronę internetową gminy i jednostek podległych
- stworzyć wersję elektroniczną i systematycznie wydawać „Gazetę Chociwelską” jako informator gminny
- wspierać firmy i instytucje umożliwiające tańszy dostęp do internetu
- współpracować z organizacjami pozarządowymi przy promocji nowoczesnych form komunikowania się, wykorzystania internetu w działalności gospodarczej
- wspierać lokalne inicjatywy dotyczące szkolenia w posługiwaniu się komputerem, korzystaniu z internetu (dalsze subsydiowanie kawiarenki internetowej prowadzonej przez Towarzystwo Walki z Kalectwem)
- wykorzystywać do szkoleń pracownie internetowe w Szkole podstawowej, Gimnazjum, i Zespole Szkół w Kamiennym Moście

2. Wspieranie inicjatyw lokalnych oraz rozwój i współpraca z organizacjami pozarządowymi

1. Uchwalenie programu współpracy Gminy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego a przez to: 1)zapewnienie skutecznego i oszczędnego wykonywania zadań publicznych.
 - Zwiększenie aktywności społeczności lokalnej, wspieranie jej inicjatyw i działań oraz zapewnienia jak najlepszych warunków do działania.
 - Budowa i umacnianie świadomości społecznej odpowiedzialności za swoje otoczenie i lokalną wspólnotę.
 - Tworzenie współpracy opartej na wzajemnym partnerstwie, uczciwej konkurencji i jawności.
2. Powierzenie prowadzenia świetlic socjoterapeutycznych organizacjom pozarządowym
3. Wpieranie organizacji pozarządowych w ich działaniu ponad lokalnym
4. Wspieranie kontaktów organizacji lokalnych z organizacjami gmin partnerskich (Wackerow)
5. Wzmocnienie współpracy z gminami Euroregionu Pomerania poprzez podpisanie nowych umów partnerskich

3. Przeciwdziałanie marginalizacji grup społecznych

Na podstawie analizy problemów społecznych gminy Chociwel należy stwierdzić, że dominującymi powodami marginalizacji mogą stać się:

1. bezrobocie ,
2. ubóstwo,
3. bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych
4. długotrwała choroba
5. patologie społeczne jak alkoholizm i narkomania
6. niepełnosprawność

By temu przeciwdziałać należy:

1. Współpracować z PUP w organizacji zatrudnienia subsydiowanego
2. Realizować przyjętą przez Radę Miejską strategię rozwiązywania problemów społecznych zakładającą:
 - współpracę z instytucjami i organizacjami przeciwdziałającymi bezrobociu
 - wspieranie osób niepełnosprawnych i ich rodzin
 - wspieranie działań organizacji charytatywnych
 - podniesienie jakości życia osób starszych
 - realizację projektów socjalnych
 - realizację przyjętych wcześniej działań w zakresie pomocy społecznej
 - przeciwdziałanie zjawiskom patologii społecznych, jak alkoholizm i narkomania
 - współpracę z organizacjami pożytku publicznego.
3. Systematycznie sporządzać i wdrażać kompleksowy program profilaktyki uzależnień ze szczególnym uwzględnieniem placówek szkolnych, świetlic środowiskowych,
4. Utworzyć poradnię dla osób uzależnionych,
 - wspierać tworzenie nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych,
 - likwidować bariery architektoniczne w gminnych obiektach użyteczności
 - publicznej.

ZADANIE 7

Tworzenie warunków zrównoważonego rozwoju

ZAŁOŻENIA OGÓLNE

Przez rozwój zrównoważony rozumie się taki rozwój społeczno – gospodarczy, który odbywa się z poszanowaniem zasobów środowiska. Pojęcie to podniesione zostało do rangi zasady konstytucyjnej. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej w art. 5. „*zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju*”. W „*Drugiej polityce ekologicznej państwa*” określone są zasady, na których powinien się opierać zrównoważony rozwój. Zalicza się do nich zasady:

- równego dostępu do środowiska przyrodniczego,
- regionalizacji,
- uspołecznienia,
- „zanieczyszczający płaci”,
- prewencji,
- przezorności,
- BAT – stosowania najlepszych dostępnych technik,
- subsydiarności,
- skuteczności ekologicznej i ekonomicznej.

Wymienione zasady zrównoważonego rozwoju (nazywanego też ekorozwojem) w dużym stopniu „rozszyfrowują” tę koncepcję dla potrzeb planowania strategicznego. Szczególne znaczenie ma zasada równego dostępu do środowiska przyrodniczego. Podkreśla to definicja Światowej Komisji ds. Środowiska i Rozwoju – zrównoważony rozwój to rozwój, który zaspokajając dzisiejsze potrzeby nie uniemożliwia zaspokojenia potrzeb przyszłych pokoleń. Nadrzędność tej zasady akcentuje również Konstytucja RP w pkt. 1 art. 74 „Władze Publiczne prowadzą politykę zapewniającą bezpieczeństwo ekologiczne współczesnemu i przyszłym pokoleniom” oraz definicja zrównoważonego rozwoju przyjęta w ustawie o kształtowaniu i ochronie środowiska. (art. 3, pkt. 3.a) - rozwój zrównoważony to „rozwój społeczno-gospodarczy, w którym w celu zrównoważenia szans dostępu do środowiska poszczególnych społeczeństw lub/i ich obywateli - zarówno współczesnego jak i przyszłych pokoleń, następuje proces integrowania działań: politycznych, gospodarczych, społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych”.

Zrównoważonego rozwoju nie można więc utożsamiać wyłącznie z ekologią i wąsko rozumianą ochroną środowiska. W praktyce sprowadza się on do integracji trzech ładów:

- ekologiczno-przestrzennego (Środowisko),
- społecznego (Społeczeństwo),
- gospodarczego (Gospodarka).

Ekorozwój to proces rozwoju gospodarczego, w którym następuje skojarzenie rozwoju społeczno-gospodarczego z funkcjonowaniem ekosystemów i stanem ich relacji ekologicznych. Ekorozwój jest definiowany również jako paradygmat rozwoju, model rozwoju, koncepcja rozwoju, a nawet jako sposób myślenia lub jako Strategia postępowania. Ujęcia te można uzupełnić stwierdzeniem, że ekorozwój to taki sposób zarządzania zasobami środowiska, który umożliwia ich gospodarcze i społeczne wykorzystanie, przy jednoczesnym ich zachowaniu w postaci możliwie zbliżonej do pierwotnej, tak aby w przyszłości mogły być dalej gospodarczo i społecznie wykorzystywane. We wszystkich tych ujęciach ekorozwój traktuje się jako powszechnie pożądaną formę rozwoju zrównoważonego, uwzględniającego potrzeby gospodarcze, społeczne i ekologiczne. Idea taka nie może budzić dziś wątpliwości. Zaawansowanie degradacji ekosystemów, poziom emitowanych wciąż zanieczyszczeń, niewystarczająca działalność naprawcza i prewencyjna, a także zjawiska kryzysowe w gospodarce oraz stale rozwijające się potrzeby konsumpcji materialnej i niematerialnej zdają się być wystarczającymi argumentami przemawiającymi za akceptacją koncepcji rozwoju zrównoważonego. Zakłada on bowiem możliwość równoległego rozwijania wszystkich trzech sfer (gospodarczej, społecznej i ekologicznej) dzięki zrozumieniu wagi każdej z nich, umiejętności znajdowania rozwiązań kompromisowych, a niejednokrotnie umiejętności korekty ambicji i rezygnacji z oczekiwanego poziomu zaspokojenia niektórych potrzeb. Jest takim modelem przemian ekologiczno-społeczno-gospodarczych, który z jednej strony utrzymuje (odtwarza) powszechnie pożądaną stan przyrody, a z drugiej niepotrzebnie nie ogranicza ewolucji społeczeństwa i jego gospodarki.

1. Rozwój małych i średnich przedsiębiorstw

- prowadzenie racjonalnej polityki podatkowej
- współpraca z lokalną organizacją pracodawców - Stowarzyszeniem Inicjatyw Gospodarczych „Profi”

- przygotowanie terenów pod lokalizację nowych inwestycji z poszanowaniem zasad ekologii
- wzrost kapitału doręczeńowego poprzez utworzenie nowej spółki, w której udziały objęłoby Stargardzkie Stowarzyszenie Poręczeń Kredytowych i Jednostki Samorządu Terytorialnego z powiatu stargardzkiego

2. Wyznaczenie, uzbrojenie terenów pod rozwój usług, przemysłu i mieszkalnictwa

- Pozyskanie nowych terenów pod rozwój przemysłu poprzez przejęcie od Agencji Nieruchomości Rolnych terenów położonych po północnej i wschodniej stronie firmy SCANBET i FROHMASCO.
- Uzbrojenie terenów przemysłowych wskazanych w „studium” w infrastrukturę techniczną tj. sieć wodno-kanalizacyjną, elektroenergetyczną.
- Uzbrojenie terenów rekreacyjnych położonych na południowej stronie jeziora Starzyc w sieć wodno-kanalizacyjną, elektroenergetyczną.
- Uzbrojenie terenów przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe i usługowe w rejonie ul. Nadjeziornej i Wodnej.
- Pozyskanie terenów rekreacyjnych poprzez przejęcie od ANR terenów położonych po północnej stronie jeziora Kamienny Most w obrębie Lublino
- Uzbrojenie terenów pod budownictwo mieszkaniowe przy ul. Polnej.